

RAIFFEISEN BANKA A.D., Beograd

**Pojedinačni finansijski izveštaji
31. decembar 2023. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	2 - 3
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Bilans stanja	6
Izveštaj o promenama na kapitalu	7 - 8
Izveštaj o tokovima gotovine	9
Napomene uz finansijske izveštaje	10 - 165

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Raiffeisen banke a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja Raiffeisen banke a.d., Beograd (u daljem tekstu: "Banka") koji obuhvataju pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine, pojedinačni bilans uspeha, pojedinačni izveštaj o ostalom rezultatu, pojedinačni izveštaj o promenama na kapitalu i pojedinačni izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje koje uključuju informacije o materijalno značajnim računovodstvenim politikama.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2023. godine i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB").

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odeljku izveštaja naslovljenom Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa *Međunarodnim etičkim kodeksom za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti)*, izdatim od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe ("*IESBA Kodeks*") i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Banka je Godišnji izveštaj o poslovanju i Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazala kao jedan izveštaj i objavila uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i fer prikazivanje ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Pri sastavljanju pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Raiffeisen banke a.d., Beograd (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da pojedinačni finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastalih usled prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanu obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije i sadržaja pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u pojedinačnim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke internih kontrola koje smo identifikovali tokom revizije.

Beograd, 17. april 2024. godine

Jelena Čvorović

Jelena Čvorović
Ovlašćeni revizor
Deloitte d.o.o. Beograd

POJEDINAČNI BILANS USPEHA
od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

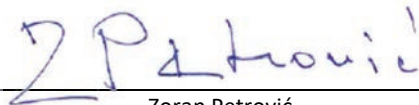
U hiljadama RSD	Napomena	2023.	2022.
Prihodi od kamata	6, 3(c)	30.824.781	13.419.501
Rashodi kamata	6, 3(c)	(2.284.669)	(1.043.894)
Neto prihod po osnovu kamata		28.540.112	12.375.607
Prihodi od naknada i provizija	7, 3(d), 2(i)	18.806.564	14.161.166
Rashodi naknada i provizija	7, 3(d), 2(i)	(5.890.547)	(4.529.583)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		12.916.017	9.631.583
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5, 3(e)	242.543	2.318.560
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3(k)	(301.335)	(379.967)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	3(f)	564.689	(1.847.238)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8, 3(b), 2(i)	111.065	61.139
Neto rashod obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9, 3(k)	(2.158.923)	(734.444)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	10	248.955	130.561
Ostali poslovni prihodi	10	173.453	160.299
Ukupan neto poslovni prihod		40.336.576	21.716.100
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11 20, 21, 3(w),	(5.360.978)	(3.998.574)
Troškovi amortizacije	3(q), (r)	(1.816.517)	(1.364.172)
Ostali prihodi	12.1	404.776	512.258
Ostali rashodi	12.2	(8.540.471)	(5.631.994)
Dobitak pre oporezivanja		25.023.386	11.233.618
Porez na dobitak	13, 3(j)	(3.665.818)	(1.540.006)
Dobitak nakon oporezivanja		21.357.568	9.693.612

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Beograd, 11. april 2024. godine

Goran Kesić
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

**POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
od 1. januara do 31. decembra 2023. godine**

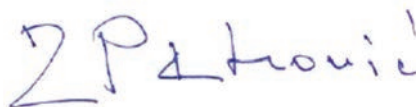
U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dobitak perioda	<u>21.357.568</u>	<u>9.693.612</u>
Ostali rezultat perioda		
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>		
Aktuarski dobitci/gubici	(56.173)	39.341
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	18.017	830.132
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>		
Pozitivni/negativni efekti promene fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	288.589	(1.654.514)
Dobici/gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(72.290)	194.915
Dobitak/gubitak po osnovu poreza koji se koji se odnosi na ostali rezultat perioda	<u>(24.019)</u>	<u>213.039</u>
Ukupan pozitivan / negativan ostali rezultat perioda	<u>154.124</u>	<u>(377.087)</u>
Ukupan pozitivan rezultat perioda	<u>21.511.692</u>	<u>9.316.525</u>

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 11. april 2024. godine

Goran Kesić
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI BILANS STANJA
na dan 31. decembar 2023. godine

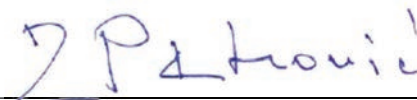
U hiljadama RSD	Napomena	31.12.2023.	31.12.2022
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14, 3(l)	134.518.611	112.486.004
Potraživanja po osnovu derivata	15, 3(k)	57.591	52.048
Hartije od vrednosti	16, 3(k), 3(p)	96.743.682	93.367.152
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17, 3(k), 3(o)	87.309.014	61.337.473
Kredit i potraživanja od komitenata	18, 3(k), 3(o)	330.352.592	237.489.395
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n), 4(c)	596.925	160.189
Investicije u zavisna društva	19	2.320.248	20.266.005
Nematerijalna imovina	21, 3(q)	1.670.336	1.084.261
Nekretnine, postrojenja i oprema	20, 3(i), 3(r)	8.040.063	6.014.958
Investicione nekretnine	22, 3(s)	52.453	-
Odložena poreska sredstva	23, 3(j)	668.984	704.047
Ostala sredstva	24	1.356.733	1.133.745
Ukupno aktiva		663.687.232	534.095.277
Pasiva			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	3(k)	60.860	94.536
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25, 3(t)	13.415.628	17.482.064
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	26, 3(t)	542.104.777	431.692.058
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	1.217.435	1.273.098
Subordinirane obaveze	27	9.077.883	9.044.765
Rezervisanja	28, 3(u)	3.192.513	2.529.806
Tekuće poreske obaveze	13, 3(j)	2.173.604	621.452
Ostale obaveze	29	5.279.762	3.569.427
Ukupno obaveze		576.522.462	466.307.206
Kapital			
Akcijski kapital	30, 3(x)	27.466.158	27.466.158
Dobitak	30, 3(x)	21.357.568	9.693.612
Rezerve	30, 3(x)	38.341.044	30.628.301
Ukupno kapital	30, 3(x)	87.164.770	67.788.071
Ukupno pasiva		663.687.232	534.095.277

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 11. april 2024. godine

Goran Kesic
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrovic
Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

	Akcijski i ostali kapital	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2022. godine	27.466.158	23.353.465	695.514	6.956.409	58.471.546
Dobitak tekuće godine	-	-	-	9.693.612	9.693.612
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	(377.087)	-	(377.087)
Ukupan pozitivan rezultat perioda	-	-	(377.087)	9.693.612	9.316.525
Raspodela dobiti prethodnog perioda	-	6.956.409	-	(6.956.409)	-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	27.466.158	30.309.874	318.427	9.693.612	67.788.071
Početno stanje na dan 1. januara 2023. godine	27.466.158	30.309.874	318.427	9.693.612	67.788.071
Dobitak tekuće godine	-	-	-	21.357.568	21.357.568
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	-	-	154.124	-	154.124
Ukupan pozitivan rezultat perioda	-	-	154.124	21.357.568	21.511.692
Raspodela dobiti prethodnog perioda	-	7.558.619	-	(7.558.619)	-
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	(2.143.993)	(2.143.993)
Isplata dividendi	-	-	-	(3.412.053)	(3.412.053)
Efekat migracije	-	-	-	1.277.060	1.277.060
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	27.466.158	37.868.493	472.551	21.357.568	87.164.770

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Beograd, 11. april 2024. godine

Goran Kesic
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrovic
Predsednik Izvršnog odbora

**POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
od 1. januara do 31. decembra 2023. godine**

U hiljadama RSD	2023	2022
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	59.234.383	28.944.817
Prilivi od kamata	30.575.617	13.200.262
Prilivi od naknada	18.759.544	14.162.371
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	9.899.222	1.582.184
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(20.902.152)	(14.307.424)
Odlivi po osnovu kamata	(2.266.740)	(1.042.945)
Odlivi po osnovu naknada	(5.889.430)	(4.525.278)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(5.412.676)	(3.843.268)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(1.059.188)	(696.712)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(6.274.118)	(4.199.221)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	38.332.231	14.637.393
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	15.707.239	100.578.693
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	15.707.239	18.142.406
Smanjenje potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	426.375
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	-	80.710.373
Povećanje drugih finansijskih obaveza	-	85.316
Povećanje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	1.214.223
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(10.895.543)	(66.559.328)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenta	(6.655.252)	(66.559.328)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	-	-
Povećanje potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(436.908)	-
Smanjenje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	(3.714.044)	-
Smanjenje drugih finansijskih obaveza	(33.676)	-
Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promeni fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(55.663)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	43.143.927	48.656.758
Plaćen porez na dobit	(1.452.585)	(1.228.658)
Isplaćene dividende	(3.241.450)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	38.449.892	47.428.100

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
od 1. januara do 31. decembra 2023. godine (nastavak)

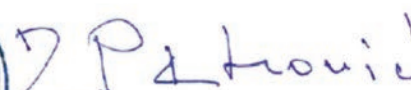
U hiljadama RSD	2023	2022
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	32.202.321	14.227.118
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	32.188.542	14.220.371
Prilivi od prodaje nematerijalnih imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	13.779	6.747
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(53.212.886)	(57.531.945)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(51.613.838)	(36.981.317)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	(18.972.572)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(1.599.048)	(1.578.056)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(21.010.565)	(43.304.827)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	8.832.023
Prilivi po osnovu subordiniranih obaveza	-	8.832.023
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2.582.988)	(831.383)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(2.582.988)	(831.383)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	8.000.640
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2.582.988)	-
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	107.143.943	152.582.651
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(92.287.604)	(140.458.738)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	14.856.339	12.123.913
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE (Napomena 14.2)	75.203.166	62.574.039
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	39.338	505.214
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (Napomena 14.2)	90.098.843	75.203.166

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 11. april 2024. godine

Goran Kesic
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrovic
Predsednik Izvršnog odbora

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

1. OSNOVNI PODACI O BANCI

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VFi-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffaisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffeisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- depozitni i kreditni poslovi;
- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeiting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaju svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (“veliko ovlašćenje”).

Banka je dana 05. avgusta 2021. godine zaključila sa Crédit Agricole S.A. Ugovor o kupoprodaji akcija na osnovu koga je Banka postala vlasnik 100% običnih akcija u Credit Agricole Banka Srbija a.d. Novi Sad i istovremeno stekla i posrednu / indirektnu kontrolu nad privrednim društvom CA Leasing Srbija d.o.o. Beograd (dalje u tekstu: CA Leasing). Banka je nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije i nadležnih regulatornih tela, dan 01.4.2022. godine uspešno realizovala akviziciju 100% akcija RBA banke i CA Leasing-a. Dana 2. septembra 2022. godine Credit Agricole Banka Srbija a.d. Novi Sad je promenila naziv u RBA banka a.d. Novi Sad (dalje u tekstu: RBA banka). Nakon pribavljanja saglasnosti Narodne banke Srbije na osnovu Rešenja G.br. 4558 od 04.04.2023. godine, izvršena je statusna promena pripajanja RBA banke a.d. Novi Sad, kao banke prenosioca, Raiffaisen banci, kao banci sticaocu, što je registrovano u Registru privrednih društava Agencije za privredne registre dana 28.04.2023. godine na osnovu Rešenja br. BD 38766/2033. Usled navedene statusne promene pripajanja, celokupna imovina i obaveze RBA banke su sa datumom statusne promene 28.04.2023. godine preneseni su na Raiffeisen banku, kao njenog univerzalnog pravnog sledbenika koji nastavlja da posluje, a RBA banka je prestala da postoji i izbrisana je iz Registra privrednih subjekata bez sprovođenja postupka likvidacije.

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, preko svojih centrala i regionalnih centara. Centrale su u Novom Sadu, u ulici Braće Ribnikara 4-6, kao i Centrala u Beogradu (Savograd), u ulici Milentija Popovića 5A. Regionalni centri su : Regionalni centar Beograd 1 (sa jednom lokalnom filijalom, 13 filijala i 3 ekspoziture), Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom regionalnom filijalom, jednom lokalnom filijalom, 9 filijala i 8 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 3 (sa jednom lokalnom filijalom, 13 filijala i 7 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 4 (sa jednom lokalnom filijalom, 13 filijala i 2 ekspoziture), Regionalni centar Jug (sa jednom regionalnom filijalom, jednom lokalnom filijalom, 11 filijala i 2 ekspoziture), Regionalni centar Sever (sa dve lokalne filijale, 15 filijala i 1 ekspozituro).

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala 2.237 zaposlenih (31. decembar 2022. godine: 1.547 zaposlenih). Poreski identifikacioni broj Banke je 100000299.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

(a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke za 2023. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI"). Ovi finansijski izveštaji su usklađeni i sa propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje. Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Konsolidovani finansijski izveštaji objavljuju se na internet stranici Banke, dostavljaju se Agenciji za privredne registre i javno su dostupni.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (Službeni glasnik Republike Srbije broj 101/2017, 38/2018 i 103/2018,93/2020).

(b) Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije, koje se vrednuju po fer vrednosti:

- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat i
- finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara ("RSD"), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Svi finansijski podaci su iskazani u hiljadama dinara osim ako nije drugačije naznačeno.

(d) Korišćenje procenjivanja

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ukoliko se putem provere utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je došlo do promene u proceni, ukoliko promena u proceni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promene u proceni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promena u proceni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 3.1 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koji su usvojeni od strane Banke od 1. januara 2023. godine:

Standardi/dopune koji su u primeni i koji su odobreni od strane Evropske Unije

• **MSFI 17: Ugovori o osiguranju**

Standard je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine uz dozvoljenu raniju primenu, pod uslovom da entitet takođe primenjuje MSFI 9 Finansijski instrumenti na ili pre datuma kada je prvi put primenio MSFI 17. Ovo je sveobuhvatni novi računovodstveni standard za ugovore o osiguranju, pokriva priznavanje i vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanja. MSFI 17 se primenjuje na sve vrste izdatih ugovora o osiguranju, kao i na određene garancije i finansijske instrumente sa ugovorima o diskrecionom učešću. Banka ne izdaje ugovore u okviru MSFI 17, stoga njegova primena nema uticaj na finansijski rezultat Banke, finansijski položaj ili tokove gotovine.

• **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja i MSFI Izveštaj iz prakse 2: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Dopune daju smernice o primeni koncepta procene materijalnosti na obelodanjivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmene MRS 1 zamenjuju zahtev za obelodanjivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtevom za obelodanjivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primeri su dodati u Izveštaj iz prakse kako bi pomogli u primeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procena o obelodanjivanju računovodstvenih politika. Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• **MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procenama i greške: Definicija računovodstvenih procena (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu i primenjuju se na promene u računovodstvenim politikama i promene računovodstvenih procena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izveštajima koji su predmet nesigurnosti pri odmeravanju, ako nisu rezultat ispravke greške iz prethodnog perioda. Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promene u računovodstvenim procenama i kako se one razlikuju od promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• **MRS 12 Porez na dobit: Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Dopune sužavaju obim i daju dalju pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako kompanije treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su lizing i obaveze vraćanja u prvobitno stanje. Izmene i dopune pojašnjavaju da kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna za poreske svrhe, stvar je prosuđivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezi ili povezanoj komponenti imovine. Prema izmenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za vraćanje imovine u prvobitno, uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika

Standardi/dopune koji su u primeni i koji nisu odobreni od strane Evropske Unije

• **MRS 12 Porez na dobit: Međunarodna poreska reforma – Pravila za drugi stub (Dopune)**

Dopune stupaju na snagu odmah po objavljivanju, ali određeni zahtevi za obelodanjivanje stupaju na snagu kasnije. Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) objavila je pravila za drugi stub u decembru 2021. kako bi osigurala da velike multinacionalne kompanije podležu minimalnoj poreskoj stopi od 15%. Dana 23. maja 2023. godine, IASB je izdao Međunarodnu poresku reformu- pravila za drugi stub – izmene i dopune MRS 12. Dopune uvode obavezni privremeni izuzetak u računovodstvu odloženih poreza koji proizilaze iz jurisdikcione primene pravila za drugi stub i zahteva za obelodanjivanje za pogođene entitete o potencijalnoj izloženosti porezu na dobit iz drugog stuba. Izmene zahtevaju, za periode u kojima je regulativa drugog stuba (suštinski) usvojena, ali još nije na snazi, obelodanjivanje poznatih ili razumno procenjivih informacija koje pomažu korisnicima finansijskih izveštaja da razumeju izloženost entiteta koja proističe iz poreza na dobit iz drugog stuba. Da bi se uskladio sa ovim zahtevima, od entiteta se traži da obelodani kvalitativne i kvantitativne informacije o svojoj izloženosti porezu na dobit iz drugog stuba na kraju izveštajnog perioda. Obelodanjivanje tekućih poreskih rashoda koji se odnose na porez na dobit iz drugog stuba i obelodanjivanja u vezi sa periodima pre nego što zakon stupi na snagu su potrebni za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, ali nisu potrebni za bilo koji periodični izveštaj u godini koja se završava 31. decembra 2023. ili ranije. EU još uvek nije odobrila izmene i dopune. Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

(f) Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

• **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**

Izmene i dopune su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primenu, i obavezu da se primenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8. Cilj izmena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izveštajnog perioda, da namera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala entiteta ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Takođe, izmene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima entitet mora biti usklađen na ili pre datuma izveštavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna obelodanjivanja su takođe potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest meseci nakon datuma izveštavanja. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• **MSFI 16 Lizing: Obaveze po osnovu u transakciji prodaje i povratnog lizinga (Dopune)**

Izmene su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahteve koje prodavac-zakupac koristi u odmeravanju obaveze za lizing koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne menja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga. Konkretno, prodavac-zakupac određuje „lizing plaćanja” ili „revidirana lizing plaćanja” na takav način da prodavac-zakupac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korišćenja koje zadržava. Primena ovih zahteva ne sprečava prodavca-zakupca da prizna, u bilansu uspeha, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa delimičnim ili potpunim raskidom zakupa. Prodavac-zakupac primenjuje izmenu retrospektivno u skladu sa MRS 8 na transakcije prodaje i povratnog zakupa koje su sklopljene nakon datuma početne primene, što je početak godišnjeg izveštajnog perioda u kojem je entitet prvi put primenio MSFI 16. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(f) Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

• **MRS 7 Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja – Finansijski aranžmani sa dobavljačima (Dopune)**

Izmene su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene dopunjuju zahteve koji su već u MSFI i zahtevaju od entiteta da obelodani odredbe i uslove finansijskih aranžmana sa dobavljačima. Pored toga, od entiteta se zahteva da na početku i na kraju izveštajnog perioda obelodane knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima i stavke u kojima su te obaveze prikazane, kao i knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza i stavki za koje su finansijeri već izmirili odgovarajuće obaveze prema dobavljačima. Entiteti takođe treba da obelodane vrstu i efekat negotovinskih promena u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima koje sprečavaju da knjigovodstveni iznosi finansijskih obaveza budu uporedivi. Nadalje, izmene zahtevaju od entiteta da na početku i na kraju izveštajnog perioda obelodani raspon datuma dospeća za finansijske obaveze koje duguju finansijerima i za uporedive obaveze prema dobavljačima koje nisu deo tih aranžmana. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• **Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva**

Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

(g) Načelo stalnosti poslovanja ("going concern")

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom), koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti.

(h) Usaglašenost potraživanja i obaveza

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Banka je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke na dan 31. oktobar 2023. godine. Iznos neusaglašenih potraživanja iznosi RSD 13.838 hiljada, dok iznos neusaglašenih obaveza iznosi RSD 50.751 hiljada. Neusaglašeni iznosi potraživanja i obaveza ne utiču na iznose finansijskih izveštaja.

(i) Uporedne informacije

Uporedne informacije u pratećim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke za 2022. godinu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene kod sastavljanja računovodstvenih izveštaja za 2023. godinu navedene su dalje u tekstu.

(a) Pojedinačni finansijski izveštaji i konsolidacija

Ovi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji sledećih zavisnih pravnih lica:

Kompanija	Učešće
Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d., Beograd	100.00%
Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d., Beograd	100.00%
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	100.00%

U pojedinačnim finansijskim izveštajima navedene investicije se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Više informacija o ovoj proceni je obezbeđeno u Napomeni 19.

Banka je na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Konsolidovani finansijski izveštaji Banke predstavljaju sub-konsolidovne finansijske izveštaje, budući da matična kompanija Banke priprema konsolidovane finansijske izveštaje Grupe (Napomena 2.a).

U skladu sa članom 41 Zakona o računovodstvu, Banka je odlučila da izvrši spajanje pojedinačnog godišnjeg izveštaja o poslovanju i konsolidovanog izveštaja o poslovanju u jedan izveštaj. U skladu sa navedenim, Banka kao matično lice se odlučila da godišnji pojedinačni izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikaže kao jedan izveštaj, koji će sadržati informacije od značaja za ekonomsku celinu u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Konsolidovani izveštaj o poslovanju podnosi se Agenciji za privredne registre, objavljen je na njihovom sajtu i javno je dostupan.

Statusna promena

Banka je dana 05. avgusta 2021. godine zaključila sa Crédit Agricole S.A. Ugovor o kupoprodaji akcija na osnovu koga je Banka postala vlasnik 100% običnih akcija u Credit Agricole Banka Srbija a.d. Novi Sad i istovremeno stekla i posrednu / indirektnu kontrolu nad privrednim društvom CA Leasing Srbija d.o.o. Beograd (dalje u tekstu: CA Leasing). Banka je nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije i nadležnih regulatornih tela, dan 01.4.2022. godine uspešno realizovala akviziciju 100% akcija RBA banke i CA Leasing-a. Dana 2. septembra 2022. godine Credit Agricole Banka Srbija a.d. Novi Sad je promenila naziv u RBA banka a.d. Novi Sad (dalje u tekstu: RBA banka). Nakon pribavljanja saglasnosti Narodne banke Srbije, dana 30.9.2022. godine je izvršena statusna promena pripajanja društva CA Leasing društvu Raiffeisen Leasing, nakon čega je CA Leasing prestao da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije istovremeno prenoseći celokupnu svoju imovinu, prava i obaveze Raiffeisen Leasing-u kao univerzalnom pravnom sledbeniku koji nastavlja da posluje pod istim poslovnim imenom, sa istim sedištem i pretežnom delatnošću, uz sprovođenje promene povećanja osnovnog kapitala, promenu vlasničke strukture usled zamene udela i preuzimanje zaposlenih CA Leasing-a. Naime, pre sprovođenja statusne promene, vlasnik 100% udela u Raiffeisen Leasing-u je bila Raiffeisen banka, dok je RBA banka bila vlasnik 100% udela u CA Leasing-u. Nakon sprovođenja statusne promene izvršena je zamena udela na osnovu knjigovodstvene vrednosti kapitala Raiffeisen Leasing-a i CA Leasing-a na dan 31.05.2022. godine. U skladu sa navedenim nakon statusne promene, na bazi ovako obračunate srazmere zamene udela, direktno učešće Banke u kapitalu Raiffeisen Leasing-a bilo je je 75,30%, a RBA banke je 24,70%.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

(a) Pojedinačni finansijski izveštaji i konsolidacija (nastavak)

Nakon pribavljanja saglasnosti Narodne banke Srbije na osnovu Rešenja G.br. 4558 od 04.04.2023. godine, izvršena je statusna promena pripajanja RBA banke a.d. Novi Sad, kao banke prenosioca, Raiffaisen banci, kao banci sticaocu, što je registrovano u Registru privrednih društava Agencije za privredne registre dana 28.04.2023. godine na osnovu Rešenja br. BD 38766/2033. Usled navedene statusne promene pripajanja, celokupna imovina i obaveze RBA banke su sa datumom statusne promene 28.04.2023. godine preneseni su na Raiffeisen banku, kao njenog univerzalnog pravnog sledbenika koji nastavlja da posluje, a RBA banka je prestala da postoji i izbrisana je iz Registra privrednih subjekata bez sprovođenja postupka likvidacije.

Nakon sprovođenja statusne promene pripajanja, Banka je ponovo postala i vlasnik 100% akcija Raiffeisen Leasing-a.

(b) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, na način utvrđen propisima Narodne banke Srbije. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa, iskazane su u bilansu uspeha Banke kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Potencijalne obaveze Banke u stranoj valuti na dan bilansa, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Potraživanja i obaveze u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute, koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Banke, kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

Valuta	31.12.2023.	31.12.2022.
CHF	125,5343	119,2543
USD	105,8671	110,1515
EUR	117,1737	117,3224

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata

(i) Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskontuje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili
- amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Pri obračunu efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, izuzev za kupljena ili odobrena kreditno-obezvređena finansijska sredstva, Banka pri proceni budućih novčanih tokova uzima u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i ECL. Za kupljena ili odobrena kreditno-obezvređena finansijska sredstva, kreditno-korigovana efektivna kamatna stopa se obračunava uz uzimanje u obzir očekivanih novčanih tokova, uključujući ECL.

Pri obračunu efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir transakcioni troškovi i sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su deo efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

(i) Efektivna kamatna stopa (nastavak)

Naknade koje se uključuju u obračun efektivne kamatne stope obuhvataju:

- Naknade za odobrenja primljene od strane Banke pri emitovanju ili sticanju finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju plaćanja za procenu finansijskog stanja dužnika, procenu i registrovanje garancija, kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, pregovaranje o uslovima instrumenata, pripremu i procesiranje dokumenata i zatvaranje transakcije. Ove naknade su integralni deo procesa odobrenja finansijskog instrumenta;
- Naknada primljena od strane Banke za preuzetu obavezu za nepovućeni kredit, kada preuzeta obaveza za nepovućeni kredit nije vrednovana po FVTPL i postoji mogućnost da će Banka ući u specifičan kreditni aranžman. Ove naknade predstavljaju kompenzaciju za kontinuirano angažovanje u procesu akvizicije finansijskog instrumenta. Ako preuzeta obaveza za nepovućeni kredit istekne, a Banka nije odobrila kredit, ova naknada se priznaje kao prihod po osnovu isteka preuzete obaveze komitovanja;
- Naknade odobrenja plaćene pri emitovanju finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti. Ove naknade su integralni deo procesa kreiranja ili kontinuiranog angažovanja u vezi sa finansijskom obavezom. Banka razlikuje naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope za finansijsku obavezu od troškova odobrenja i transakcionih troškova koji se odnose na pravo pružanja usluga, poput usluga upravljanja investicijama.

Sve naknade koje se uključene u obračun efektivne kamatne stope se priznaju u bilansu uspeha uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope, izuzev kod finansijskih instrumenata koji nemaju predefinisani anuitetni plan, kao što su okvirne linije, kreditne kartice i overdraft, gde se za priznavanje prihoda od naknada koje čine deo efektivne kamatne stope koristi proporcionalni metod.

Naknade koje nisu deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i priznaju se u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- Naknade za servisiranje kredita;
- Naknada za preuzetu obavezu za nepovućeni deo kredita primljena od strane Banke, kada se preuzeta obaveza za nepovućeni kredit vrednuje po FVTPL, i mala je verovatnoća da će Banka ući u specifičan kreditni aranžman;
- Naknade za sindicirane kredite, primljene od strane Banke koja organizuje kreditiranje, i ne zadržava ni deo kreditnog posla za sebe (ili zadržava deo po istoj efektivnoj kamatnoj stopi za uporedive rizike kao i drugi učesnici).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(ii) Amortizovana vrednost i bruto knjigovodstvena vrednost

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja iznos po kome je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza vrednovana u trenutku inicijalnog priznavanja umanjena za otplate glavnice i uvećana ili umanjena za kumulativnu amortizaciju, obračunatu korišćenjem efektivne kamatne stope, razlike između inicijalnog iznosa i iznosa na dospeću i, za finansijska sredstva, korigovana za očekivani kreditni gubitak (ili obezvređenje nastalo u periodu pre 1. januara 2018. godine).

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva je amortizovana vrednost finansijskog sredstva pre umanjenja za očekivani kreditni gubitak.

(iii) Obračun prihoda i rashoda kamata

Efektivna kamatna stopa za finansijska sredstva i obaveze se obračunava pri inicijalnom priznavanju finansijskog sredstva ili obaveze. Pri kalkulaciji prihoda i rashoda kamata, efektivna kamatna stopa se primenjuje na bruto knjigovodstvenu vrednost sredstva (ukoliko sredstvo nije kreditno-obezvređeno) ili amortizovanu vrednost obaveza. Efektivna kamatna stopa se revidira i po osnovu promene fer vrednosti hedža na datum kada počinje amortizacija promene fer vrednosti hedža.

Za finansijska sredstva koja su postala kreditno-obezvređena nakon inicijalnog priznavanja, prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Ukoliko finansijsko sredstvo nije više kreditno-obezvređeno, obračun prihoda od kamate se ponovo vrši na bruto bazi tj, kamata se obračunava primenom efektivna kamatna stopa na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

Za finansijska sredstva koja su kreditno-obezvređena u trenutku inicijalnog priznavanja, prihod od kamate se obračunava primenom kreditno-prilagođene kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Obračun prihoda od kamate se ne vraća na bruto osnovicu ni kada se kreditni rizik sredstva poboljša.

Detaljno objašnjenje kada se finansijsko sredstvo smatra kreditno-obezvređenim je dato u okviru napomene 3 (k) (viii).

(iv) Prezentacija

Prihod od kamata obračunat primenom metode efektivne kamatne stope, prikazan u okviru bilansa uspeha ili ostalog rezultata uključuje:

- Kamatu na finansijska sredstva i obaveze koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- Kamatu na dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat;
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu novčanih tokova rizika promene u kamatnim novčanim tokovima, u istom periodu u kome hedžovani novčani tok utiče na prihod/rashod kamata; i
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu fer vrednosti rizika promene kamatnih stopa.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(iv) Prezentacija (nastavak)

Rashodi kamata obračunati primenom metode efektivne kamatne stope, prikazani u okviru bilansa uspeha ili ostalog rezultata uključuju:

- Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti; i
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu novčanih tokova rizika promene u kamatnim novčanim tokovima, u istom periodu u kome hedžovani novčani tok utiče na prihod/rashod kamata.

Prihodi i rashodi kamata po osnovu finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovini se javljaju u ograničenim i izolovanim slučajevima, pa se prikazuju zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza namenjenih trgovanju u okviru neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata.

Prihodi i rashodi od kamata na ostala finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha se prikazuju u okviru neto prihoda od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamate uz primenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena. Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u stranoj valuti i u dinarima, poslove garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

(e) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(f) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu efekata promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika.

(g) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju u trenutku kada se ustanovi pravo Banke da primi dividendu.

Prihod od dividendi se iskazuje u okviru pozicije Ostali poslovni prihodi.

(i) Lizing

Na datum početka ugovora, Banka procenjuje da li ugovor predstavlja lizing ili sadrži lizing. Ugovor je lizing ili sadrži lizing, ukoliko se ugovorom prenosi pravo kontrole korišćenja konkretnog sredstva za određeni period vremena u zamenu za naknadu.

(i) Banka kao korisnik lizinga

Banka primenjuje jedan model priznavanja i vrednovanja za sve lizing transakcije, izuzev za kratkoročni lizing i lizing sredstava male vrednosti. Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga i pravo korišćenja sredstva.

Pravo korišćenja sredstva

Banka priznaje pravo korišćenja sredstva na datum početka lizinga (tj. datum kada je odnosno sredstvo raspoloživo za korišćenje). Pravo korišćenja sredstva se inicijalno vrednuje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje iznos priznate obaveze po osnovu lizinga, inicijalne direktne troškove, plaćanja na datum ili pre datuma početka lizinga, procenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja u prvobitno stanje, umanjeno za primljene podsticaje.

Naknadno vrednovanje prava korišćenja vrši se korišćenjem modela nabavne vrednosti, pri čemu se pravo korišćenja sredstva iskazuje u visini nabavne vrednosti umanjeno za amortizaciju i obezvređenje, korigovano za efekte ponovnog vrednovanja obaveze po osnovu lizinga.

Pravo korišćenja sredstva se amortizuje pravolinijski tokom lizing perioda.

Pravo korišćenja sredstva je iskazano u okviru napomene 20 na bilansnoj poziciji Nekretnine, postrojenja i oprema.

Obezvređenje prava korišćenja sredstva se vrši u skladu sa računovodstvenom politikom obelodanjenom u Napomeni 3(s) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine.

Obaveze po osnovu lizinga

Na datum početka lizinga, Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga koje se vrednuju u visini neto sadašnje vrednosti budućih lizing plaćanja tokom lizing perioda. Lizing plaćanja uključuju fiksna plaćanja (umanjena za podsticaje), varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope i očekivanu garantovanu rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja uključuju i cenu korišćenja opcije otkupa, ukoliko postoji razumna verovatnoća da će ova opcija biti korišćena, kao i penale za prevremeni raskid ugovora, ukoliko je lizing period određen na bazi pretpostavke da će ugovor biti prevremeno raskinut. Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope se priznaju kao troškovi u periodu kada su se desile okolnosti koje su uslovile takva plaćanja.

Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze po osnovu lizinga se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope.

Obaveze po osnovu lizinga su obelodanjene u okviru pozicije Ostale obaveze u Bilansu stanja (Napomena 27). Plaćanja za kratkoročne zakupe kao i zakupe male vrednosti su priznate kao rashod u periodu u kojem se događaj ili uslov koji pokreće ta plaćanja dešavaju i koji su uključeni u liniju Ostali rashodi u Bilansu uspeha. Troškovi iznajmljivanja na kratak rok ili zakupe male vrednosti predstavljeni su u Napomeni 12.2

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Lizing (nastavak)

(ii) Banka kao davalac lizinga

Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na korisnika lizinga. Prihodi od zakupa koji proističu iz ugovora o operativnom lizingu se priznaju u okviru Ostalih operativnih prihoda u bilansu uspeha ravnomerno pravolinijski, tokom perioda trajanja lizinga.

(j) Porezi i doprinosi

(i) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Shodno važećim zakonskim propisima, obveznik poreza na dobit je dužan da sam obračuna porez na dobit za poreski period za koji se podnosi i poreska prijava. Prilikom obračuna poreza na dobit za 2023. godinu primenjena je stopa poreza na dobit od 15% (2022.: 15%), na utvrđenu poresku osnovicu.

Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu, se utvrđuje usklađivanjem dobiti iskazane u bilansu uspeha. Za utvrđivanje oporezive dobiti Banka je izvršila usklađivanje rashoda i prihoda, koji su prikazani u bilansu uspeha, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

(ii) Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez obračunava se korišćenjem metoda utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike nastale iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka ponovno procenjuje priznata odložena poreska sredstva i umanjuje ih za iznos za koji ne postoji verovatna oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu umanjiti.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, Banka ponovo procenjuje nepriznata odložena poreska sredstva i priznaje prethodno nepriznato odloženo poresko sredstvo u meri u kojoj je postalo verovatno da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju po poreskoj stopi čija se primena očekuje u periodu kada će se sredstvo realizovati odnosno obaveza izmiriti. Na dan 31. decembra 2023. godine, odložena poreska sredstva i obaveze obračunati su po stopi od 15% (31. decembar 2022. godine: 15%) . Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentira direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(iii) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti

(i) Priznavanje

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po fer vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

(ii) Klasifikacija

MSFI 9 sadrži novu klasifikaciju i pristup vrednovanju finansijskih sredstava koji reflektuje poslovni model za upravljanje sredstvima i karakteristike tokova gotovine finansijskih sredstava.

Banke finansijska sredstva klasifikuje u sledeće tri kategorije:

- Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AAC),
- Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) i
- Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Banka priznaje kredite (Napomena 17 i 18) i hartije od vrednosti (Napomena 16) kao finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Krediti i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i koje Banka ne namerava da proda u kratkom roku. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti odnose se na državne obveznice.

Banka takođe priznaje hartije od vrednosti kao finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) i finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) (Napomena 16).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

Klasifikacija sredstava i obaveza je predstavljena na sledeći način:

Aktiva	Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtPL	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtOCI	Nefinansijska sredstva i obaveze	Ukupno na dan 31.12.2023.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	134,518,611	-	-	-	134,518,611
Potraživanja po osnovu derivata	-	57,591	-	-	57,591
Hartije od vrednosti	69,672,688	1,812,553	25,258,441	-	96,743,682
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	87,309,014	-	-	-	87,309,014
Kredit i potraživanja od komitenata	330,352,592	-	-	-	330,352,592
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	596,925	-	-	596,925
Investicije u zavisna društva	-	-	2,320,248	-	2,320,248
Nematerijalna imovina	-	-	-	1,670,336	1,670,336
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	8,040,063	8,040,063
Investicione nekretnine	-	-	-	52,453	52,453
Odložena poreska sredstva	-	-	-	668,984	668,984
Ostala sredstva	751,054	-	-	605,679	1,356,733
Ukupno aktiva	622,603,959	2,467,069	27,578,689	11,037,515	663,687,232

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija (nastavak)*

Pasiva	Finansijske obaveze koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze koja se vrednuju po FVtPL	Nefinansijska sredstva I obaveze	Kapital	Ukupno na dan 31.12.2023.
Obaveze					
Obaveze po osnovu derivata	-	60,860	-	-	60,860
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	13,415,628	-	-	-	13,415,628
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	542,104,777	-	-	-	542,104,777
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	1,217,435	-	-	1,217,435
Subordinirane obaveze	9,077,883	-	-	-	9,077,883
Rezervisanja	-	-	3,192,513	-	3,192,513
Tekuće poreske obaveze	-	-	2,173,604	-	2,173,604
Ostale obaveze	1,918,691	-	3,361,071	-	5,279,762
Ukupno obaveze	566,516,979	1,278,295	8,727,188	-	576,522,462
Kapital					
Akcijski kapital	-	-	-	27,466,158	27,466,158
Dobitak	-	-	-	21,357,568	21,357,568
Rezerve	-	-	-	38,341,044	38,341,044
Ukupno kapital	-	-	-	87,164,770	87,164,770
Ukupno pasiva	566,516,979	1,278,295	8,727,188	87,164,770	663,687,232

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija (nastavak)*

Aktiva	Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtPL	Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtOCI	Nefinansijska sredstva i obaveze	Ukupno na dan 31.12.2022.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	112.486.004	-	-	-	112.486.004
Potraživanja po osnovu derivata	-	52.048	-	-	52.048
Hartije od vrednosti	50.633.057	4.461.834	38.272.261	-	93.367.152
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	61.337.473	-	-	-	61.337.473
Kredit i potraživanja od komitenata	237.489.395	-	-	-	237.489.395
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	160.189	-	-	160.189
Investicije u zavisna društva	-	-	20.266.005	-	20.266.005
Nematerijalna imovina	-	-	-	1.084.261	1.084.261
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	6.014.958	6.014.958
Odložena poreska sredstva	-	-	-	704.047	704.047
Ostala sredstva	415.312	-	-	718.433	1.133.745
Ukupno aktiva	462.361.241	4.674.071	58.538.266	8.521.699	534.095.277

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija (nastavak)*

Pasiva	Finansijske obaveze koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze koja se vrednuju po FVtPL	Nefinansijska sredstva i obaveze	Kapital	Ukupno na dan 31.12.2022.
Obaveze					
Obaveze po osnovu derivata	-	94,536	-	-	94,536
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	17.482.064	-	-	-	17.482.064
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	431.692.058	-	-	-	431.692.058
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	1.273.098	-	-	1.273.098
Subordinirane obaveze	9.044.765	-	-	-	9.044.765
Rezervisanja	-	-	2.529.806	-	2.529.806
Tekuće poreske obaveze	-	-	621.452	-	621.452
Ostale obaveze	871.859	-	2.697.568	-	3.569.427
Ukupno obaveze	459.090.746	1.367.634	5.848.826	-	466.307.206
Kapital					
Akcijski kapital	-	-	-	27.466.158	27.466.158
Dobitak	-	-	-	9.693.612	9.693.612
Rezerve	-	-	-	30.628.301	30.628.301
Ukupno kapital	-	-	-	67.788.071	67.788.071
Ukupno pasiva	459.090.746	1.367.634	5.848.826	67.788.071	534.095.277

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

Dobici i gubici, realizovani i nerealizovani, po finansijskim instrumentima su prikazani u tabeli ispod:

U hiljadama RSD	Neto	Neto
	dobici/(gubici) 2023	dobici/(gubici) 2022
Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	30.355.208	12,520,433
Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtPL	513.437	128,068
Finansijska sredstva koja se vrednuju po FVtOCI	610.697	821,997
Finansijske obaveze koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(2.209.993)	(860,979)
Finansijske obaveze koje se vrednuju po FVtPL	(10.694)	(6.633)

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ako su ispunjena oba sledeća uslova i sredstva nisu označena kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je naplata ugovorenih tokova gotovine;
- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume tokova gotovine koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu.

Cilj poslovnog modela može biti držanje finansijskih sredstava u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova, čak i kad se dese, ili se očekuju neke prodaje finansijskih sredstava. MSFI 9 daje sledeće primere prodaje koje mogu biti konzistentne sa poslovnim modelom "držanje radi naplate";

- Prodaja usled povećanja kreditnog rizika finansijskog sredstva;
- Prodaje su retke (čak i ako su značajne), ili su beznačajne pojedinačno i u sumi (čak i ako su česte);
- Prodaja se sprovodi blizu roka dospeća finansijskog sredstva i priliv od prodaje približno odgovara naplati preostalih ugovorenih tokova gotovine.

Ukoliko Banka proda više od 10% portfolia (knjigovodstvene vrednosti) tokom trogodišnjeg period, to se smatra "više nego retkim", osim ako su te prodaje nematerijalne same po sebi.

"Blizu dospeća" se tumači slično kao u slučaju uputstva definisanih MRS 39 u pogledu prodaje finansijskih sredstava koja se drže do dospeća. Dospeće kraće od 3 meseca se može posmatrati kao „blizu dospeća“.

Finansijsko sredstvo se klasifikuje kao FVOCI, ako pripada poslovnom modelu čiji ciljevi su i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaja finansijskih sredstava; i ugovoreni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume, pri čemu se tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice.

Pri inicijalnom priznavanju vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja, Banka može neopozivo izabrati opciju da naknadne promene u fer vrednosti prikazuje u ostalom rezultatu. Ovaj izbor se sprovodi za svaku pojedinačnu investiciju posebno i suštinski se primenjuje na strategijska ulaganja koja se ne konsoliduju metodom pune konsolidacije.

Sva druga finansijska sredstva – t.j. finansijska sredstva koja ne ispunjavaju kriterijume klasifikacije koja podrazumevaju naknadno vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili FVOCI se klasifikuju kao finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje promene fer vrednosti u bilansu uspeha. Dodatno, Banka ima opciju da prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva neopozivo opredeli to finansijsko sredstvo kao FVTPL, ako to eliminiše ili značajno umanjuje nekonzistentnost prilikom vrednovanja i priznavanja – t.j. "računovodstveno neslaganje" – koje bi u suprotnom nastalo usled vrednovanja sredstava i obaveza, odnosno priznavanje dobitaka i gubitaka, na drugoj osnovi.

Finansijsko sredstvo će se klasifikovati u jednu od napred navedenih kategorija pri inicijalnom priznavanju.

Identifikovanje poslovnog modela

Banka poslovni model utvrđuje na nivou grupe finansijskih sredstava, budući da ovakav pristup najbolje odražava način upravljanja finansijskim sredstvima i način informisanja ključnog rukovodstva Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

Sledeći se razmatra kao dokaz kada se određuje koji poslovni model je relevantan:

- Kako se ocenjuju performanse poslovnog modela (i finansijskih sredstava u okviru tog modela) i kako se izveštava ključno rukovodstvo;
- Rizici koji utiču na performanse poslovnog modela (i finansijskih sredstava u okviru tog poslovnog modela) i način na koji se upravlja ovim rizicima;
- Kako se nagrađuju menadžeri – npr. da li se nadoknade određuju na bazi fer vrednosti sredstava kojima se upravlja ili na bazi naplate ugovornih tokova gotovine;
- Učestalost, vrednost i vreme prodaje finansijskih instrumenata u prethodnom periodu, razlozi za takvu prodaju i očekivanja Banke o prodaji u budućnosti i
- Da li su prodajna aktivnost i prikupljanje ugovornih tokova gotovine regularni ili incidentalni za poslovni model (“hold-to-collect” vs “hold and sell” poslovni model).

Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i ona kojima se upravlja i čije performanse se vrednuju po fer vrednosti, se vrednuju kao FVTPL.

Analize karakteristika ugovorenih tokova gotovine

Kada Banka odredi da je poslovni model za određeni portfolio držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih tokova gotovine (ili i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaje finansijskih sredstava), potrebno je proceniti da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume koji predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice. Za ovu svrhu, glavnica je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom inicijalnog priznavanja. Kamata je definisana kao naknada za vremensku komponentu vrednosti novca i za kreditni rizik za preostali deo glavnice tokom određenog perioda vremena, druge osnovne rizike i troškove u vezi za kreditiranjem, kao i profitnu margin. Ova analiza se sprovedi na nivou pojedinačnog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva.

Prilikom analize da li se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate, Banka razmatra ugovorne uslove instrumenata. Ovakva analiza podrazumeva ocenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorne uslove koji mogu da promene vreme ili iznos ugovorenog novčanog toka, koji uslovljavaju kršenje uslova da se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate. Banka razmatra:

- Budući događaji koji menjaju iznos i vreme novčanih tokova;
- „Leverage“;
- Prevremene otplate, produženje roka instrumenta,
- Da li je naplata potraživanja je uslovljena specifičnim sredstvima ili tokovima gotovine (npr. tzv. „non-recourse“ krediti);
- Klauzule koje modifikuju vremensku vrednost novca (npr. periodično resetovanje kamatne stope);
- Ugovorne klauzule koje vezuju vrednost instrumenta za određenu varijablu (u nastavku: „contractually linked“ instrumenti).

„Non-recourse“ krediti – U nekim slučajevima, krediti plasirani od strane Banke koji su obezbeđeni kolateralom dužnika limitiraju pravo Banke na novčani tok koji proističe iz kolaterala koji služi kao obezbeđenje. Banka koristi procenu pri oceni da li ovi krediti zadovoljavaju SPPI test. Pri ovoj proceni, Banka razmatra sledeće informacije:

- Da li ugovorni uslovi precizno definišu iznos i rokove naplate kredita;
- Odnos fer vrednosti kolaterala i iznosa kolateralizovanog finansijskog sredstva;
- Mogućnost i nameru dužnika da izvrši ugovorena plaćanja, bez obzira na pad vrednosti kolaterala;
- Da li je dužnik regularno pravno lice ili pravno lice sa posebnom namenom (special-purpose entity);
- Izloženost Banke riziku gubitka sredstva u poređenju sa kreditom sa pravom na naplatu ukupnog potraživanja (full-recourse);
- Stepem do koga kolateral predstavlja ukupan ili značajan deo sredstava dužnika; i
- Da li će Banka imati koristi od povećanja vrednosti kolaterala.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

„*Contractually linked*“ instrumenti – Svaki od ovih instrumenata ima subordinirani rang koji određuje redosled kojim se novčani tokovi generisani od strane pool-a investicija raspoređuju na instrument. Takav instrument zadovoljava SPPI test samo ukoliko su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- Ugovorni uslovi instrumenta su takvi da daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test, bez potrebe da se analizira relevantni pool finansijskih instrumenata;
- Relevantni pool finansijskih instrumenata (i) sadrži jedan ili više instrumenata daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test; i (ii) može sadržati instrumente, kao što su derivati, koji redukuje varijabilnost novčanih tokova instrumenata pod (i) i kombinovani novčani tokovi (instrumenata pod (i) i (ii)) daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test; ili usaglašava novčane tokove „contractually linked“ instrumenta sa novčanim tokovima pool-a relevantnih instrumenata pod (i), koje proističu iz razlike da li je kamatna stopa fiksna ili varijabilna ili valute ili roka za novčani tok; i
- Izloženost kreditnom riziku „contractually linked“ instrumenta je jednaka ili manja nego izloženost kreditnom riziku relevantnog pool-a finansijskih instrumenata.

U 2018. godini, IASB je izdao izmenu MSFI 9 koji se odnosi na prevremene otplate sa negativnom naknadom. Negativna naknada nastaje kada ugovorni uslovi dopuštaju dužniku da isplati instrument pre njegove ugovorne dospelosti, ali iznos prevremene otplate može biti niži od preostalog iznosa glavnice i kamate. Da bi se kvalifikovao za merenje po amortizovanoj vrednosti, negativna naknada mora biti “razumna kompenzacija za prevremeno raskidanje ugovora”. U suprotnom, finansijski instrumenti se vrednuju obavezno po FVTPL.

Modifikacija vremenske vrednosti novca i Benchmark test

Vremenska vrednost novca je element kamate koji se odnosi samo na protok vremena (MSFI 9.B4.1.9A) tj. ne uzima u obzir druge rizike (kreditni, likvidnost itd.) ili troškove (administrativni itd.) povezane sa držanjem finansijskog sredstva.

U nekim slučajevima, vremenska vrednost novca može biti modifikovana. To će biti slučaj, na primer, ako se kamatna stopa finansijskog sredstva periodično menja, ali učestalost promene se ne poklapa sa periodom kamatne stope. U ovom slučaju, Banka mora proveriti da li ugovoreni tokovi gotovine i dalje predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate tj. da modifikacija ne menja značajno tokove gotovine u odnosu na tokove gotovine “perfektnog” referentnog instrumenta. Ova procena nije opcija predviđena računovodstvenim politikama i ne može biti izbegnuta zaključkom da će instrument, u odsustvu takvog vrednovanja, biti vrednovan po fer vrednosti. Za sledeće navedene glavne ugovorne karakteristike, koje mogu potencijalno modifikovati vremensku vrednost novca, primenjuje se benchmark test:

- Frekvencija resetovanja kamatne stope se ne poklapa sa periodom kamatne stope,
- “Lagging” indikator,
- “Smoothing” klauzula,
- Grejs period,
- Stopa prinosa sa sekundarnog tržišta.

(iii) Reklasifikacija

Finansijska sredstva se ne reklasifikuju nakon inicijalnog priznavanja, izuzev u periodima nakon promene poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima od strane Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(iv) Modifikacija ugovornih uslova

Finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva modifikovani, Banka procenjuje da li su novčani tokovi od modifikovanog sredstva značajno različiti od inicijalno ugovorenih.

Banka je u svojim računovodstvenim politikama propisala skup kvalitativnih i kvantitativnih kriterijuma koje uzima u obzir pri modifikaciji finansijske imovine kako bi procenila da li je izmena značajna ili ne.

Za kvalitativne kriterijume Banka je definisala sledeće kriterijume kao one koji dovode do značajne promene finansijske imovine (kvalitativni kriterijumi za značajnu modifikaciju):

- promena valute ili/i
- uvođenje klauzule koja bi prouzrokovala da finansijska sredstva ne zadovoljavaju SPPI test
- promena vrste instrumenta (npr. konverzija kredita u obveznicu).

Kao kvantitativne kriterijume Banka je definisala sledeće kriterijume koji dovode do značajne promene finansijske imovine (kvantitativni kriterijumi značajne modifikacije):

- promena NPV-a iz novih novčanih tokova diskontovanih originalnim EKS-om u odnosu na NPV inicijalnih novčanih tokova je u apsolutnom iznosu jednaka ili veća od 10%; ili jednak ili veći od 100 TEUR; ili oboje (jednako ili veće od 10% i jednako ili veće od 100 TEUR)
- - promena NPV-a iz novih novčanih tokova diskontovanih originalnim EKS-om u odnosu na NPV inicijalnih novčanih tokova je u apsolutnom iznosu jednaka ili veća od TEUR 100 i

- promena NPV-a iz novih novčanih tokova diskontovanih originalnim EKS-om u odnosu na NPV inicijalnih novčanih tokova je u apsolutnom iznosu jednaka ili veća od 10%

Ukoliko su novčani tokovi značajno različiti, onda se smatra da je ugovorno pravo na novčane tokove koji proističu iz originalnog finansijskog instrumenta isteklo. U tom slučaju, dolazi do prestanka priznavanja originalnog finansijskog sredstva (napomena 3 (k) (iii)), a novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrednosti uvećanoj za kvalifikovane transakcione troškove. Naknade primljene kao deo modifikacije ugovora se računovodstveno evidentiraju na sledeći način:

- Naknade koje su uzete u obzir pri utvrđivanju fer vrednosti novog sredstva i naknade koje predstavljaju nadoknadu kvalifikovanih transakcionih troškova se uključuju u inicijalno vrednovanje sredstava; i
- Ostale naknade se evidentiraju u bilansu uspeha kao deo dobitaka ili gubitaka na prestanku priznavanja.

Ukoliko se novčani tok modifikuje kod dužnika koji je u finansijskim poteškoćama, onda je često cilj modifikacije maksimiranje naplate originalnog ugovorenog novčanog toka, a ne izdavanje novog finansijskog sredstva sa značajno različitim uslovima. Ukoliko Banka planira da modifikuje finansijsko sredstvo na način koji će rezultirati u oprost delu duga, Banka prvo razmatra da li deo finansijskog sredstva treba da bude otpisan pre modifikacije. Ovaj pristup utiče na rezultat kvalitativne procene kriterijuma za modifikaciju i najčešće rezultira ishodom da kvantitativni kriterijumi za prestanak priznavanja nisu ispunjeni u ovakvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ili FVOCI ne rezultira u prestanku priznavanja finansijskog sredstva, Banka rekalkuliše bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Za finansijska sredstva sa varijabilnom kamatom stopom, originalna efektivna kamatna stopa, koja se koristi za kalkulaciju dobitaka ili gubitaka na modifikaciji, se koriguje na način da odslikava tekuća tržišna kretanja u trenutku modifikacije. Nastali troškovi ili naknade ili primljene naknade kao deo procesa modifikacije koriguju bruto knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom preostalog veka trajanja modifikovanog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija vrši zbog finansijskih teškoća dužnika, onda se dobiti ili gubici priznaju zajedno sa rashodima po osnovu obezvređenja. U ostalim slučajevima, ovi dobiti ili gubici se priznaju kao prihod od kamate uz korišćenje metode efektivne kamatne stope.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(iv) Modifikacija ugovornih uslova (nastavak)

Finansijske obaveze

Banka prestaje sa priznavanjem finansijske obaveze kada su ugovorni uslovi modifikovani i novčani tokovi modifikovane obaveze se značajno razlikuju od inicijalno ugovorenih poredi sa originalnim novčanim tokovima (više od 10%). U ovom slučaju, nova finansijska obaveza, na bazi modifikovanih uslova, se priznaje po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti obaveze koja se isknižava i plaćene nadoknade se priznaje u bilansu uspeha. Plaćena nadoknada uključuje preneto nefinansijsko sredstvo, ukoliko postoji, i procenjenju obavezu, uključujući novu modifikovanu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze ne rezultira u prestanku priznavanja finansijske obaveze, Banka rekalkuliše amortizovanu vrednost finansijske obaveze diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Za finansijske obaveze sa varijabilnom kamatom stopom, originalna efektivna kamatna stopa, koja se koristi za kalkulaciju dobitaka ili gubitaka na modifikaciji, se koriguje na način da odslikava tekuća tržišna kretanja u trenutku modifikacije. Nastali troškovi ili naknade ili primljene naknade kao deo procesa modifikacije koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovane finansijske obaveze i amortizuju se tokom preostalog veka trajanja modifikovane finansijske obaveze putem rekalkulacije efektivne kamatne stope instrumenta.

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo u slučajevima kada Banka ima pravni osnov za netiranje priznatih iznosa i kada namerava da plaćanje i naplatu sprovede na neto bazi ili pak da zatvori sredstvo i izmiri obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo ukoliko je to dozvoljeno određenim MSFI-a, ili pak za dobitke i gubitke koji proističu iz grupe sličnih transakcija, kao što je slučaj sa transakcijama sa finansijskim instrumentima namenjenim trgovanju.

(vi) Vrednovanje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja vrednost koja se dobija kada se inicijalna vrednost finansijskog sredstva ili obaveze umanjati za otplatu glavnice i uveća, odnosno umanjati za akumuliranu amortizaciju, obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između inicijalne vrednosti i nominalne vrednosti na dan dospeća, umanjati za obezvređenje.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(vii) Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije na datum transakcije. Fer vrednost obaveza odlikava rizik nemogućnosti izmirenja

Fer vrednost se određuju primenom kotiranih cena na aktivnom tržištu za određeni finansijski instrument na dan izveštavanja. Tržište se smatra aktivnim tržištem ukoliko transakcije sa sredstvima i obavezama imaju takvu frekvenciju i obim da omogućavaju informacije o cenama na kontinuiranoj osnovi.

Ukoliko tržište za određeni finansijski instrument nije aktivno, fer vrednost se utvrđuje na bazi dostupnih tržišnih informacija i modela vrednovanja koje Banka koristi. Cilj korišćenja modela vrednovanja je da se utvrdi cena po kojoj bi se redovna transakcija prodaje sredstva ili transfera obaveza sproveda između učesnika na tržištu na dan vrednovanja po trenutno važećim tržišnim uslovima. Tri najčešće korišćena modela vrednovanja su tržišni model, troškovni model i prihodni model. U nekim slučajevima može se koristiti samo jedan model vrednovanja, dok je u nekim slučajevima neophodno korišćenje više različitih modela vrednovanja. Ukoliko se za procenu fer vrednosti koristi više različitih modela vrednovanja, rezultati (tj. indikativni iznosi za fer vrednost) se ocenjuju uzimajući u obzir prihvatljivost raspona vrednosti dobijenih primenom tih modela. Fer vrednost se utvrđuje kao iznos u okviru dobijenog raspona koja na najbolji način odražava fer vrednost u datim uslovima. Inputi koji se koriste pri primene modela vrednovanja predstavljaju tržišna očekivanja i odražavaju kombinaciju rizika i prinosa koji su svojstveni određenom finansijskom instrumentu. Banka prilagođava modele vrednovanja i testira njihovu adekvatnost korišćenjem cena ostvarenih u tržišnim transakcijama za isti instrument ili pak na bazi drugih raspoloživih tržišnih informacija.

Najbolji indikator fer vrednosti finansijskog instrumenta kod inicijalnog priznavanja je cena koja proističe iz same transakcije tj. fer vrednost dobijene ili date naknade, izuzev u slučaju kada je fer vrednost instrumenta određena na bazi cena postignutih u drugim transakcijama na tržištu za isti taj instrument (tj. bez modifikovanja ili prilagođavanja) ili na bazi modela vrednovanja koji koriste isključivo tržišne podatke.

Banka priznaje transfer između različitih nivoa hijerarhije fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda tokom koga se navedena promena desila.

(viii) Obevređenje

Banka priznaje ispravku vrednosti za očekivane kreditne gubitke i rezervisanja za potencijalne obaveze (dalje u tekstu: ECL) za sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju kao FVTPL:

- Finansijska sredstva koja su dužnički instrumenti;
- Izdate finansijske garancije; i
- Preuzete obaveze po osnovu nepovučanih kredita.

Ispravka vrednosti se ne priznaje po osnovu vlasničkih instrumenata.

U skladu sa MSFI 9, Banka primenjuje trostepeni model obevređenja na osnovu promena kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje. Ovaj model zahteva da se finansijski instrument koji nije obevređen prilikom inicijalnog priznavanja klasifikuje u Nivo (dalje u tekstu: Stage) 1 i da mu se stalno prati kreditni rizik. Ako se identifikuje značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijski instrument se premešta u Stage 2, ali se još ne smatra obevređenim. Ako je finansijski instrument obevređen, onda se premešta u Stage 3.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

12-mesečni ECL je deo ECL koji proističe iz događaja koji uslovljavaju default finansijskog instrumenta koji je moguć u roku od 12 meseci nakon izveštajnog datuma. Finansijski instrumenti kod kojih je priznat 12-mesečni ECL predstavljaju „Stage 1“ finansijske instrumente.

Life-time ECL je ECL koji rezultira iz događaja koji uslovljavaju default finansijskog instrumenta koji je moguć tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Finansijski instrumenti kod kojih je priznat life-time ECL, ali koji nisu kreditno-obezvređeni, predstavljaju „Stage 2“ finansijske instrumente.

Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 1 obračunavaju se u iznosu koji je jednak delu očekivanih životnih kreditnih gubitaka, koji se mogu rezultovati default-om u narednih 12 meseci. Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 2 ili 3 se obračunavaju na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka tokom celog perioda trajanja finansijskog instrumenta, odnosno njegovog životnog veka. Prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka potrebno je razmotriti informacije koje se odnose na budućnost. Kupljeni ili plasirani kreditno-obezvređeni finansijski instrumenti predstavljaju ona finansijska sredstva koja su kreditno-obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja i njihov očekivani kreditni gubitak se uvek obračunava na bazi očekivanih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta (Stage 3).

Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak life-time ECL, izuzev kod sledećih instrumenata, kod kojih se koristi 12-mesečni ECL:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti za koje je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na izveštajni datum; i
- Ostali finansijski instrumenti kod kojih se kreditni rizik nije značajno povećao u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja.

Sa stanovišta praktične primene, u Banci se podrazumeva da za hartije od vrednosti koje imaju investicioni rejting ne treba da se procenjuje da li se kreditni rizik hartije od vrednosti značajno povećao. Za ove svrhe investicioni rejting je definisan od strane priznatih eksternih rejting agencija kao rejting u rasponu AAA–BBB (Standard’s & Poor’s, Fitch) i Aaa-Baa (Moody’s). Ukoliko informacija od priznate eksterne rejting agencije nije raspoloživa, ekvivalentni interni rejtingi mogu biti mapirani u eksterne rejtinge. Ovo mapiranje treba da počne od perspektive tržišnih učesnika, uzimajući u obzir sve uslove i okolnosti u vezi sa hartijom od vrednosti. U situacijama kada eksterni ili interni nije raspoloživ, može se koristiti verovatnoća default-a koja je ekvivalentna investicionom rejtingu, ukoliko je raspoloživa.

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanoj vrednosti i FVOCI predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih pretpostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

- Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i pretpostavki za merenje očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orijentisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Za Banku kreditni rizik potiče od rizika finansijskog gubitka, ukoliko bilo koji od naših korisnika, klijenata ili ugovornih strana na tržištu ne ispunjava svoje ugovorne obaveze prema nama. Kreditni rizik proizlazi uglavnom od međubankarskih, komercijalnih i potrošačkih kredita i potraživanja, kao i kreditnih obaveza koje proizilaze iz takvih kreditnih aktivnosti, ali mogu takođe proizaći iz vanbilansnih obaveza kao što su finansijske garancije, akreditivi i akceptni nalozi.

Banka je takođe izložena drugim kreditnim rizicima koji proizilaze iz investicija u dužničke hartije od vrednosti i druge izloženosti koje proizilaze iz aktivnosti trgovanja ("trading exposures"), uključujući portfolio finansijske aktive namenjene trgovanju i derivate, kao i poravnanja sa tržišnim ugovornim stranama i revers repo ugovore.

Procena kreditne izloženosti za potrebe upravljanja rizicima je složena i zahteva korišćenje modela, jer se izloženost menja sa promenama tržišnih uslova, očekivanih tokova gotovine i protoka vremena. Procena kreditnog rizika za određeni portfolio podrazumeva dodatne procene u vezi s verovatnoćom neizvršenja obaveza, odnosnih stopa gubitaka i korelacije default-a drugih ugovornih strana. Banka meri kreditni rizik koristeći verovatnoću default-a (PD), izloženost (EAD) i gubitak po defaultu (LGD). Ovo je preovlađujući pristup koji se koristi u svrhu merenja očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9.

ECL je verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka. Obračunavaju se na sledeći način:

- *Finansijska sredstva koja nisu kreditno-obezvredjena na izveštajni datum:* kao sadašnja vrednost svih očekivanih manjih naplata tj. razlike između novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
Kada kreditni rizik po finansijskom instrumentu nije značajno povećao od prvobitnog priznavanja, Banka će odmeriti ispravku vrednosti tog finansijskog instrumenta u iznosu koji je jednak 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima. Ova sredstva su u Stage 1. Kada se kreditni rizik na finansijskom instrumentu znatno povećao od početnog priznavanja, Banka će odmeriti ispravku vrednosti u iznosu jednakom doživotnim očekivanim kreditnim gubicima. Ova sredstva su u Stage 2.;
- *Finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredjena na izveštajni datum:* kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova;
- *Preuzete obaveze za nepovučene kredite:* kao sadašnja vrednost razlike između ugovoreni novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima ukoliko se nepovučeni kredit iskoristi i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- *Izdane finansijske garancije:* očekivana plaćanja u cilju namirenja korisnika garancije umanjena za iznos koji Banka očekuje da nadoknadi.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Restruktuirana finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva izmenjeni ili modifikovani ili je postojeće finansijsko sredstvo zamenjeno sa novim usled finansijskih poteškoća dužnika, onda se vrši procena da li je potrebno isknjižiti postojeće finansijsko sredstvo, a ECL se obračunava na sledeći način:

- Ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda su očekivani novčani tokovi od modifikovanog finansijskog sredstva uključeni u kalkulaciju manjka novčanih tokova koji se očekuje od postojećeg finansijskog sredstva;
- Ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda se očekivana fer vrednost novog sredstva tretira kao finalni novčani tok od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku prestanka priznavanja tj. isknjižavanja. Ovaj iznos je uključen u kalkulaciju manjka novčanih tokova od postojećeg finansijskog sredstva, koji se diskontuju od očekivanog datuma prestanka priznavanja do izveštajnog datuma uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

Kreditno-obezvređena finansijska sredstva

Na svaki izveštajni datum, Banka procenjuje da li su finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i dužnički instrumenti koji se vrednuju kao FVOCI kreditno-obezvređeni. Finansijsko sredstvo je kreditno-obezvređeno kada se desio jedan ili više događaja sa negativnim efektom na procenjene buduće tokove gotovine za određeno finansijsko sredstvo. Dokaz da je finansijsko sredstvo kreditno-obezvređeno obuhvata raspoložive podatke o sledećim događajima:

- Značajne finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- Kršenje ugovornih odredbi, kao na primer default ili kašnjenje u izmirenju obaveza;
- Banka dužniku, iz ekonomskih ili ugovornih razloga u vezi sa finansijskim teškoćama dužnika, menja kreditne uslove na način koji inače ne bi razmatrala;
- Postalo je očigledno da će dužnik bankrotirati ili biti reorganizovan na neki drugi način;
- Nestanak aktivnog tržišta za finansijsko sredstvo usled finansijskih teškoća;
- Kupovina ili izdavanje finansijskog sredstva uz visoki *discount*, što ukazuje na nastale kreditne gubitke.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka smatra da postoji značajno povećanje kreditnog rizika ako je ispunjen neki od sledećih kvantitativnih, kvalitativnih ili „back-stop“ kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Banka koristi kvantitativne kriterijume kao primarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Za kvantitativno određivanje nivoa rizika, Banka poredi „lifetime“ PD krivu na datum obračuna sa „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Za PD krivu na datum inicijalnog priznavanja formulišu se pretpostavke o strukturi krive. S jedne strane, u slučaju visoko ocenjenih finansijskih instrumenata pretpostavlja se da će se PD kriva vremenom degradirati. Sa druge strane, za nisko ocenjene finansijske instrumente pretpostavlja se da će se PD kriva poboljšati tokom vremena. Stepem poboljšanja ili pogoršanja zavisiće od nivoa početnog kreditnog rejtinga.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika (nastavak)

S obzirom na različitu prirodu proizvoda retail i non retail klijenata, metod za procenu kreditnog rizika se malo razlikuje. Kod non retail klijenata, da bi se dve krive učinile uporedivim, obe se skaliraju na anualizovane PD-eve. Smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika sa relativnim povećanjem PD-a od 250%, iako taj iznos može biti manji zbog nekoliko ograničavajućih faktora kao što su preostalo vreme trajanja finansijskog instrumenta i tip portfolija proizvoda.

Za izloženosti prema stanovništvu, preostali kumulativni PD se upoređuje sa razlikom između „lifetime“ PD krive na datum obračuna i „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika kada je ova razlika iznad određenog praga. Nivoi pragova se izračunavaju odvojeno za svaki portfolio koji je pokriven pojedinačnim PD modelima zasnovanim na rejtingu. Uobičajeno, smatra se da je do značajnog povećanja kreditnog rizika došlo ukoliko je relativno povećanje PD-a od 150% - 300% u zavisnosti od vrste portfolia.

Gore pomenuti pragovi predstavljaju „okidače“ za prelazak finansijskog instrumenta u Stage 2.

Kvalitativni kriterijumi

Banka koristi kvalitativne kriterijume kao sekundarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Prebacivanje u Stage 2 se odvija kada su ispunjeni kriterijumi navedeni u daljem tekstu.

Za države, banke, portfolija pravnih lica i projektnog finansiranja, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- Spoljni tržišni indikatori;
- Promene ugovornih uslova;
- Promene pristupa upravljanju;
- 30 dana kašnjenja;
- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju na kvartalnoj osnovi na nivou pojedinačnog ugovora za sve grupe portfolija pravnih lica.

Za portfolio fizičkih lica, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- „Forbearance“ mere;
- Default-ni status druge izloženosti istog klijenta;
- Holistički pristup – primenljivo u slučajevima kada nove informacije koje se odnose na budućnost postaju dostupne za segment ili deo portfolia, a još uvek nisu obuhvaćene u sistem ocenjivanja. Nakon identifikovanja takvih slučajeva, procenjuje se portfolio sa očekivanim kreditnim gubicima za ceo život trajanja (kolektivna procena);

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju mesečno na nivou pojedinačnog ugovora za ceo portfolio fizičkih lica.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Definicija statusa neizmirenja obaveza („default“) i kreditno obezvređenog sredstva

Banka definiše finansijski instrument kao instrument u statusu neizmirenja obaveza tj. default-u, koji je u potpunosti usklađen sa definicijom obezvređenja, kada je ispunjen neki od sledećih kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Klijent je u docnji više od 90 dana u odnosu na ugovorene uslove plaćanja. Ova pretpostavka nije osporiva, finansijsko sredstvo kod kojeg postoji docnja preko 90 dana biće svrstano u Stage 3.

Kvalitativni kriterijumi

Klijent neće biti u stanju da izmiri obaveze pravovremeno i/ili u celosti, što ukazuje na to da je klijent u značajnim finansijskim poteškoćama. Ovo su neki od pokazatelja:

- Klijent je u dugoročnom restrukturiranju;
- Klijent je preminuo;
- Klijent je nesolventan;
- Klijent ne poštuje finansijske uslove;
- Aktivno tržište za to finansijsko sredstvo je nestalo zbog finansijskih poteškoća;
- Ustupci su odobreni usled finansijskih poteškoća;
- Izgledno je da će klijent ući u stečaj;
- Finansijska sredstva se prodaju sa značajnim popustima („deep discount“) koji odražavaju nastale kreditne gubitke.

Gore navedeni kriterijumi primenjeni su na sve finansijske instrumente koje poseduje Banka i usklađeni su sa definicijom neizmirenja obaveza (default) koja se koristi za potrebe internog upravljanja kreditnim rizikom. Default definicija dosledno se primenjuje na modeliranje verovatnoća default-a (PD), izloženosti po default-u (EAD) i gubitka po default-u (LGD) tokom obračuna očekivanih gubitaka Banke.

Smatra se da instrument više nije u statusu neizmirenja obaveza (tj. da je oporavljen) kada više ne ispunjava nijedan od osnovnih kriterijuma default-a u periodu od najmanje 3 meseca ili duže u slučaju restrukturiranja izazvanog finansijskim teškoćama. Period od 3 meseca određen je na osnovu analize koja razmatra verovatnoću da se finansijski instrument vrati u stanje statusa neizmirenja obaveza posle oporavka koristeći različite definicije oporavka.

Objašnjenje inputa, pretpostavki i tehnika procene

Očekivani kreditni gubitak se meri bilo na 12 meseci ili za ceo životni vek u zavisnosti od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje ili da li se neko sredstvo smatra kreditno-bezvređenim. Ekonomske informacije o budućim događajima su takođe uključene u određivanje 12-mesečnog i life-time PD, EAD i LGD. Ove pretpostavke variraju po tipu proizvoda. Očekivani kreditni gubici su diskontovani proizvod verovatnoće default-a (PD), gubitaka po default-u (LGD), izloženosti po default-u (EAD) i diskontnog faktora (D).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Verovatnoća default-a

Verovatnoća default-a predstavlja verovatnoću da dužnik neće ispuniti svoju finansijsku obavezu bilo u narednih 12 meseci ili tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. Uopšteno, verovatnoća defaulta tokom životnog veka finansijskog instrumenta se izračunava na osnovu regulatorne 12-mesečne verovatnoće default-a, iz koje se uklanja margina konzervativizma, kao polazne tačke. Nakon toga različite statističke metode koriste se za generisanje procene kako će se default profil razvijati od inicijalnog priznavanja pa tokom trajanja kredita ili portfolija kredita. Profil je zasnovan na istorijskim posmatranim podacima i parametarskim funkcijama.

Različiti modeli su korišćeni za procenu default profila kreditnih obaveza i mogu se grupisati u sledeće kategorije:

- Država i organi lokalne samouprave, osiguravajuća društva i „collective investment undertakings“ - profil se generiše primenom pristupa matrica tranzicije. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije - profil se generiše pomoću pristupa parametrijske regresije preživljavanja (Weibull). Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Stambeni i drugi krediti odobreni stanovništvu - profil se generiše koristeći parametrijsku regresiju preživljavanja u konkurentnim okvirima rizika. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću neizvršavanja koristeći satelitske modele.

U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu potpuno dostupni, vrši se grupisanje, uprosečavanje i benčmarking u cilju kreiranja inputa za kalkulaciju.

Gubitak usled statusa neizmirenja obaveza („Loss Given Default“ (dalje u tekstu: LGD))

LGD predstavlja očekivanje Banke o iznosu gubitka po izloženosti koja ima default status. LGD varira u zavisnosti od tipa proizvoda i klijenta. LGD se prikazuje kao procenat gubitka prema izloženosti u trenutku ulaska u default status. LGD se izračunava na 12-mesečnoj ili life-time bazi, gde dvanaestomesečni LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi u periodu od 12 meseci, dok life-time LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi tokom preostalog očekivanog životnog veka kredita.

Različiti modeli se koriste za procenu LGD i oni se mogu podeliti na sledeće kategorije:

- Država: LGD se dobija korišćenjem informacija i izvora sa tržišta. Izvori sa tržišta su eksterni podaci o gubicima koji su u vezi sa default-ima država (otpisi duga usled restrukturiranja i slično);
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije: LGD se generiše diskontovanjem tokova gotovine naplaćenih tokom workout procesa. Buduće informacije su inkorporirane u LGD korišćenjem Vasičekovog modela;
- Stambeni krediti i ostali proizvodi stanovništva: LGD se generiše tako što se isključuju periodi krize, kao i ostale margine konzervativizma iz regulatornog LGD modela. Buduće informacije se inkorporiraju korišćenjem različitih satelit modela;
- U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu u potpunosti raspoloživi, alternativni modeli oporavka, referentne vrednosti i ekspertske vrednosti se mogu koristiti za obračun.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza (Exposure at Default ("EAD"))

EAD je zasnovan na iznosu koji Banka očekuje, u trenutku default-a, da će se dugovati u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka instrumenta. Dvanaestomesečni i life-time EAD se utvrđuju na bazi očekivanog profila izmirenja obaveza, a variraju u zavisnosti od tipa proizvoda. Za proizvode sa amortizacionim planom otplate i jednokratnim otplatama, obračun se zasniva na ugovornim plaćanjima u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka. Gde je relevantno, pretpostavke o prevremenoj otplati ili refinansiranju takođe treba uzeti u obzir prilikom kalkulacije.

Kod revolving proizvoda EAD je određen polazeći od trenutnog povučenog iznosa i dodavanjem faktora konverzije, koji odražava očekivano povlačenje preostalog limita do trenutka nastanka statusa neizmirenja obaveza. Regulatorne margine su isključene iz faktora konverzije. Parametri koji se koriste u regulatorne svrhe, kao što su LGD i faktor kreditne konverzije koji se koriste u obračunu rizikom ponderisane aktive, obračunavaju se uz korišćenje margine konzervativizma. Za potrebe MSFI 9, koriste se isti parametri, ali bez margine konzervativizma. U ograničenom broju slučajeva kada podaci nisu dostupni, referentne vrednosti se mogu koristiti za obračun.

Diskontni faktor

Generalno, za bilansne izloženost koje nisu kreditno obezvređene na inicijalnom priznavanju tj. POCl, stopa korišćena za kalkulaciju očekivanog gubitka je efektivna kamatna stopa ili njena aproksimacija.

Kalkulacija

Očekivani kreditni gubitak je proizvod PD, LGD i EAD parametara pomnožen verovatnoćom neulaska u status neizmirenja obaveza pre razmatranog perioda. Ovo je prikazano kao funkcija preživljavanja. Obračun praktično predstavlja sumirane buduće očekivane gubitke diskontovane na datum izveštavanja. Ovako izračunati očekivani gubici su ponderisani scenarijima orijentisanih ka budućim događajima.

Različiti modeli se koriste za procenu Stage 3 ispravke vrednosti i isti mogu biti svrstani u dve različite grupe:

- Država, pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije, „collective investment undertakings“: Obračun ispravke vrednosti za Stage 3 se vrši od strane zaposlenih u Sektoru za upravljanje posebnim plasmanima i instrumentima obezbeđenja, koji diskontuju očekivani tok gotovine odgovarajućom efektivnom kamatnom stopom;
- Kreditiranje stanovništva: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše računajući statistički određen očekivani gubitak oslobođen od indirektnih troškova.

Sva finansijska sredstva koja su u kašnjenju više od 90 dana su u Stage 3 i ta pretpostavka ne može biti pobijena.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Informacije o budućnosti

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika i kalkulacije očekivanog kreditnog gubitka podrazumevaju korišćenje informacija o budućnosti. Banka je izvršila istorijske analize i utvrdila ključne ekonomske varijable koje imaju uticaj na kreditni rizik i očekivani kreditni gubitak za svaki portfolio.

Ove ekonomske varijable i njihov uticaj na verovatnoću ulaska u status neizmirenja obaveza, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza se razlikuju po kategorijama. U ovom procesu je takođe korišćeno i ekspertsko mišljenje. Predviđanja ovih ekonomskih varijabli („osnovni ekonomski scenario“) obezbeđuju se kvartalno od strane Raiffeisen Research-a (interno odeljenje), što obezbeđuje najbolji predviđeni pogled na ekonomske prilike za naredne tri godine. Za period nakon tri godine, da bi se projektovale ekonomske varijable za ostatak životnog veka proizvoda, korišćen je pristup srednje reversije – što znači da ekonomske varijable dugoročno teže prosečnoj stopi ili prosečnoj stopi rasta do zrelosti. Uticaj ovih ekonomskih varijabli na verovatnoću ulaska u default status, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku ulaska u default status se utvrđuju koristeći statističku regresiju pomoću koje se dolazi do saznanja kakav su uticaj pomenute varijable imale istorijski na stope ulaska u default status i na komponente gubitka usled default statusa i izloženost u trenutku ulaska u default status.

Pored osnovnog ekonomskog scenarija, Raiffeisen Research obezbeđuje i najbolji i najgori mogući scenario, kao i ponderisani scenario - da bi se osiguralo da su sve nelinearnosti uhvaćene. Banka je utvrdila da tri scenarija odgovarajuće opisuju nelinearnosti.

Ponderisani scenario je utvrđen kombinacijom statističkih analiza i ekspertske mišljenja, uzimajući u obzir čitav spektar mogućih ishoda koje svaki scenario opisuje. Verovatnoćom ponderisani očekivani kreditni gubitak se utvrđuje tako što se svaki scenario provuče kroz odgovarajući model za očekivani kreditni gubitak i na kraju pomnoži sa odgovarajućim ponderima iz samog scenarija.

U osnovnom ekonomskom scenariju, kao i u najboljem i najgorem mogućem scenariju, metodologija je prilagođena usled pandemije COVID 19.

Kao i sa svakim ekonomskih predviđanjem, projekcije i verovatnoće događaja su podložne visokom stepenu inherentne nepouzdanosti i zbog toga se stvarni ishodi mogu značajno razlikovati od predviđenih. Banka smatra da ove prognoze predstavljaju njenu najbolju procenu svih mogućih ishoda i pokrivaju sve moguće nelinearnosti i asimetrije u okviru različitih portfolija koji postoje u Banci.

Post-model prilagodjavanja

„Post-model“ prilagođavanja za očekivane procene ispravki vrednosti kreditnih gubitaka su prilagođavanja koja se koriste u okolnostima kada postojeći ulazni podaci, pretpostavke i tehnike modela ne obuhvataju sve relevantne faktore rizika. Pojava novih makroekonomskih, mikroekonomskih ili političkih događaja, zajedno sa očekivanim promenama parametara, modela ili podataka koji nisu inkorporirani u trenutne parametre, interne migracije ocena rizika ili informacije koje gledaju u budućnost primer su takvih okolnosti. Banke RBI Grupe koriste *post-model* prilagođavanja za model ispravki vrednosti za očekivane kreditne gubitke samo kao privremeno rešenje. Sva materijalna prilagođavanja su odobrena od Group Risk Committee-a.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Post-model prilagođavanja (nastavak)

Opravdani razlozi za *post-model* prilagođavanje kao privremeno rešenje uključuju:

- prolazne okolnosti (poput prirodnih katastrofa, bolesti, oružanih sukoba);
- nedovoljno vremena za uključivanje relevantnih novih informacija u postojeći proces ocenjivanja i modeliranja kreditnog rizika koji se materijalizovao, ali još uvek nije obuhvaćen parametrima modela;
- ponovna segmentacija postojećih grupa izloženosti pri čemu je za ažuriranje parametara potrebno više vremena da bi se obuhvatili svi efekti;
- situacije u kojima izloženosti reaguju na faktore ili događaje drugačije nego što se inicijalno očekivalo.

Post-model prilagođavanja moraju zadovoljiti sledeće karakteristike, kako bi se umanjila potencijalna pristrasnost:

- Upravljanje: Nadležni odbori za upravljanje rizicima odobravaju *post-model* prilagođavanja uzimajući u obzir nivo uticaja;
- Dokumentovanost: razlozi za prilagođavanja, a u vezi sa makroekonomskim prognozama, pokretačima kreditnog rizika, detaljnim proračunom i očekivanim trajanjem;
- Sanacija: Izrađuje se realan plan kako se nove informacije uključuju u modele i primenjuju u bliskoj budućnosti;
- Doslednost: prilagođavanja usklađena sa informacijama o budućim kretanjima;
- Pregled: Odluke o holističkom rezervisanju preispituju se kvartalno i vrši se kvalitativno „testiranje unazad“;
- Kontrola: uspostavljene dokumentovane kontrole i procesi kako bi se osigurala usklađenost.

Banka je prilagođavanja sproveda u portfoliju velikih, srednjih i malih privrednih društava („non-retail“) i portfoliju fizičkih lica i mikro preduzeća („retail“).

Post-model prilagođavanja u portfoliju privrednih društava („non-retail“)

Na različite načine Banka uzima u obzir informacije koje gledaju u budućnost. Prvi makroekonomski scenariji iz Raiffeisen Research-a su prevedeni preko makro modela na promene PD i LGD. Povrh ovog pogleda specifičnog za zemlju, Banka koristi diferencijaciju zasnovanu na industriji da dodatno moduliramo PD i LGD parametre. Za posebne faktore rizika u industriji, gde kvantifikacija prevazilazi domet trenutnih statističkih modela, koristi se ekspertske doprinose u strogom okviru.

Dok makroekonomski scenariji obuhvataju ukupan razvoj na nivou zemlje, različite industrije mogu biti u različitoj fazi kreditnog ciklusa ili na njih različito utiču distorzije kao što su epidemije, rat, smanjenje ponude, klimatski rizik i slično. Zbog toga Banka na vrh dodajemo modul specifičan za industriju.

Ako u nekoj zemlji postoje posebni faktori rizika za određenu industriju, onda se informacije koje gledaju u budućnost proširuju ovim znanjem. Ako se ovaj faktor rizika pojavio u kratkom vremenskom periodu ili je privremene prirode, verovatno se neće odraziti na trenutne ocene kreditnog rizika.

Primeri posebnih faktora rizika su:

- ograničenja putovanja koja rezultiraju istorijskom niskom popunjenošću gradskih hotela;
- stiskanje lanca snabdevanja koje dovodi do veštačkog smanjenja proizvodnje;
- šokovi cena robe ili energije u industrijama sa smanjenom mogućnošću da poskupljenja prenesu na kupce;
- globalni nedostatak čipova koji dovodi do smanjene ili čak zaustavljene proizvodnje;
- epidemije/ratne protivmere koje privremeno narušavaju poslovne modele;
- približavanje merama protiv epidemija kao što su blokade;
- prekoračenje epidemija/ratnih moratorija ili vladinih mera podrške koje privremeno pokrivaju kompanije koje će se suočiti sa povećanim rizikom neizvršenja obaveza čim se podrška završi (ili sa zakašnjenjem sa preduzeća);
- očekivani regulatorni ili državni pritisak na visoke emitere gasova staklene bašte kao što je termalni ugalj;

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Post-model prilagođavanja u portfoliju privrednih društava („non-retail“) (nastavak)

- pogoršanje poslovnih modela u transformaciji ka zelenoj ekonomiji;
- pojava vremenskih ekstrema koji utiču na poljoprivrednu proizvodnju;
- rizik inflacije za proizvođače sa ugovorima o fiksnim cenama.

Analiza ovih posebnih faktora rizika ima sledeće dimenzije:

- Obim: Odabir se vrši prema industrijskoj klasifikaciji za preduzeća ili alternativno prema drugim kriterijumima ako klasifikacija industrije nije dostupna. Izabrana industrija mora da bude u skladu sa matricom industrije Playbook. Odstupanja se moraju objasniti ili treba pokrenuti reviziju matrice industrije za ovu zemlju.
- Veza sa upravljanjem rizikom: Svaki poseban faktor rizika koji se razmatra u svrhu obezvređenja treba da bude povezan sa procesom upravljanja rizikom ili sličnim dokazima u oblasti rizika. Obrnuto rečeno: ne postoji poseban faktor rizika za razmatranje umanjenja vrednosti koji se inače ne odražava na rizik.
- Iznos obezvređenja: Kvantifikacija rizika je poželjno zasnovana na istorijskim podacima. Ako ovo nije u potpunosti dostupno, treba prihvatiti povećan nivo stručnog doprinosa. Rizik se klasifikuje ili (1) kao fiksni iznos u evrima koji je u mesečnoj RIO produkciji raspoređen na odabrani portfolio proporcionalno osnovnim obezvređenjima. (2) Ili se alternativno izražava kao koeficijent pokriva obezvređenja izloženosti.
- Faza 2 okidač: Osnova je početna procena ako je pojava posebnog faktora rizika toliko jaka da je evidentno značajno povećanje kreditnog rizika. Vodeći princip ovde je povećanje oštećenja. Ako je ovo reda veličine 250% kao što se koristi za PD, onda se kreditni rizik povećao barem na istom nivou kao i povećanje PD koje je relevantno za kvantitativno utvrđivanje. Ovim je poseban faktor rizika klasifikovan kao okidač stadijuma 2.

Nedavne smernice evropskih nadzornih organa zahtevaju od finansijskih institucija da:

1. Postavite adekvatan nivo obezbeđivanja kao jedan od slojeva u pripremi za predstojeće izazove.
2. Napravite odgovarajuća prilagođavanja i primenite margine konzervativizma da biste rešili mogući nedostatak reprezentativnosti podataka pošto su mere podrške pandemije i posle pandemije iskrivile IRB/MSFI 9 modeliranje podataka veštački snižavajući stope neizvršenja obaveza i gubitaka.

Analize IRB/MSFI9 modela u punom obimu u vezi sa reprezentativnošću podataka i odgovarajuća statistička prilagođavanja koja bi u potpunosti eliminisala izobličenja usled antikriznih mera su u procesu razvoja. U cilju pravovremenog priznavanja realnog iznosa očekivanih kreditnih gubitaka, Banka sprovodi *post-model* prilagođavanja pri čemu se nivo prilagođavanja procenjuje analizom:

- a. *mogućih „odloženih“ ulazaka u default („stage 3“) u svojim portfeljima;*
Analiza „odloženih defaulta“ zasnovana je na poređenju trenutnih stopa neizvršenih obaveza sa onima koje se očekuju (i/ili su realizovane u prethodnom periodu) u kriznom okruženju.
- b. *promene nivoa očekivanih gubitaka zbog makroekonomskog pogoršanja i efekata preliivanja koji još uvek nisu prepoznati putem standardnih MSFI 9 parametara koji se trenutno koriste.*
U ovom pristupu, Banka koristi postojeće parametre IRB modela da kvantifikuje nivo odgovarajućeg prilagođavanja, pod pretpostavkom da bi nepovoljno makroekonomsko okruženje i posledično finansijsko pogoršanje prouzrokovali snižavanje rejtinga da podaci nisu izobličeni merama podrške.
Promena očekivanog gubitka se izračunava kao razlika između postojećeg nivoa očekivanih gubitaka („expected loss“) i nivoa očekivanih gubitaka izračunatog korišćenjem verovatnoće defaulta koja se može pripisati rejtingu nakon pogoršanja rejtinga za 1 i 2 klase (npr. sa 3A na 4A/5A).
Pogoršanje se pretpostavlja za klijente iz industrija koje je Banka identifikovala kao one koje jesu ili bi mogle biti snažno pogođene efektima preliivanja tekuće energetske krize izazvane rusko-ukrajinskim sukobom. Takođe, analizirani su pojedinačni dužnici koji su direktno ili indirektno povezani sa Rusijom, Ukrajinom i/ili Belorusijom i pretpostavljeno je pogoršanje za one koji su ocenjeni kao visoko rizični.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Post-model prilagođavanja u portfoliju privrednih društava („non-retail“) (nastavak)

Kako nije bilo materijalno značajne razlike u proceni nivoa potrebnog prilagođavanja korišćenjem ova dva pristupa, Banka se odlučila da primeni rezultate prvog.

Banka je rasporedila iznos prilagođavanja na dužnike koji nisu u *default-u* i imaju „pre-workout“ ili „workout“ status iz navedenih industrija u portfelju velikih i srednjih privrednih društava („corporate“), na dužnike koji nisu u *default-u* i imaju „workout“ status u portfelju malih privrednih društava („SMB“) i dužnike koji su povezani sa rusko-ukrajinskom krizom i procenjeni kao visoko rizični.

Iznos obezvredjenja se raspoređuje proporcionalno tzv. EAD_EL, odvojeno za „corporate“ i „SMB“. EAD_EL se izračunava kao zbir bilansne i vanbilansne izloženosti nakon primene faktora kreditne konverzije, umanjениh za ponderisane vrednosti kolaterala, gde je primenljivo.

Alokacija prilagođavanja uslovljava dodelu Stage 2 (i u slučaju da je dužnik prethodno bio svrstan u Stage 1).

Post-model prilagođavanja u portfoliju fizičkih lica i mikro preduzeća i preduzetnika („retail“)

Banka je u portfoliju fizičkih lica sprovedla sledeća post-model prilagođavanja:

- Klijenti koji su zaposleni u preduzećima koja posluju u određenim industrijskim sektorima koji su najsnažnije pogođeni krizom tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom (zbog povećane mogućnosti od smanjenja zarade i/ili gubitka posla) i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovlilo rast ispravke (izloženosti u granama kao što su turizam, auto i avio saobraćaj, nafta i gas, nekretnine i neke industrije široke potrošnje).
- Klijenti koji su zaposleni u preduzećima kod kojih, zbog ograničenja sistema i/ili kvaliteta podataka nije moguće identifikovati u kom industrijskom sektoru posluje tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovlilo rast ispravke.
- Klijenti korisnici stambenih kredita koji su locirani u oblastima sa uvećanim rizikom od nastanka ekoloških rizika (poplave)
- Klijenti koji su u ex RBA banci bili označeni kao kandidati za post-model prilagođavanja.

Banka je u portfoliju mikro preduzeća i preduzetnika sprovedla sledeća post-model prilagođavanja:

- Klijenti koji usmeravaju manje od 30% prometa preko računa u Raiffeisen banci tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovlilo rast ispravke.
- Klijenti koji su ex RBA banci bili označeni kao kandidati za post-model prilagođavanja.

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Cene nekretnina

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Prezentacija

Ispravka vrednosti za ECL u bilansu stanja se prikazuje na sledeći način:

- Za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao ispravka vrednosti
- Za vanbilansne izloženosti (preuzete obaveze za nepovučene kredite i finansijske garancije) obezvredenje se priznaje kao rezerva u pasivi bilansa stanja;
- Za delimično povučene kreditne linije, gde Banka ne može odvojeno da identifikuje ECL, očekivani kreditni gubici bi trebalo da budu zajedno iskazani, kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrednosti povučenih kreditnih linija. Rezervisanje se evidentira u meri u kojoj kombinovani ECL premašuje bruto knjigovodstvenu vrednost sredstva;
- Za dužničke instrumenti koji su klasifikovani kao FVOCI ispravka vrednosti se ne priznaje u bilansu stanja, budući da knjigovodstvena vrednost ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrednosti. Međutim, ispravka vrednosti je obelodanjena i priznata u okviru revalorizacionih rezervi u okviru kapitala.

Otpis

Kreditni i dužničke hartije od vrednosti se otpisuju, u celosti ili parcijalno, kada se to sredstvo ili njegov deo smatra nenaplativim. Generalno, otpis se vrši kada Banka utvrdi da dužnik ne poseduje sredstva ili izvor očekivanih prihoda koji bi mogli generisati dovoljne novčane tokove da se izvrši naplata otpisanog dela finansijskog sredstva. Ova procena se vrši za svako pojedinačno finansijsko sredstvo.

(l) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka na zahtev ili sa originalnim rokom dospeća od tri meseca ili manje na kojima nema bilo kakvih ograničenja i ostala novčana sredstva.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Obavezna rezerva se ne smatra gotovinom za potrebe Izveštaja o tokovima gotovine (Napomena 14) s obzirom da se ne može podići na zahtev, odnosno Banka ni u jednom trenutku ne može da podigne ovaj iznos.

(m) Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su finansijska sredstva i obaveze koje se drže radi trgovanja. Finansijski instrumenti se klasifikuju u ovu kategoriju ukoliko su pribavljeni prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili predstavljaju deo portfolija kojim se zajedno upravlja u cilju sticanja profita u kratkom roku.

Finansijska sredstva i obaveze namenjene trgovanju se inicijalno priznaju i naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje transakcionih troškova direktno u bilansu uspeha. Finansijska sredstva namenjena trgovanju se nakon početnog priznavanja ne reklasifikuju iz ove pozicije, osim nederivatnih sredstava namenjenih trgovini koja nisu inicijalno priznata po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika

Derivati koji su predmet zaštite od rizika uključuju sva derivatna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao finansijska sredstva i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju. Derivati koji su predmet zaštite od rizika se vrednuju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Standard MSFI 9 omogućava Banci da nastavi primenjivati pravila MRS 39 u pogledu računovodstva Hedžinga sve dok IASB ne dovrši pravila makro-hedžinga. Banka je odlučila nastaviti primenjivati pravila MRS-a 39 za računovodstvo hedžinga.

Banka inicijalno opredeljuje određene derivate kao instrumente hedžinga u kvalifikovanom hedžing odnosu. Kod inicijalnog priznavanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenata hedžinga i sa njim(a) povezane stavki hedžinga, uključujući ciljeve upravljanja rizicima i strategiju vršenja hedžinga, kao i metodologiju koja će se koristiti za procenu efektivnosti hedžinga. Banka vrši procenu efektivnosti hedžinga kako kod inicijalnog priznavanja, tako i na regularnoj bazi, tj. vrši procenu da li se očekuje da će instrument hedžinga biti visoko efikasan u netiranju efekata promene u fer vrednosti ili promene u tokovima gotovine od odnosne stavke hedžinga u definisanom periodu i da li su stvarni rezultati svakog hedžinga u okviru raspona od 80% do 125%. Za hedžing novčanih tokova Banka vrši procenu očekivane transakcija, tj. procenjuje da li postoji velika verovatnoća da će se očekivana transakcija desiti i prikazuje izloženost na promene u novčanim tokovima koje mogu uticati na bilans uspeha.

Računovodstveno evidentiranje hedžinga je prikazano u nastavku:

(i) Hedžing novčanih tokova

Hedžing novčanih tokova predstavlja hedžing izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koje se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji bi mogao da utiče na bilans uspeha.

Kada se derivat inicijalno opredeli kao instrument hedžinga u hedžingu novčanih tokova koji je karakterističan za rizike promene novčanih tokova za priznato sredstvo ili obavezu, koja može uticati na bilans uspeha, efektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu, a u bilansu stanja se evidentira kao deo rezervi hedžinga u okviru kapitala. Neefektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u bilansu uspeha u trenutku nastanka. Iznos priznat u ukupnom ostalom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha u istom periodu u periodu u kome hedžovani tokovi gotovine utiču na bilans uspeha i priznaje se u okviru iste pozicije u bilansu uspeha i ukupnom ostalom rezultatu.

Ukoliko instrument hedžinga istekne ili se proda, ili se zatvori ili izvrši, ili ukoliko više nisu ispunjeni uslovi za hedžing novčanih tokova, ili ukoliko se hedžing odnos raskine, Banka prospektivno prekida računovodstvo hedžinga. Međutim, ukoliko je derivat zanovljen (promenjen) kao rezultat izmene u zakonskim odredbama bez promene u uslovima, izuzev promene onih uslova koji su neophodni zbog izmene u zakonskoj regulativi, onda se ne smatra da je derivat istekao ili prekinut.

(ii) Hedžing fer vrednosti – portfolio hedžing

Hedžing fer vrednosti predstavlja hedžing izloženosti promenama fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze, ili nepriznatu utvrđenu obavezu, ili identifikovani deo takvog sredstva, odnosno obaveze, ili utvrđene obaveze koji se može pripisati određenom riziku i koji može uticati na bilans uspeha. Banka je ušla u transakciju portfolio hedžinga tj. makro hedžinga fer vrednosti.

Banka vrednuje promenu u fer vrednosti stavke hedžinga koja je svojstvena riziku koji je hedžovan. Efekat se priznaje u bilansu uspeha. U okviru bilansa stanja se ovaj iznos priznaje kao sredstvo ili obaveza. Banka vrednuje promene u fer vrednosti instrumenta hedžinga i ovaj iznos se priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Fer vrednost instrumenta hedžinga se priznaje kao sredstvo ili obaveza u bilansu stanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(o) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja u bilansu stanja uključuju sledeće:

- Kredite i potraživanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Kredit i potraživanja su inicijalno vrednovani po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktne transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje efektivne kamatne stope; i
- Kredite i potraživanja koji se klasifikuju obavezno po FVTPL ili su opredeljeni kao FVTPL. Ovi kredit i potraživanja se vrednuju po fer vrednosti, pri čemu se promena fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha.

Kada Banka kupi finansijsko sredstvo i istovremeno sklopi ugovor o prodaji tog sredstva (ili suštinski sličnog sredstva) po fiksnoj ceni na budući datum (*reverse repo* ili pozajmica kolateralizovana hartijama od vrednosti), ovakve transakcije se evidentiraju kao kredit i potraživanja, a predmetno sredstvo se ne priznaje u bilansu stanja.

Kredit i odobreni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika putem vezivanja za kurs dinara u odnosu na EUR, CHF i USD, preračunavaju su na dan bilansa po srednjem kursu. Efekti promene kursa su iskazani u okviru Neto prihoda/(rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

(p) Investicione hartije od vrednosti

Investicione hartije od vrednosti obuhvataju:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (napomena 3 (k) (ii)); Ove hartije od vrednosti su inicijalno vrednovani po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktne transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje efektivne kamatne stope;
- Dužničke i vlasničke investicione hartije od vrednosti koje obavezno vrednuju po FVTPL ili inicijalno opredeljuju („designated“) po FVTPL. Ove hartije se vrednuju po fer vrednosti uz priznanje promene u fer vrednosti u bilansu uspeha;
- Dužničke hartije od vrednosti vrednovane kao FVOCI; i
- Vlasničke investicione hartije od vrednosti inicijalno opredeljene kao FVOCI.

Za dužničke hartije od vrednosti vrednovane kao FVOCI, dobiti i gubici se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu, izuzev za sledeće kategorije, gde se priznavanje u bilansu uspeha vrši na isti način kao za hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:

- Prihodi od kamate, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope;
- ECL i ukidanje ECL; i
- Dobiti i gubici po osnovu kursnih razlika.

Kada dođe do prestanka priznavanja tj. isknjižavanja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju kao FVOCI, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u ostalom ukupnom rezultatu, se reklasifikuje iz pozicije kapitala u bilans uspeha.

Banka je izabrala da prikazuje promene u fer vrednosti određenih vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja u ostalom ukupnom rezultatu. Ovaj izbor je vršen na nivou svakog pojedinačnog instrumenta i neopoziv je. Dobiti i gubici po osnovu ovih vlasničkih instrumenata se nikada ne reklasifikuju u bilans uspeha. Dividende po osnovu ovih vlasničkih instrumenata se priznaju u bilansu uspeha (napomena 3 (h)), izuzev u slučajevima kada je jasno da dividende predstavljaju nadoknadu dela troškova po osnovu inicijalnog ulaganja, u kom slučaju se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata. Kumulativni dobiti i gubici priznati u bilansu uspeha se reklasifikuju na neraspoređenu dobit pri prestanku priznavanja ovih vlasničkih instrumenata.

Banka priznaje vlasničke instrumente u Raiffeisen Leasing, Raiffeisen Invest i Raiffeisen Future kao finansijske instrumente vrednovane po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Fer vrednost ovih vlasničkih instrumenata predstavljena je u Napomeni 19.

U 2023. godini nisu objavljene niti primljene dividende na trajna ulaganja.

Nije bilo prenosa kumulativne dobiti ili gubitka u okviru kapitala niti prestanka priznavanja vlasničkih ulaganja u 2023.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(p) Investicione hartije od vrednosti (nastavak)

Banka je dužna da jednom godišnje izvrši procenu vrednosti vlasničkih ulaganja, a efekti se priznaju u izveštaju o ostalom rezultatu kao stavka koja se naknadno neće reklasifikovati u bilans uspeha.

Banka je u toku 2023. godine izmenila metodologiju za utvrđivanje fer vrednosti dužničkih hartija od vrednosti. Najbitnije karakteristike nove metodologije su:

- metodologija koristi transakcije sa primarnih (uključujući i reotvaranje emisija i prevremene otkupe) i sekundarnih trgovanja u poslednjih 2 meseca, sa davanjem veće težine transakcijama u poslednjih mesec dana.
- ako je broj transakcija u periodu od 2 meseca manji od 50, koriste se 50 poslednjih transakcija, uz proširenje vremenskog opsega.
- transakcije se grupišu po ISIN-ima koji se posmatraju kao tačke sa preostalim brojem dana do dospeća.
- za slučaj RSD krive uključuju se i stope BEONIA i BELIBOR krive, dok za EUR krivu se dodaje i ESTER stopa.

Nova metodologija otklanja nedostatak trenutno korišćene metodologije iz razloga što se stope utvrđuju na osnovu trenutnih podataka sa tržišta čija starost nije duža od 2 meseca u slučaju da je broj transakcija veći od 50, pa samim tim fer vrednost državnih hartija je približnija tržišnim cenama, nego po prethodnoj metodologiji.

Metodologija se koristi za vrednovanje hartija koje se drže u portfolijima FVTPL i FVTOCI.

(q) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina se iskazuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna imovina Banke obuhvataju licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna imovina obuhvata nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalna imovina raspoloživa za upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost.

Nematerijalna imovina amortizuje se putem proporcionalne metode. Preporučeni period za amortizaciju nematerijalne imovine za ulaganja u standardni softver je 4 do 6 godina, a svako odstupanje od preporučenog roka se mora adekvatno dokumentovati. Upotrebni vek za svu ostalu nematerijalnu imovinu je pet godina, a amortizacija se obračunava po stopi od 20%.

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije i veka upotrebe nematerijalne imovine i po potrebi, vrši se korekcija.

Kao rezultat kupoprodajne transakcije sa RBA bankom, nastao je goodwill koji se testira na obezvređenje na godišnjem nivou i nije predmet amortizacije.

Dodatno, na osnovu fer vrednovanja aktive i obaveza RBA banke i sprovedene alokacije kupoprodajne cene identifikovana je sledeća nematerijalna imovina: brend (trgovačko ime), core depoziti stanovništva i baza klijenata stanovništva.

Nematerijalna imovina identifikovana kao rezultat kupoprodajne transakcije amortizuje se putem proporcionalne metode. Brend Credit Agricole amortizovan je u periodu od 6 meseci, core depoziti stanovništva će se amortizovati u periodu od 9 godina dok će se baza klijenata stanovništva amortizovati u periodu od 8 godina.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(r) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Nekretnine, postrojenja i oprema Banke obuhvataju građevinske objekte, zemljište, opremu, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i opremu u pripremi.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i oprema vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Kada delovi nekretnina, postrojenja ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente).

Za naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene dela nekretnine, postrojenja ili opreme priznaju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom prilivati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Rezervni delovi i oprema za servisiranje evidentiraju se kroz bilans uspeha kada se potroše.

(iii) Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema obračunava se po proporcionalnom metodu primenom minimalnih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost stalnih sredstava amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe.

Upotrebnii vek nekretnina, postrojenja i opreme za tekuću i uporednu godinu je prikazan u narednoj tabeli:

	<u>Upotrebnii vek (u godinama)</u>	<u>%</u>
Građevinski objekti	25 - 50	2 – 4
IT oprema	3 - 5	20 - 33
Telefonske centrale	5 - 15	6,67 - 20
Oprema za saobraćaj i transportna mehanizacija	6,4 - 7	14,3 – 15,6
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 – 20
Ulaganja u poslovne objekte u zakupu	5 - 10	10 - 20

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije, veka upotrebe i rezidualne vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i po potrebi, vrši se korekcija.

Troškovi popravke i održavanja osnovnih sredstava, iskazuju se kao rashod u momentu nastanka.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje osnovnih sredstava iskazuje se u okviru ostalih poslovnih prihoda. Neotpisana vrednost otuđenih i rashodovanih/otpisanih osnovnih sredstava naknađuje se na teret ostalih rashoda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

s) Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina ili deo nekretnine, koju Banka drži radi ostvarivanja prihoda od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrednosti kapitala ili radi i jednog i drugog.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti. Pri početnom merenju, zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrednost.

Nakon početnog priznavanja, naknadno vrednovanje investicione nekretnine vrši se primenom metode nabavne vrednosti umanjene za ukupnu obračunatu amortizaciju i obezvređenje.

Amortizacija se obračunava po stopama koje obezbeđuju nadoknađivanje vrednosti investicionih nekretnina u toku njihovog korisnog veka trajanja.

Razlika između fer vrednosti primljenih sredstava i prodajne vrednosti investicionih nekretnina prilikom prodaje priznaje se u bilansu uspeha u periodu u kome je prodaja izvršena, a potraživanje po osnovu prodate i razmenjene investicione nekretnine inicijalno se vrednuje u visini fer vrednosti.

Ako postoje bilo kakve indicije da je došlo do umanjenja vrednosti investicione nekretnine, Banka procenjuje nadoknadivu vrednost kao veću od upotrebne vrednosti i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Knjigovodstvena vrednost investicione nekretnine se otpisuje do njene nadoknadive vrednosti kroz bilans uspeha.

Gubitak zbog umanjenja vrednosti priznat u prethodnim godinama se stornira ukoliko je bilo naknadne promene u pretpostavkama korišćenim u utvrđivanju nadoknadive vrednosti sredstva.

Naknadni izdaci se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdacima pripasti Banci i da može pouzdano da se izmeri. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu.

Kada investicionu nekretninu koristi Banka kao vlasnik, ona se reklasifikuje na nekretnine, postrojenja i opremu, i njena knjigovodstvena vrednost na dan reklasifikacije postaje njena zatečena vrednost koja će se nadalje amortizovati.

(t) Umanjenje vrednosti (nefinansijske) imovine

Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka procenjuje da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost (nefinansijske) imovine umanjena. Ukoliko postoje indicije umanjenja vrednost, utvrđuje se nadoknadiva vrednost takvog sredstva.

Nadoknadiva vrednost imovine se određuje kao viša između upotrebne vrednosti i fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje. Pri proceni upotrebne vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine koje Banka očekuje da će dobiti od sredstva se diskontuju uz korišćenje kamatne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

Ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti, gubitak od umanjenja vrednosti imovine se priznaje u bilansu uspeha.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, vrši se procena gubitaka od umanjenja vrednosti koji su priznati u prethodnim obračunskim periodima da bi se utvrdilo da li se umanjenje vrednosti smanjilo ili da li umanjenje vrednosti više ne postoji. Ako takva naznaka postoji, Banka procenjuje nadoknadivu vrednost sredstva i ukida umanjenje vrednosti pod uslovom da je došlo do promene pretpostavki koje su korišćene pri proceni nadoknadive vrednosti. Vrednost sredstva se uvećava tako da knjigovodstvena vrednost sredstva ne premaši knjigovodstvenu vrednost tog sredstva koja bi bila utvrđena, umanjena za iznos amortizacije, da u prethodnim godinama nije bilo priznavanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(u) Depoziti i subordinirane obaveze

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze predstavljaju značajan izvor finansiranja za Banku.

Kada Banka proda finansijsko sredstvo i istovremeno sklopi ugovor o kupovini tog sredstva (ili sličnog sredstva) po fiksnoj ceni na budući datum (*sale-and-repurchase* aranžmani), ovakve transakcije se evidentiraju kao depoziti, a predmetno sredstvo se i dalje priznaje u bilansu stanja Banke.

Banka klasifikuje vlasničke instrumente kao finansijske obaveze ili instrumente kapitala u skladu s načelima MRS-a 32 da bi napravila razliku između obveza i kapitala. Sadržaj ugovornih uslova finansijskog instrumenta reguliše njegovu klasifikaciju, a ne njegov pravni oblik. Instrument je obaveza kada se od emitenta zahteva ili se može zahtevati da isporuči gotovinu ili druga finansijska sredstva imaocu. Ovo je kritična karakteristika koja razlikuje obvezu od kapitala. Instrument se klasifikuje kao kapital kada predstavlja preostali deo neto imovine izdavaoca. Prilikom klasifikacije finansijskog instrumenta potrebno je uzeti u obzir sve relevantne karakteristike.

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktne transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, uz primenu efektivne kamatne stope, izuzev kada Banka inicijalno opredeli ovakvu obavezu po FVTPL.

Od 1. januara 2018. godine, kada Banka opredeli finansijsku obavezu po FVTPL, deo promene u fer vrednosti finansijske obaveze koji je posledica promene u kreditnom riziku se prikazuje u okviru ostalog ukupnog rezultata kao kreditna rezerva po osnovu obaveza. Pri inicijalnom priznavanju finansijske obaveze, Banka procenjuje da li će prikazivanje promene u fer vrednosti obaveze koja je posledica promena u kreditnom riziku u ostalom ukupnom rezultatu dovesti do povećanja neusklađenosti (*accounting mismatch*) u bilansu uspeha. Ova procena se vrši korišćenjem regresione analize, pri čemu se porede:

- Očekivana promena u fer vrednosti obaveza koja je posledica promene u kreditnom riziku; sa
- Efektom na bilans uspeha očekivane promene u fer vrednosti odnosno instrumenta.

Iznos prikazan u okviru kreditnih rezervi po osnovu obaveza se naknadno ne reklasifikuje u bilans uspeha. Kada dođe do prestanka priznavanja ovih instrumenata, kumulativni iznos prikazan u okviru kreditnih rezervi po osnovu obaveza se reklasifikuje na neraspoređenu dobit.

Devizni depoziti se prikazuju u dinarima prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa.

(v) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje ukoliko Banka, kao posledicu događaja iz prošlosti, ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, koja se može pouzdano proceniti i ako je verovatno da će biti potreban odliv resursa za izmirenje obaveze. Iznos rezervisanja se utvrđuje u visini diskontovanih očekivanih budućih odliva gotovine, uz korišćenje diskontne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

(w) Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita

Finansijska garancija je ugovor koji od Banke zahteva određene isplate kojima se nadoknađuje gubitak vlasnika garancije nastao usled neizvršenja plaćanja određenog dužnika koje je dospelo u saldu sa prvobitnim ili izmenjenim uslovima dužničkog instrumenta. Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita predstavljaju preuzetu obavezu Banke da plasira kredite pod predefinisanim uslovima.

Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita po kamatnim stopama koje su ispod tržišnih stopa se inicijalno vrednuju po fer vrednosti. Naknadno vrednovanje se vrši po višoj vrednosti između rezervisanja obračunatog u skladu sa MSFI 9 i priznatog inicijalnog iznosa umanjenog, gde je to prikladno, kumulativnog iznosa prihoda priznatih u skladu sa MSFI 15. Ostale obaveze po kreditu se mere kao zbir (i) rezervisanja utvrđenih u skladu sa MSFI 9 i (ii) iznosom bilo kojih primljenih naknada, osim, ako je malo verovatno da će obaveza rezultirati specifičnim kreditnim aranžmanom, kumulativnim iznosom priznatog prihoda

Banka nema preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita koje se vrednuju po FVTPL.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(w) Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita (nastavak)

Kada se radi o ostalim obavezama po osnovu nepovučenih kredita, Banka priznaje rezervisanja obračunato u skladu sa MRS 37 i MSFI 9 (Napomena 3 (k) (viii));

Finansijske garancije i preuzete obaveze su prikazane u okviru vanbilansnih stavki, a obaveze koje proističu iz ovih ugovora su prikazana u okviru rezervisanja.

(x) Kapital

Kapital Banke obuhvata osnivački udeo, akcije narednih emisija, rezerve, akumulirani rezultat i rezultat tekućeg perioda.

Kapital Banke formiran je iz uloženi sredstava osnivača Banke u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

(y) Beneficije zaposlenih

Beneficije zaposlenih su svi oblici naknada koje Banka daje u razmenu za usluge zaposlenih. Beneficije zaposlenih obuhvataju:

- kratkoročne beneficije zaposlenih, kao što su zarade, plate i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćen godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešća u dobiti i bonuse (ako dospevaju za plaćanje u roku od 12 meseci od kraja obračunskog perioda) i nemonetarna primanja (npr. korišćenje automobila) za trenutno zaposlene;
- ostale dugoročne beneficije zaposlenih, kao što su primanja na osnovu dužine radnog odnosa, koja ne dospevaju u potpunosti za plaćanje u toku 12 meseci nakon kraja obračunskog perioda.

/i/ Kratkoročne beneficije zaposlenih

Kratkoročne beneficije zaposlenih Banke obuhvataju poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje, beneficije po osnovu neiskorišćenih godišnjih odmora zaposlenih i bonuse.

Kratkoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u obračunskom periodu na koji se odnose u visini nediskontovanog iznosa kratkoročnih primanja zaposlenog za koji se očekuje da će biti uplaćen u zamenu za tu uslugu.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca priznaje se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Beneficije po osnovu akumuliranih plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka priznaje očekivane troškove bonusa kada ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu da izvrši takve isplate kao rezultat prošlih događaja i kada se može izvršiti pouzdana procena takve obaveze. Sadašnja obaveza postoji ako Banka nema realnu alternativu osim da izvrši data plaćanja.

/ii/ Definisane post-employment beneficije

Ostale post-employment beneficije zaposlenih banke obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju.

U skladu sa Zakonom o radu, kao i članom 92. Pravilnika o radu, zaposleni imaju pravo na otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dvostruke zarade zaposlenog u mesecu pre odlaska u penziju ili dvostruke prosečne zarade, isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog najpovoljnije.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(y) Beneficije zaposlenih (nastavak)

/ii/ Dugoročne beneficije zaposlenih (nastavak)

Banka koristi najbolje moguće procene varijabli prilikom određivanja ukupnog troška rezervisanja za naknade prilikom odlaska u penziju. Osnovne pretpostavke korišćene pri proceni dugoročnih beneficija zaposlenima uključuje sledeće:

- 7% povećanje zarada u Srbiji
- 2% povećanje zarada u kompaniji
- diskontna stopa od 6,2%, utvrđena kao vrednosti hartije Ministarstva Finansija na 120 meseci

3.1. Računovodstvene procene i pretpostavke

Rukovodstvo vrši procene i donosi pretpostavke koje utiču na vrednost sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Računovodstvene procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna. Promena pretpostavki se priznaju prospektivno.

Rukovodstvo vrši procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine su prikazane u daljem tekstu.

- **Utvrđivanje kriterijuma za obračun ECL-a (Napomena 3 (k) (viii))**

Merenje ECL-a podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanoj vrednosti i FVOCI predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih pretpostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

- Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i pretpostavki za merenje ECL-a, čiji je integralni deo uključivanje prospektivnih informacija u obračun ECL-a;
- Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orijentisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.

- **Fer vrednost (Napomena 3 (k) (vii) i 5)**

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji tržišna cena zahteva korišćenje različitih modela i tehnika. Kod finansijskih instrumenata koji imaju manji obim trgovine i čije tržišne cene su samim tim manje transparentne, utvrđivanje fer vrednosti je subjektivnije, odnosno zahteva veći stepen korišćenja procene u zavisnosti od likvidnosti instrumenta, koncentracije rizika, nesigurnosti na tržištu, pretpostavki vezanih za cenu i ostalih faktora koji utiču na konkretan finansijski instrument.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Računovodstvene procene i pretpostavke (nastavak)

- **Fer vrednost** (Napomena 3 (k) (vii) i 5) (nastavak)

Za utvrđivanje fer vrednosti trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije koji ulaze u knjigu trgovanja Banka primenjuje alternativnu metodu. Alternativna metoda podrazumeva utvrđivanje neto sadašnje vrednosti diskontovanjem budućih novčanih tokova za datu poziciju i izloženost, pri čemu se u obračunu kao diskontna stopa koristi poslednja poznata/postignuta stopa na javnoj aukciji za trezorske zapise sa istim/sličnim rokom dospeća (preostali rok dospeća).

- **Potencijalne obaveze** (Napomena 3 (v))

Za potrebe obračuna i vrednovanja potencijalnih obaveza, rukovodstvo Banke definiše pretpostavke o verovatnoći i iznosu odliva resursa.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod

Banka je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i sledeće:
 - Rizik izmirenja/ispоруke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke;
 - Rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije;
 - Reziđualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
 - Rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
 - Kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
 - Kreditno-kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom kamatnih stopa;
 - Rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
 - Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene vrednosti deviznih kurseva;
 - Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

- Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
- Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
 - Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);
- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i rizik reputacije;
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
 - Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;
- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Banke;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa s bankom, transakcije, usluge ili proizvoda banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene;
- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

Upravni odbor ima kompletnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Banke. Upravni odbor je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom i sistemom internih kontrola koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Banke u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Banke za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Banka suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se banka suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju.

(b) Kreditni rizik

Pri merenju kreditnog rizika na nivou dužnika, Banka procenjuje rizik mogućih gubitaka usled pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i;

- rizik izmirenja/isporuke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije;
- rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
- rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
- kreditno-kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom kamatnih stopa;
- rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Banka primenjuje rejting sistem korporativnih dužnika usklađen sa sistemom RBI grupe. Ovaj sistem razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika.

Korporativni rejting model razlikuje sledeće ocene:

- 1C - minimalni rizik
- 2A, 2B, 2C - odlična kreditna sposobnost
- 3A, 3B, 3C - vrlo dobra kreditna sposobnost
- 4A, 4B, 4C - dobra kreditna sposobnost
- 5A, 5B, 5C - solidna kreditna sposobnost
- 6A, 6B, 6C - prihvatljiva kreditna sposobnost
- 7A, 7B, 7C - granična kreditna sposobnost
- 8A, 8B, 8C - slaba kreditna sposobnost/ispod standarda
- 9A, 9B, 9C - veoma slaba kreditna sposobnost
- 10 – default.

Rejting 10 se primenjuje na klijente koji nisu u mogućnosti da izmiruju svoje obaveze (default).

Osim korporativnog rejtinga, Banka koristi i rejtinge za mala preduzeća, lokalne i regionalne samouprave, finansijske institucije, osiguravajuće kuće, finansiranje projekata, kao i scoring modele za sektor stanovništva.

U nastavku je prikazana veza između rejting modela koje Banka koristi i nivoa kreditnog kvaliteta korišćena za svrhe objavljivanja:

Kreditni kvalitet	Visok nivo kvaliteta	Srednji nivo kvaliteta	Nizak nivo kvaliteta	Default
Korporativni klijenti	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Korporativni klijenti (PD range)	0.0003 - 0.00406	0.00548 - 0.06282	0.08520 - 0.53746	1
Finansijske institucije	1A - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Finansijske institucije (PD range)	0.0002 - 0.00448	0.00605 - 0.06903	0.0936 - 0.48943	1
SMB	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
SMB (PD range)	0.0003 - 0.00405	0.00550 - 0.06286	0.08309 - 0.47395	1
Projektno finansiranje	6.1 - 6.2	6.3	6.4	6.5
Projektno finansiranje (PD range)	0.00694 - 0.01788	0.06537	0.24121	1
Osiguravajuće kuće	0.5 - 2.5	3.0 - 3.5	4.0 - 4.5	5.0
Osiguravajuće kuće (PD range)	0.00034 - 0.00104	0.00259 - 0.00421	0.01137 - 0.07772	1
Država	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Država (PD range)	0.00020 - 0.00403	0.00547 - 0.06296	0.08545 - 0.39348	1
Micro	0.5 - 2.5	3.0 - 3.5	4.0 - 4.5	5.0
Micro (PD range)	0 - 0.027	0.027 - 0.1000	0.1000 - <1	1
Sektor stanovništva (stambeni, gotovinski krediti, visa i revolving kartice)	0.5A - 2.5	3.0A - 3.5B	4.0 - 4.5B	5.0
Sektor stanovništva (PD range)	0 - 0.027	0.027 - 0.1000	0.1000 - <1	1

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentraciju kreditnog rizika gde god ga identifikuje, posebno prema jednom dužniku ili grupi povezanih lica, kao i prema industrijskim granama i zemljama. Banka strukturira nivoe kreditnog rizika koji preuzima uspostavljanjem limita na izloženost prema jednom dužniku, grupi dužnika, industrijskom sektoru, geografskim područjima. Ove vrste rizika se posmatraju kontinuirano i predmet su godišnje provere (ili češće, ukoliko se ukaže potreba). Izloženost prema bilo kom dužniku, uključujući banke i brokerske kuće se dodatno kontroliše sistemom pod-limita kojima se ograničavaju iznosi bilansne i vanbilansne izloženosti kao i dnevne limite rizika u pogledu trgovinskih poslova kao što su devizni forward ugovori.

Poštovanje limita proverava se na dnevnom nivou. Izloženost kreditnom riziku takođe se prati kroz redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune svoje finansijske obaveze i kroz izmenu limita kada je to neophodno. Uspostavljanje limita vrši se za sve tipove plasmana. Ulazak u transakciju bez definisanih limita nije dozvoljen. Svako probijanje limita mora odmah biti prijavljeno nadležnim službama.

Vanbilansni plasmani

Garancije i stand by akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Pokriveni i trgovinski akreditivi – koji predstavljaju pismenu saglasnost Banke da treće lice povuče određeni iznos sredstava sa računa Banke radi naplate potraživanja od dužnika Banke u skladu sa unapred definisanim uslovima – su obezbeđeni robom na koju se transakcija odnosi i stoga obično nose manji kreditni rizik od standardnog kredita.

Potencijalne obaveze predstavljaju neiskorišćene delove okvirnih linija kojim se dozvoljava izdavanje kredita, garancije ili akreditiva. U pogledu kreditnog rizika kojem je Banka izložena u vezi potencijalnih obaveza, mogući gubitak jednak je visini potencijalne obaveze tj. iznosa koji je odobren, a nije povučen. Ipak, razumno je pretpostaviti da je iznos mogućeg gubitka manji od ukupnih potencijalnih obaveza jer kod najvećeg dela potencijalnih obaveza povlačenje sredstava moguće je samo u slučaju da je dužnik zadovoljio određene uslove. Banka kontroliše ročnost potencijalnih obaveza jer dugoročne obaveze po pravilu nose veći stepen kreditnog rizika od kratkoročnih.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti na dan 31. decembar 2023. godine prikazani su u nastavku:

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	31.12.2023.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	47.422.021	-	47.422.021	87.096.590	134.518.611
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	-	-	57.591	57.591
Hartije od vrednosti	94.991.548	60.419	94.931.129	1.812.553	96.743.682
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	27.285.440	46.627	27.238.813	60.070.201	87.309.014
Kreditni i potraživanja od komitenata	340.951.321	10.280.946	330.670.375	-317.783	330.352.592
Ostala sredstva	617.599	126.208	491.391	865.342	1.356.733
Bilansna izloženost	511.267.929	10.514.200	500.753.729	149.584.494	650.338.223
Date garancije i jemstva	90.047.667	486.199	89.561.468	1.084.159	90.645.627
Preuzete buduće obaveze	179.321.943	594.469	178.727.474	-	178.727.474
Vanbilansna izloženost	269.369.610	1.080.668	268.288.942	1.084.159	269.373.101
Ukupna izloženost	780.637.539	11.594.868	769.042.671	150.668.653	919.711.324

Što se tiče regionalne izloženosti, Banka kredite i potraživanja, kao i vanbilansne plasmane plasira skoro isključivo na teritoriji Republike Srbije. Banka nije plasirala sredstva komitentima iz visoko rizičnih područja, tako da Banka nije izložena riziku koncentracije po osnovu ulaganja u visoko rizične zemlje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti na dan 31. decembar 2022. godine prikazani su u nastavku:

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	31.12.2022.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	45.401.639	4.199	45.397.440	67.088.564	112.486.004
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	-	-	52.048	52.048
Hartije od vrednosti	88.939.195	33.877	88.905.318	4.461.834	93.367.152
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	49.002.683	25.911	48.976.772	12.360.701	61.337.473
Kreditni i potraživanja od komitenata	244.763.192	6.990.723	237.772.469	-283.074	237.489.395
Ostala sredstva	460.763	91.125	369.638	764.107	1.133.745
Bilansna izloženost	428.567.472	7.145.835	421.421.637	84.444.180	505.865.817
Date garancije i jemstva	73.264.144	535.561	72.728.583	1.234.576	73.963.159
Preuzete buduće obaveze	114.785.965	540.296	114.245.669	13.618.559	127.864.228
Vanbilansna izloženost	188.050.109	1.075.857	186.974.252	14.853.135	201.827.387
Ukupna izloženost	616.617.581	8.221.692	608.395.889	99.297.315	707.693.204

Što se tiče regionalne izloženosti, Banka kredite i potraživanja, kao i vanbilansne plasmane plasira skoro isključivo na teritoriji Republike Srbije. Banka nije plasirala sredstva komitentima iz visoko rizičnih područja, tako da Banka nije izložena riziku koncentracije po osnovu ulaganja u visoko rizične zemlje.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Promena u izloženosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2023. godine:

u hiljadama dinara	<u>Stage 1</u>	<u>Stage 2</u>	<u>Stage 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Ukupno</u>
31.12.2022.	<u>378.586.333</u>	<u>44.520.895</u>	<u>5.279.560</u>	<u>180.684</u>	<u>428.567.472</u>
Novi plasmani	196.616.094	50.490.429	3.289.107	1.058.977	251.454.607
Smanjenje/otplata plasmana	(152.378.710)	(14.562.647)	(1.782.113)	(30.680)	(168.754.150)
Prelazak iz Stage 1	-24.613.437	23.771.371	842.066	-	-
Prelazak iz Stage 2	9.510.364	(10.525.756)	1.015.392	-	-
Prelazak iz Stage 3	<u>67.027</u>	<u>436.732</u>	<u>(503.759)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
31.12.2023.	<u>407.787.671</u>	<u>94.131.024</u>	<u>8.140.253</u>	<u>1.208.981</u>	<u>511.267.929</u>

Promena ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2023. godine:

u hiljadama dinara	<u>Stage 1</u>	<u>Stage 2</u>	<u>Stage 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Ukupno</u>
31.12.2022.	<u>806.359</u>	<u>3.131.160</u>	<u>3.145.658</u>	<u>62.658</u>	<u>7.145.835</u>
Novi plasmani	911.179	2.108.801	3.020.074	862.493	6.902.547
Smanjenje/otplata plasmana	(435.790)	(1.631.407)	(1.435.259)	(31.726)	(3.534.182)
Prelazak iz Stage 1	(86.964)	74.233	12.731	-	-
Prelazak iz Stage 2	33.080	(180.564)	147.484	-	-
Prelazak iz Stage 3	<u>587</u>	<u>14.725</u>	<u>(15.312)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
31.12.2023.	<u>1.228.451</u>	<u>3.516.948</u>	<u>4.875.376</u>	<u>893.425</u>	<u>10.514.200</u>

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o geografskoj i geografskoj koncentraciji bilansnih i vanbilansnih izloženosti su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.														Poci	Ukupno neobezvređena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug									
	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage 1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage 1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage 1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage 1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)							
Potraživanja od stanovništva	23.598.464	16.160.326	1.706.894	21.040.314	12.772.960	1.543.611	15.930.762	13.916.440	1.090.392	20.313.329	6.245.206	1.306.294	816.993	129.977.801	5.647.191	-	136.441.985		
Stambeni krediti	8.413.737	12.447.409	366.767	7.965.090	9.655.332	323.244	5.826.872	11.310.796	294.451	6.558.099	3.199.592	128.583	160.390	65.376.927	1.113.045	-	66.650.362		
Potrošački i gotovinski krediti	12.935.402	2.643.832	1.163.823	11.197.791	2.572.992	1.077.682	8.783.179	2.244.017	686.499	11.723.201	2.679.229	1.006.979	478.816	54.779.743	3.934.983	-	59.193.542		
Transakcioni i kreditne kartice	2.022.036	773.840	143.470	1.728.886	370.470	131.626	1.180.146	245.270	93.900	1.803.559	303.597	140.554	27.980	8.427.804	518.550	-	8.974.134		
Ostala potraživanja	227.289	205.245	32.834	148.547	174.166	11.059	140.565	116.357	15.542	238.370	62.788	21.178	150.007	1.393.327	80.613	-	1.623.947		
Potraživanja od privrede	49.287.182	6.409.201	295.495	124.911.239	6.095.847	797.813	43.162.936	13.620.223	637.318	19.296.025	4.251.915	762.436	390.223	267.034.568	2.493.062	-	269.917.853		
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	2.123.318	11.964	1.614	2.365.410	412.646	2.587	3.953.772	719.814	40.777	812.989	39.143	1.091	3.242	10.439.056	46.069	-	10.488.367		
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	9.914.497	1.885.387	38.812	16.416.751	2.332.849	420.478	9.109.755	7.325.061	62.378	6.926.104	2.438.457	436.338	9.088	56.348.861	958.006	-	57.315.955		
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	103.025	272.615	20	1.189.291	2	35	210.737	1	10.092	3	33	-	-	1.775.707	10.147	-	1.785.854		
Gradevinarstvo	1.435.151	118.345	7.190	2.653.375	315.611	70.159	903.367	174.475	10.381	770.816	135.212	10.213	1.288	6.506.352	97.943	-	6.605.583		
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	19.142.427	2.457.884	78.118	16.112.531	948.371	65.429	10.601.972	677.710	66.261	7.858.099	920.161	122.343	7.980	58.719.155	332.151	-	59.059.286		
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	706.496	881.335	32.121	6.958.325	768.613	53.237	720.134	137.153	34.721	645.053	115.383	35.302	8.804	10.932.492	155.381	-	11.096.677		
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.356.828	180.966	38.230	8.257.864	132.528	36.072	5.037.265	158.638	1.916	330.954	39.851	1.767	513	16.494.894	77.985	-	16.573.392		
Ostalo	13.505.440	600.705	99.390	70.957.692	1.185.227	149.816	12.625.934	4.427.371	410.792	1.952.007	563.675	155.382	359.308	105.818.051	815.380	-	106.992.739		
Potraživanja od ostalih klitjenata	67.710.698	34.999	-	22.536.697	14.623.907	-	16	-	-	7	2	-	1.765	104.906.326	-	-	104.908.091		
Ukupna izloženost	140.596.344	22.604.526	2.002.389	168.488.250	33.492.714	2.341.424	59.093.714	27.536.663	1.727.710	39.609.361	10.497.123	2.068.730	1.208.981	501.918.695	8.140.253	-	511.267.929		

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.														Poci	Ukupno neobezvređena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug									
	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)							
Potraživanja od stanovništva	3.227.221	1.369.854	42.527	2.615.060	585.237	32.256	1.911.405	361.495	22.415	2.723.294	332.433	29.107	351	13.125.999	126.305	-	13.252.655		
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Transakcioni i kreditne kartice	3.109.547	1.368.862	42.070	2.530.250	585.237	32.006	1.884.869	361.495	22.415	2.714.044	332.339	29.107	351	12.886.643	125.598	-	13.012.592		
Ostala potraživanja	117.674	992	457	84.810	-	250	26.536	-	-	9.250	94	-	-	239.356	707	-	240.063		
Potraživanja od privrede	47.537.899	5.270.656	75.443	104.630.631	8.425.177	788.106	34.291.610	3.351.544	20.512	38.770.459	802.378	84.673	289	243.080.354	968.734	-	244.049.377		
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	1.685.666	34.724	-	110.102	70.638	-	1.107.898	38.210	-	1.515.907	1.552	-	-	4.564.697	-	-	4.564.697		
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.417.321	2.603.936	49.162	27.046.250	3.571.034	358.104	12.940.375	1.430.360	-	24.544.519	133.880	15.684	-	77.687.675	422.950	-	78.110.625		
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	82.023	-	-	30.265	-	-	-	-	7.023	5.614	372	-	-	118.374	7.023	-	125.297		
Gradjevinarstvo	7.662.488	224.614	-	17.896.588	701.743	8.202	3.297.339	202.756	551	7.196.871	17.118	-	-	37.199.517	8.753	-	37.208.270		
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	24.137.837	1.805.666	4.759	20.534.259	2.141.106	419.180	13.429.205	1.362.999	480	4.439.861	548.546	4.043	50	68.399.479	428.462	-	68.827.991		
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	2.051.561	305.917	11.717	10.242.517	184.312	1.247	1.503.514	104.244	36	480.253	40.082	1.408	50	14.912.400	14.408	-	14.926.858		
Poslovanje nekretnimama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.210.692	272.389	9.460	9.743.164	347.381	656	363.482	17.553	-	198.374	6.936	-	77	16.159.971	10.116	-	16.170.164		
Ostalo	1.290.311	23.410	345	19.027.486	1.408.963	717	1.649.797	195.422	12.422	389.060	53.892	63.538	112	24.038.341	77.022	-	24.115.475		
Potraživanja od ostalih klijenata	2.010.544	57.011	-	6.018.543	3.458.615	-	522.865	-	-	-	-	-	-	12.067.578	-	-	12.067.578		
Ukupna izloženost	52.775.664	6.697.521	117.970	113.264.234	12.469.029	820.362	36.725.880	3.713.039	42.927	41.493.753	1.134.811	113.780	640	268.273.931	1.095.039	-	269.369.610		

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.													Poci	Ukupno neobezvređena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug								
	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)						
Potraživanja od stanovništva	21.519.039	5.279.348	1.149.716	17.725.900	3.995.079	970.673	10.496.234	2.405.755	575.635	10.887.593	2.825.282	715.799	180.684	75.134.230	3.411.823	-	78.726.737	
Stambeni krediti	11.442.845	1.858.628	190.662	9.832.005	1.409.592	158.871	5.053.178	762.952	105.870	3.606.816	589.720	61.596	-	34.555.736	516.999	-	35.072.735	
Potrošački i gotovinski krediti	7.879.797	2.419.299	824.049	6.162.320	2.114.468	699.691	4.277.120	1.290.709	386.644	5.610.335	1.803.573	523.552	-	31.557.621	2.433.936	-	33.991.557	
Transakcioni i kreditne kartice	1.824.170	772.152	111.285	1.472.448	377.762	102.550	985.794	236.904	70.095	1.469.737	288.445	113.063	-	7.427.412	396.993	-	7.824.405	
Ostala potraživanja	372.227	229.269	23.720	259.127	93.257	9.561	180.142	115.190	13.026	200.705	143.544	17.588	180.684	1.593.461	63.895	-	1.838.040	
Potraživanja od privrede	37.757.521	4.606.071	281.678	140.651.544	6.915.544	449.342	31.394.936	9.400.304	566.341	14.744.124	8.113.360	570.376	-	253.583.404	1.867.737	-	255.451.141	
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	1.694.776	2.410	5.875	1.495.596	26.867	1.208	1.831.843	338.160	12.988	1.934.944	197.054	26	-	7.521.650	20.097	-	7.541.747	
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	7.955.449	861.949	37.928	17.236.521	4.314.612	92.436	5.795.833	7.360.543	229.054	3.154.052	4.817.342	414.693	-	51.496.301	774.111	-	52.270.412	
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	304	4	16	160.894	-	21	1.818	-	10.038	1	44	-	-	163.065	10.075	-	173.140	
Građevinarstvo	1.451.530	394.470	1.477	1.127.275	238.818	70.078	799.058	147.835	4.091	371.997	180.348	10.998	-	4.711.331	86.644	-	4.797.975	
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	11.614.933	2.186.392	79.216	14.743.928	941.131	92.473	7.361.634	1.089.146	133.447	7.459.933	2.421.301	64.957	-	47.818.398	370.093	-	48.188.491	
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	759.460	821.934	60.992	4.619.906	634.041	63.167	348.175	181.567	31.681	501.800	134.709	17.261	-	8.001.592	173.101	-	8.174.693	
Poslovanje rekreativnim, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.225.664	269.705	44.768	7.510.681	163.526	30.714	5.405.570	148.573	100.999	198.453	20.850	689	-	15.943.022	177.170	-	16.120.192	
Ostalo	12.055.405	69.207	51.406	93.756.743	596.549	99.245	9.851.005	134.480	44.043	1.122.944	341.712	61.752	-	117.928.045	256.446	-	118.184.491	
Potraživanja od ostalih klijenata	59.127.707	38.828	-	34.281.700	941.329	-	22	-	-	8	-	-	-	94.389.594	-	-	94.389.594	
Ukupna izloženost	118.404.267	9.924.247	1.431.394	192.659.144	11.851.952	1.420.015	41.891.192	11.806.059	1.141.976	25.631.725	10.938.642	1.286.175	180.684	423.107.228	5.279.560	-	428.567.472	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.												Poci	Ukupno neobezvređena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug							
	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage 1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage 1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage 1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)	Neobezvređena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin. stanja (Stage 1)	Neobezvređena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin. stanja (Stage 2)	Obezvređena potraživanja (Stage 3)					
Potraživanja od stanovništva	2.820.916	1.383.589	30.739	2.244.879	595.857	27.309	1.565.688	370.219	19.621	2.278.102	344.088	32.369	-	11.603.338	110.038	-	11.713.376
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	2.819.743	1.381.876	30.739	2.211.859	595.857	27.309	1.565.688	370.219	19.621	2.278.102	344.088	32.369	-	11.567.432	110.038	-	11.677.470
Ostala potraživanja	1.173	1.713	-	33.020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35.906	-	-	35.906
Potraživanja od privrede	39.555.436	5.067.562	156.862	71.048.847	8.219.075	591.467	22.353.164	2.010.225	572.826	22.296.449	1.141.963	77.833	-	171.692.721	1.398.988	-	173.091.709
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	688.118	-	-	232.133	85.821	-	1.358.985	35.669	-	185.410	39.894	-	-	2.626.030	-	-	2.626.030
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.033.498	2.522.251	127.309	16.102.574	3.684.446	-	7.441.678	816.914	539.875	12.310.829	228.712	15.544	-	48.140.902	682.728	-	48.823.630
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	2	-	-	1.660.617	35.197	-	1.058	-	-	-	361	-	-	1.697.235	-	-	1.697.235
Gradjevinarstvo	4.986.387	62.362	196	12.009.331	330.869	-	1.576.269	55.336	-	6.505.412	106.796	62.273	-	25.632.762	62.469	-	25.695.231
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	22.713.645	2.383.528	-	14.818.717	2.266.490	558.422	11.055.098	965.839	26.000	2.722.512	709.938	6	-	57.435.767	584.428	-	58.020.195
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	1.321.076	170.737	29.020	6.056.140	181.791	-	353.816	66.941	172	224.067	15.099	-	-	8.389.667	29.192	-	8.418.859
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.501.282	123.877	49	7.449.780	157.351	3.000	389.870	59.487	6.701	140.475	12.129	-	-	12.834.251	9.750	-	12.844.001
Ostalo	311.428	4.807	288	12.719.555	1.477.110	30.045	176.390	10.039	78	207.744	29.034	10	-	14.936.107	30.421	-	14.966.528
Potraživanja od ostalih klijenata	2.047.960	13.147	-	638.301	42.616	-	503.000	-	-	-	-	-	-	3.245.024	-	-	3.245.024
Ukupna izloženost	44.424.312	6.464.298	187.601	73.932.027	8.857.548	618.776	23.918.852	2.883.444	592.447	24.574.551	1.486.051	110.202	-	186.541.083	1.509.026	-	188.050.109

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Granska koncentracija, uključujući podatke o strukturi problematičnih plasmana je prikazana u nastavku. Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja od dužnika koji su zadovoljili neki od „default“ indikatora navedenih u tabeli „Indikatori defaulta“, u daljem tekstu (u skladu sa internim pravilima RBI grupe). Podaci o problematičnim bilansnim i vanbilansnim plasmanima su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.									
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Poci	Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti (POCI) potraživanja	% stage 3 i POCI potraživanja	Vrednost sredstava obezvređenih (stage 3) potraživanja*	
				od čega: restruktuirana potraživanja						1
Potraživanja od stanovništva	136.441.981	5.774.669	5.647.191	294.916	643.976	3.321.277	555.611	4.6	882.574	
Stambeni krediti	66.650.361	1.499.640	1.113.046	162.814	134.535	634.001	98.687	1.9	848.972	
Potrošački i gotovinski krediti	59.193.541	3.524.030	3.934.983	129.653	432.691	2.252.288	395.222	7.4	2.456	
Transakcioni i kreditne kartice	8.974.132	601.141	518.550	-	27.113	371.974	25.346	6.1	-	
Ostala potraživanja	1.623.947	149.858	80.612	2.449	49.637	63.014	36.356	8.0	31.146	
Potraživanja od privrede	269.917.852	4.629.478	2.493.062	598.625	382.914	1.554.101	328.263	1.1	606.836	
Pojoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	10.488.365	67.289	46.069	6.516	2.734	25.252	2.519	0.5	12.497	
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	57.315.955	2.326.483	958.006	344.344	6.883	563.240	6.257	1.7	252.110	
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	1.785.855	20.767	10.147	7.936	-	7.602	-	0.6	1.595	
Gradvinarstvo	6.605.582	134.568	97.943	2.154	1.288	64.676	1.210	1.5	23.087	
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	59.059.287	545.677	332.152	44.007	7.979	209.406	7.376	0.6	68.626	
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	11.096.675	169.039	155.380	69.987	8.803	86.700	8.328	1.5	31.860	
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	16.573.393	143.100	77.986	26.179	489	53.081	465	0.5	6.271	
Ostalo	106.992.740	1.222.555	815.379	97.502	354.738	544.144	302.108	1.1	210.790	
Potraživanja od ostalih klijenata	104.908.096	110.053	-	-	-	-	-	0.0	-	
Ukupna potraživanja	511.267.929	10.514.200	8.140.253	893.541	1.026.890	4.875.378	883.874	1.8	1.489.410	

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.									
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Poci	Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti (POCI) potraživanja	% stage 3 i POCI potraživanja	Vrednost sredstava obezvređenih (stage 3) potraživanja*	
				od čega: restrukturirana potraživanja						1
Potraživanja od stanovištva	13.252.657	151.180	126.305	-	180	64.472	140	1.0	626	
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	0.0	-	
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	0.0	-	
Transakcioni i kreditne kartice	13.012.594	139.962	125.598	-	180	64.070	140	1.0	-	
Ostala potraživanja	240.063	11.218	707	-	-	402	-	0.3	626	
Potraživanja od privrede	244.049.378	881.284	968.734	600	-	390.561	-	0.4	165.559	
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.564.696	13.075	-	-	-	-	-	0.0	-	
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	78.110.625	249.587	422.950	600	-	69.149	-	0.5	28.452	
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	125.298	4.527	7.023	-	-	4.339	-	5.6	-	
Građevinarstvo	37.208.272	60.712	8.754	-	-	4.124	-	0.0	4.595	
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	68.827.989	393.029	428.461	-	-	240.221	-	0.6	127.879	
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	14.926.858	34.657	14.408	-	-	3.900	-	0.1	949	
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	16.170.165	38.446	10.117	-	-	5.494	-	0.1	3.684	
Ostalo	24.115.475	87.251	77.021	-	-	63.334	-	0.3	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	12.067.575	48.204	-	-	-	-	-	0.0	-	
Ukupna potraživanja	269.369.610	1.080.668	1.095.039	600	180	455.033	140	0.4	166.185	

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	% obezvređenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezvređenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5		
Potraživanja od stanovništva	78.726.735	3.613.665	3.411.822	219.102	1.825.235	4.3	436.381
Stambeni krediti	35.072.736	642.153	516.999	136.115	273.117	1.5	406.292
Potrošački i gotovinski krediti	33.991.555	2.244.931	2.433.935	82.070	1.231.009	7.2	3.346
Transakcioni i kreditne kartice	7.824.405	458.905	396.993	-	276.109	5.1	871
Ostala potraživanja	1.838.039	267.676	63.895	917	45.000	3.5	25.872
Potraživanja od privrede	255.451.143	3.479.324	1.867.738	972.036	1.320.423	0.7	338.997
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	7.541.745	46.492	20.096	7.385	12.729	0.3	8.689
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	52.270.412	1.877.951	774.111	584.576	539.858	1.5	86.791
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	173.142	8.287	10.076	7.946	8.064	5.8	-
Građevinarstvo	4.797.974	105.929	86.644	7.204	58.774	1.8	27.886
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	48.188.492	695.006	370.093	140.951	247.932	0.8	151.823
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	8.174.691	184.877	173.101	98.843	123.296	2.1	29.948
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	16.120.193	208.981	177.171	102.668	125.443	1.1	6.530
Ostalo	118.184.494	351.801	256.446	22.463	204.327	0.2	27.330
Potraživanja od ostalih klijenata	94.389.594	52.846	-	-	-	0.0	-
Ukupna potraživanja	428.567.472	7.145.835	5.279.560	1.191.138	3.145.658	1.2	775.378

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	% obezvređenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezvređenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	(3/1) 6	7
Potraživanja od stanovništva	11.713.375	138.258	110.038	-	63.635	0.9	827
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	11.677.469	128.275	110.038	-	63.635	0.9	827
Ostala potraživanja	35.906	9.983	-	-	-	0.0	-
Potraživanja od privrede	173.091.709	936.678	1.398.988	353.388	533.653	0.8	803.681
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	2.626.030	6.972	-	-	-	0.0	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	48.823.629	298.198	682.727	353.388	136.538	1.4	550.385
Snabdevanje električnom energijom, gasom i klimatizacija	1.697.234	1.256	-	-	-	0.0	-
Građevinarstvo	25.695.229	86.345	62.468	-	51.090	0.2	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	58.020.195	455.704	584.428	-	332.676	1.0	222.807
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	8.418.859	27.494	29.192	-	7.070	0.3	489
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	12.844.003	40.004	9.750	-	5.034	0.1	-
Ostalo	14.966.530	20.705	30.423	-	1.245	0.2	30.000
Potraživanja od ostalih klijenata	3.245.025	921	-	-	-	0.0	-
Ukupna potraživanja	188.050.109	1.075.857	1.509.026	353.388	597.288	0.8	804.508

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Prilagođavanje modela za merenje očekivanih kreditnih gubitaka (PMA)

Prilagođavanja modela (zasnovano na IFRS 9.B5.5.16 an EBA/GL/2017/06) za procenu ispravke vrednosti očekivanih kreditnih gubitaka se primenjuju u okolnostima kada postojeći inputi, pretpostavke i tehnike modeliranja nisu u stanju da obuhvate sve relevantne faktore rizika. Banka je u delu 3 (**Post-model prilagođavanja**) detaljno opisala metodologiju kojom je obavljena selekcija kandidata koji su uključeni u izabrani PMA portfolio.

Kvantifikacija prilagođavanja modela na Bilans uspeha je predstavljena na sledeći način :

U hiljadama RSD	2023	2022
Potraživanja od stanovništva	(164.126)	(441.849)
Potraživanja od privrede	(322.813)	(244.789)
Ukupno	(486.939)	(686.638)

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - o Bruto domaći proizvod;
 - o Stopa nezaposlenosti;
 - o Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - o Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - o Bruto domaći proizvod;
 - o Stopa nezaposlenosti;
 - o Cene nekretnina.

Dodatno, pri uključivanju informacija o budućnosti koristi se i tzv. „kreditni sat“ koji je razvijen kako bi se identifikovala trenutna pozicija u kreditnom ciklusu, kao i trend. U zavisnosti od trenutne pozicije EBITDA i neto duga privrednih subjekata nad medijanom i trendom, kreditni sat daje procenu visine rizika (nizak, srednji, visok). U zavisnosti od procene faze ciklusa, vrši se korekcija parametara, ali isključivo u delu varijacija koje makroekonomski model ne objašnjava (da bi se izbeglo dvostruko uključivanje makroekonomskih kretanja) i samo ako ova korekcija poboljšava performanse makroekonomskog modela.

Podaci o bruto i neto bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama izloženosti, prema načinu utvrđivanja obezvređenja i vrednosti kolaterala prikazani su u tabeli ispod:

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.										
	Neobezvređena potraživanja (stage 1&2)		Obezvređena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin. stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	80.882.867	49.094.930	5.647.191	816.993	-	136.441.981	3.876.888	1.897.781	130.667.312	48.035.195	994.871
Stambeni krediti	28.763.797	36.613.128	1.113.046	160.390	-	66.650.361	732.689	766.951	65.150.721	46.819.308	929.127
Potrošački i gotovinski krediti	44.639.673	10.140.070	3.934.983	478.816	-	59.193.542	2.647.509	876.521	55.669.512	54.068	2.456
Transakcioni i kreditne kartice	6.734.626	1.693.176	518.550	27.780	-	8.974.132	397.320	203.821	8.372.991	-	-
Ostala potraživanja	744.771	648.556	80.612	150.007	-	1.623.946	99.370	50.488	1.474.088	1.161.819	63.288
Potraživanja od privrede	236.657.382	30.377.185	2.493.062	390.222	-	269.917.851	1.882.362	2.747.116	265.288.373	116.736.947	882.490
Velika preduzeća	139.158.441	21.022.755	733.160	252.700	-	161.167.056	672.841	2.094.482	158.399.733	57.782.916	415.368
Mala i srednja preduzeća	18.348.556	7.725.637	849.531	45.622	-	26.969.346	514.429	252.167	26.202.750	8.733.243	241.674
Mikro preduzeća i preduzetnici	13.573.688	1.626.905	910.371	91.900	-	16.202.864	695.092	399.137	15.108.635	2.795.000	225.448
Finansijske institucije	65.576.697	1.888	-	-	-	65.578.585	-	1.330	65.577.255	47.425.788	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	90.247.422	14.658.909	-	1.766	-	104.908.097	-	110.053	104.798.044	-	-
Ukupna izloženost	407.787.671	94.131.024	8.140.253	1.208.981	-	511.267.929	5.759.250	4.754.950	500.753.729	164.772.142	1.877.361
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	407.787.671	94.131.024	-	182.091	-	502.100.786	-	4.754.950	497.345.836	164.772.142	-
od čega: restrukturirana	7.291	1.207.555	-	14.198	-	1.229.044	-	19.967	1.209.077	990.915	-
Problematična potraživanja	-	-	8.140.253	1.026.890	-	9.167.143	5.759.250	-	3.407.893	-	1.877.361
od čega: restrukturirana	-	-	893.540	63.096	-	956.636	628.941	-	327.695	-	290.917
Ukupna izloženost	407.787.671	94.131.024	8.140.253	1.208.981	-	511.267.929	5.759.250	4.754.950	500.753.729	164.772.142	1.877.361

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobezvređena potraživanja (stage 1&2)		Obezvređena potraživanja (stage 3)	POCI	31.12.2023. Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	10.476.982	2.649.019	126.305	351	-	13.252.657	64.611	86.568	13.101.478	208.974	626
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	10.238.712	2.647.933	125.598	351	-	13.012.594	64.209	75.752	12.872.633	1.867	-
Ostala potraživanja	238.270	1.086	707	-	-	240.063	402	10.816	228.845	207.107	626
Potraživanja od privrede	225.230.600	17.849.753	968.734	289	-	244.049.376	390.562	490.723	243.168.091	57.186.829	165.559
Velika preduzeća	196.237.330	15.051.071	896.385	-	-	212.184.786	354.000	384.963	211.445.823	41.159.107	153.701
Mala i srednja preduzeća	9.074.184	1.199.673	22.254	-	-	10.296.111	7.607	30.210	10.258.294	1.341.498	631
Mikro preduzeća i preduzetnici	3.272.912	248.158	50.095	289	-	3.571.454	28.955	71.077	3.471.422	303.087	11.227
Finansijske institucije	16.646.174	1.350.851	-	-	-	17.997.025	-	4.473	17.992.552	14.383.137	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	8.551.951	3.515.626	-	-	-	12.067.577	-	48.204	12.019.373	-	-
Ukupna izloženost	244.259.533	24.014.398	1.095.039	640	-	269.369.610	455.173	625.495	268.288.942	57.395.803	166.185
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	244.259.533	24.014.398	-	460	-	268.274.391	-	625.495	267.648.896	57.395.803	-
od čega: restrukturirana	-	176.221	-	-	-	176.221	-	3.097	173.124	11.603	-
Problematična potraživanja	-	-	1.095.039	180	-	1.095.219	455.173	-	640.046	-	166.185
od čega: restrukturirana	-	-	600	-	-	600	70	-	530	-	-
Ukupna izloženost	244.259.533	24.014.398	1.095.039	640	-	269.369.610	455.173	625.495	268.288.942	57.395.803	166.185

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobezvređena potraživanja (stage 1&2)		Obezvređena potraživanja (stage 3)	POCI	31.12.2022. Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin. stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja			Ukupna bruto potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Neobezvređenih potraživanja		Obezvređenih potraživanja	
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	60.628.768	14.505.461	3.411.822	180.684	-	78.726.735	1.864.927	1.748.737	75.113.071	27.976.946	482.834
Stambeni krediti	29.934.845	4.620.892	516.999	-	-	35.072.736	273.117	369.036	34.430.583	26.541.399	406.292
Potrošački i gotovinski krediti	23.929.573	7.628.048	2.433.935	-	-	33.991.556	1.231.009	1.013.922	31.746.625	26.168	3.346
Transakcioni i kreditne kartice	5.752.149	1.675.263	396.993	-	-	7.824.405	276.109	182.796	7.365.500	39.305	871
Ostala potraživanja	1.012.201	581.258	63.895	180.684	-	1.838.038	84.692	182.983	1.570.363	1.370.074	72.325
Potraživanja od privrede	224.548.128	29.035.277	1.867.738	-	-	255.451.143	1.320.422	2.158.903	251.971.818	106.495.760	338.996
Velika preduzeća	117.020.523	23.609.580	927.508	-	-	141.557.611	642.795	1.700.345	139.214.471	55.630.073	187.842
Mala i srednja preduzeća	11.685.865	3.802.328	479.584	-	-	15.967.777	325.766	235.300	15.406.711	4.303.092	112.487
Mikro preduzeća i preduzetnici	6.234.094	1.622.636	460.646	-	-	8.317.376	351.861	212.415	7.753.100	1.158.850	38.667
Finansijske institucije	89.607.646	733	-	-	-	89.608.379	-	10.843	89.597.536	45.403.745	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	93.409.437	980.157	-	-	-	94.389.594	-	52.846	94.336.748	-	-
Ukupna izloženost	378.586.333	44.520.895	5.279.560	180.684	-	428.567.472	3.185.349	3.960.486	421.421.637	134.472.706	821.830
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	378.586.333	44.520.895	-	115.805	-	423.223.033	-	3.960.486	419.262.547	134.472.706	-
od čega: restrukturirana	158.868	1.063.889	-	39.808	-	1.262.565	-	62.973	1.199.592	915.940	-
Problematična potraživanja	-	-	5.279.560	64.879	-	5.344.439	3.185.349	-	2.159.090	-	821.830
od čega: restrukturirana	-	-	1.191.138	32.628	-	1.223.766	882.953	-	340.813	-	346.159
Ukupna izloženost	378.586.333	44.520.895	5.279.560	180.684	-	428.567.472	3.185.349	3.960.486	421.421.637	134.472.706	821.830

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobezvređena potraživanja (stage 1&2)		Obezvređena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	8.909.585	2.693.752	110.038	-	-	11.713.375	63.635	74.623	11.575.117	151.747	827
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.875.392	2.692.039	110.038	-	-	11.677.469	63.635	64.640	11.549.194	120.028	827
Ostala potraživanja	34.193	1.713	-	-	-	35.906	-	9.983	25.923	31.719	-
Potraživanja od privrede	155.253.896	16.438.825	1.398.988	-	-	173.091.709	533.652	403.026	172.155.031	46.076.669	803.681
Velika preduzeća	139.948.638	13.700.111	1.373.623	-	-	155.022.372	524.496	323.366	154.174.510	35.364.321	789.643
Mala i srednja preduzeća	5.056.753	1.140.285	15.393	-	-	6.212.431	3.456	41.064	6.167.911	731.414	13.549
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.756.043	193.009	9.972	-	-	1.959.024	5.700	38.093	1.915.231	154.034	489
Finansijske institucije	8.492.462	1.405.420	-	-	-	9.897.882	-	503	9.897.379	9.826.900	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.686.261	558.764	-	-	-	3.245.025	-	921	3.244.104	-	-
Ukupna izloženost	166.849.742	19.691.341	1.509.026	-	-	188.050.109	597.287	478.570	186.974.252	46.228.416	804.508
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	166.849.742	19.691.341	-	-	-	186.541.083	-	478.570	186.062.513	46.228.416	-
od čega: restrukturirana	-	13.328	-	-	-	13.328	-	2.369	10.959	-	-
Problematična potraživanja	-	-	1.509.026	-	-	1.509.026	597.287	-	911.739	-	804.508
od čega: restrukturirana	-	-	353.388	-	-	353.388	57.829	-	295.559	-	351.674
Ukupna izloženost	166.849.742	19.691.341	1.509.026	-	-	188.050.109	597.287	478.570	186.974.252	46.228.416	804.508

* Tržišna ili fer vrednost maksimalna do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembar 2023. godine su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.														
	Neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvređena potraživanja (stage 3)					POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana					
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	90.235.946	38.239.210	1.237.825	264.818	-	460.731	2.396.578	864.139	667.892	1.257.852	816.993	-	129.977.799	5.647.192	136.441.984
Stambeni krediti	47.043.329	17.822.561	397.310	113.725	-	219.163	604.228	217.300	33.678	38.677	160.390	-	65.376.925	1.113.046	66.650.361
Potrošački i gotovinski krediti	36.239.173	17.695.578	718.084	126.909	-	175.396	1.603.383	578.390	538.583	1.039.231	478.816	-	54.779.744	3.934.983	59.193.543
Transakcioni i kreditne kartice	6.191.447	2.118.678	96.197	21.480	-	42.349	155.767	63.564	94.163	162.708	27.780	-	8.427.802	518.551	8.974.133
Ostala potraživanja	761.997	602.393	26.234	2.704	-	23.823	33.200	4.885	1.468	17.236	150.007	-	1.393.328	80.612	1.623.947
Potraživanja od privrede	258.440.286	8.342.832	152.160	99.288	-	927.393	279.640	469.766	231.121	585.141	390.222	-	267.034.566	2.493.061	269.917.849
Velika preduzeća	159.740.784	438.828	1.583	-	-	412.920	1.113	255.694	1.086	62.346	252.700	-	160.181.195	733.159	161.167.054
Mala i srednja preduzeća	24.910.829	1.110.196	53.087	80	-	388.474	113.058	63.384	66.404	218.210	45.622	-	26.074.192	849.530	26.969.344
Mikro preduzeća i preduzetnici	8.287.365	6.718.230	95.791	99.208	-	125.999	165.469	150.688	163.631	304.585	91.900	-	15.200.594	910.372	16.202.866
Finansijske institucije	65.501.308	75.578	1.699	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65.578.585	-	65.578.585
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	104.906.330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.766	-	104.906.330	-	104.908.096
Ukupna izloženost	453.582.562	46.582.042	1.389.985	364.106	-	1.388.124	2.676.218	1.333.905	899.013	1.842.993	1.208.981	-	501.918.695	8.140.253	511.267.929
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	453.582.562	46.582.042	1.389.985	364.106	-	-	-	-	-	-	182.091	-	501.918.695	-	502.100.786
od čega: restrukturirana	1.021.690	170.746	6.069	16.341	-	-	-	-	-	-	14.198	-	1.214.846	-	1.229.044
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	1.388.124	2.676.218	1.333.905	899.013	1.842.993	1.026.890	-	-	8.140.253	9.167.143
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	397.766	244.889	52.702	60.004	138.180	63.096	-	-	893.541	956.637
Ukupna izloženost	453.582.562	46.582.042	1.389.985	364.106	-	1.388.124	2.676.218	1.333.905	899.013	1.842.993	1.208.981	-	501.918.695	8.140.253	511.267.929

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.										POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	Neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvređena potraživanja (stage 3)									
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana					
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	12.197.018	878.297	42.166	8.521	-	64.360	51.051	10.794	-	100	351	-	13.126.002	126.305	13.252.658
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	11.967.424	868.879	41.821	8.521	-	63.743	50.961	10.794	-	100	351	-	12.886.645	125.598	13.012.594
Ostala potraživanja	229.594	9.418	345	-	-	617	90	-	-	-	-	-	239.357	707	240.064
Potraživanja od privrede	219.292.487	23.026.982	760.202	681	-	879.216	11.566	8.073	2.543	67.336	289	-	243.080.352	968.734	244.049.375
Velika preduzeća	191.156.199	20.132.200	-	-	-	834.113	-	-	-	62.273	-	-	211.288.399	896.386	212.184.785
Mala i srednja preduzeća	10.097.262	175.442	1.153	-	-	20.900	354	1.000	-	-	-	-	10.273.857	22.254	10.296.111
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.867.699	652.576	114	681	-	24.203	11.212	7.073	2.543	5.063	289	-	3.521.070	50.094	3.571.453
Finansijske institucije	15.171.327	2.066.764	758.935	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.997.026	-	17.997.026
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	12.067.577	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.067.577	-	12.067.577
Ukupna izloženost	243.557.082	23.905.279	802.368	9.202	-	943.576	62.617	18.867	2.543	67.436	640	-	268.273.931	1.095.039	269.369.610
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	243.557.082	23.905.279	802.368	9.202	-	-	-	-	-	-	460	-	268.273.931	-	268.274.391
od čega: restrukturirana	176.221	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	176.221	-	176.221
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	943.576	62.617	18.867	2.543	67.436	180	-	1.095.039	1.095.219	1.095.219
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	600	-	-	-	-	-	-	600	600	600
Ukupna izloženost	243.557.082	23.905.279	802.368	9.202	-	943.576	62.617	18.867	2.543	67.436	640	-	268.273.931	1.095.039	269.369.610

* Dani donje se računaju prema metodologiji Banke

Sve investicione hartije od vrednosti se nalaze u grupi plasmana koja nisu u kašnjenju i nisu obezvređena, a po osnovu ovih ulaganja nije formirana ispravka vrednosti.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembar 2022. godine su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.														Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	Neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvređena potraživanja (stage 3)					POCI							
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana								
Prema sektorima																		
Potraživanja od stanovništva	37.553.881	36.662.678	776.783	122.557	18.328	179.620	1.487.190	475.529	348.348	921.134	180.684	-	75.134.227	3.411.821	78.726.732			
Stambeni krediti	13.263.716	21.109.174	140.730	28.833	13.283	52.190	335.475	95.787	5.319	28.228	-	-	34.555.736	516.999	35.072.735			
Potrošački i gotovinski krediti	18.686.846	12.281.528	515.400	69.269	4.576	74.153	982.483	318.596	280.584	778.119	-	-	31.557.619	2.433.935	33.991.554			
Transakcioni i kreditne kartice	5.512.101	1.799.403	92.915	22.682	311	34.766	146.712	52.622	61.591	101.302	-	-	7.427.412	396.993	7.824.405			
Ostala potraživanja	91.218	1.472.573	27.738	1.773	158	18.511	22.520	8.524	854	13.485	180.684	-	1.593.460	63.894	1.838.038			
Potraživanja od privrede	248.435.938	5.089.297	32.907	24.915	348	985.204	254.418	94.331	126.633	407.153	-	-	253.583.405	1.867.739	255.451.144			
Velika preduzeća	140.261.843	368.182	78	-	-	782.007	103.466	6.842	21.573	13.622	-	-	140.630.103	927.510	141.557.613			
Mala i srednja preduzeća	15.186.216	298.525	2.935	518	-	188.188	120.120	34.522	18.285	118.468	-	-	15.488.194	479.583	15.967.777			
Mikro preduzeća i preduzetnici	3.385.824	4.417.560	28.601	24.397	348	15.009	30.832	52.967	86.775	275.063	-	-	7.856.730	460.646	8.317.376			
Finansijske institucije	89.602.055	5.030	1.293	-	-	-	-	-	-	-	-	-	89.608.378	-	89.608.378			
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Potraživanja od ostalih klijenata	94.389.596	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94.389.596	-	94.389.596			
Ukupna izloženost	380.379.415	41.751.975	809.690	147.472	18.676	1.164.824	1.741.608	569.860	474.981	1.328.287	180.684	-	423.107.228	5.279.560	428.567.472			
Prema kategorijama potraživanja																		
Neproblematična potraživanja	380.379.415	41.751.975	809.690	147.472	18.676	-	-	-	-	-	115.805	-	423.107.228	-	423.223.033			
od čega: restrukturirana	965.066	229.728	26.510	1.454	-	-	-	-	-	-	39.808	-	1.222.758	-	1.262.566			
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	1.164.824	1.741.608	569.860	474.981	1.328.287	64.879	-	5.279.560	5.279.560	5.344.439			
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	836.119	181.234	64.395	35.577	73.814	32.628	-	1.191.139	1.191.139	1.223.767			
Ukupna izloženost	380.379.415	41.751.975	809.690	147.472	18.676	1.164.824	1.741.608	569.860	474.981	1.328.287	180.684	-	423.107.228	5.279.560	428.567.472			

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

31.12.2022.															
Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvređena potraživanja (stage 3)					POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana					
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	10.706.211	834.353	48.729	14.043	-	42.493	55.353	12.193	-	-	-	-	11.603.336	110.039	11.713.375
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	10.670.305	834.353	48.729	14.043	-	42.493	55.353	12.193	-	-	-	-	11.567.430	110.039	11.677.469
Ostala potraživanja	35.906	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35.906	-	35.906
Potraživanja od privrede	153.125.831	17.159.897	1.406.991	-	-	1.179.048	152.074	67.865	-	-	-	-	171.692.719	1.398.987	173.091.706
Velika preduzeća	138.206.039	15.384.047	58.661	-	-	1.159.843	151.506	62.273	-	-	-	-	153.648.747	1.373.622	155.022.369
Mala i srednja preduzeća	6.035.087	161.896	55	-	-	14.452	49	892	-	-	-	-	6.197.038	15.393	6.212.431
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.530.570	417.891	591	-	-	4.753	519	4.700	-	-	-	-	1.949.052	9.972	1.959.024
Finansijske institucije	7.354.135	1.196.063	1.347.684	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.897.882	-	9.897.882
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3.245.028	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.245.028	-	3.245.028
Ukupna izloženost	167.077.070	17.994.250	1.455.720	14.043	-	1.221.541	207.427	80.058	-	-	-	-	186.541.083	1.509.026	188.050.109
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	167.077.070	17.994.250	1.455.720	14.043	-	-	-	-	-	-	-	-	186.541.083	-	186.541.083
od čega: restrukturirana	13.328	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.328	-	13.328
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	1.221.541	207.427	80.058	-	-	-	-	-	1.509.026	1.509.026
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	346.559	6.829	-	-	-	-	-	-	353.388	353.388
Ukupna izloženost	167.077.070	17.994.250	1.455.720	14.043	-	1.221.541	207.427	80.058	-	-	-	-	186.541.083	1.509.026	188.050.109

* Dani docnije se računaju prema metodologiji Banke

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje

Banka nema restrukturiranih kredita i potraživanja od banaka, niti restrukturirana ulaganja u investicione hartije od vrednosti.

Restrukturiranje dužnika pravnog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera tj. ukoliko proceni da bi se izmenom uslova finansiranja obezbedilo dugoročno održivo poslovanje dužnika. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Aktivnosti koje se preduzimaju osmišljavaju se na način da osiguraju opstanak preduzeća i ne ugroze likvidnost dužnika (eventualno smanjenje izloženosti mora da bude pažljivo isplanirano i primenjeno samo ukoliko ne ugrožava poslovni plan);
- Pri kreiranju plana finansijskog restrukturiranja fokus je na stabilizaciji neposrednih gotovinskih tokova i poboljšanju pokazatelja bilansa stanja (poput korišćenja neposlovne imovine, povećanja kapitala, restrukturiranja obaveza uključujući inter kompanijske kredite i van-bilansne pozicije), sa srednjoročnim i dugoročnim ciljem ostvarivanja poboljšanog nivoa i održive EBITDA tj. poboljšanja otplatnog kapaciteta i povećanja vrednosti preduzeća;
- U složenim slučajevima, uključuju se spoljni savetnici kako bi se obradio što širi aspekt procesa restrukturiranja: pravna pitanja, poreski i operativni preporuke i/ili supervizije, osmišljavanje i implementacija reorganizacije/šeme restrukturiranja);
- Obezbeđuje se saradnja sa drugim finansijerima sa ciljem održavanja preduzeća dužnika u "životu" i prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća: oblik i nivo saradnje mora biti razmatran od slučaja do slučaja (sprovođenje refinansiranja kroz organizovanje sindikata, objedinjavanje kolateralala, sagledavanje koje su banke voljne da pomognu proces restrukturiranja a koje ne, određivanje vođe u procesu ili osnivanje odbora za rukovođenje, smanjenje broja uključenih kreditora, itd.);
- Ukoliko dužnik pokaže spremnost. potražiti novog investitora (uz saglasnost/u saradnji /zajedno sa dužnikom);
- Zahteva se i podržava reorganizacija preduzeća dužnika, operativna i poslovno strateška poboljšanja (promena rukovodstva i strateških koncepata, modifikacija procesa i organizacionih struktura, (re)fokusiranje na osnovni posao, smanjenje operativnih troškova, pravljenje prioriteta u investiranju i/ili smanjenje nivoa troškova vezanih za investicije, itd).

U procesu restrukturiranja dužnika pravnih lica, Banka primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti kreditora. Navodimo neke od mera restrukturiranja koja Banka primenjuje (spisak nije sveobuhvatan, s obzirom da su slučajevi restrukturiranja pravnih lica specifični i uvek zahtevaju individualni pristup):

- Modifikacija proizvoda kroz: (i) refinansiranje izloženosti prema klijentu kroz odobravanje drugačijeg proizvoda koji je ili prilagođeniji načinu poslovanja dužnika ili je prihvatljiviji banci s aspekta rizika (npr. faktoring, lizing), (ii) zahtevati plaćanje unapred, (iii) promenu iznosa rata ili rokova njihovog dospeća (iv) promena kamatne stope itd.
- "Pojačavanje" ugovornih uslova: prilagođavanje ugovornih odredbi sa ciljem da: (i) se ojača pozicija Banke (ii) uspostavi sistem finansijske discipline (iii) pomogne izvršenje plana restrukturiranja, obezbedi dodatnu obavezu vlasnika preduzeća dužnika, itd.;
- Stupanje u kontakt sa drugim poveriocima i ukoliko je potrebno organizovanje odbora poverilaca (ovaj korak mora biti pažljivo razmotren i u skladu sa direktnih ugovornim okvirom zaključenim sa dužnikom kao i ciljem koji treba da bude ostvaren kroz preduzimanje ovakvih radnji);
- Usmeravanje gotovinskih tokova dužnika preko banke koji obuhvataju i tokove vezane za postojeće zaloge na potraživanjima dužnika kao i njihovo ažuriranje ukoliko je potrebno;
- Uključivanje novih zainteresovanih strana (investitora, dobavljača i kupaca) itd.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom zahteva visoku proaktivnost i striktno praćenje implementacije definisane strategije u cilju sprečavanja gubitaka za Banku i omogućavanja maksimalnog povraćaja postojeće izloženosti prema dužniku. S tim u vezi, obezbeđuje se interni (između više odeljenja i sektora unutar Banke) i eksterni (između Banke i klijenta, Banke i drugih kreditora itd.) protok informacija kako bi Banka raspolagala sa ažurnim informacijama na osnovu kojih se donose odluke vezano za sprovođenje definisane strategije restrukturiranja i odnosa sa dužnikom. Postoji jasan lanac nadležnosti unutar nadležnog Sektora za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom u kome svaki dužnik ima osobu koja je nadležna za svakodnevno praćenje i kontakt kao i njoj nadređenih instanci koje su odgovorne za odobrenje/korekciju predloženih koraka u procesu restrukturiranja.

Svaki aspekt međusobnih odnosa Banke i dužnika se definiše kroz potpisivanje neophodne pravne dokumentacije (koju pre potpisivanja kontroliše pravna služba Banke) čime se obezbeđuje transparentnost dogovorenog ali i uspostavlja obaveze obe strane. Pravna služba je i nakon sprovođenja ugovorene strategije nadležna za sva pravna pitanja i postupke koji mogu proisteći iz odnosa Banke i dužnika.

Kontrola ugovorenih i sprovedenih mera restrukturiranja se vrši kroz definisanje kontrolnih tačaka implementacije i postavljanje odgovarajućih mehanizama kontrole ispunjenja definisanih uslova a parametri stabilne kontrolne aktivnosti su definisani od slučaja do slučaja (uvažavajući specifičnost svakog pojedinačnog slučaja odnosno predmeta restrukturiranja) i mogu uključivati ali i ne treba da su ograničeni na:

- Izradu review aplikacija (minimalno jednom u šest meseci) u kojima se organima odlučivanja predstavlja uspešnost sprovođenja definisane strategije (redovnost izmirenja obaveza prema Banci, poštovanje dogovorene i ugovorene strategije, postojanost u poslovanju dužnika, itd) i predlažu korektivne mere (ukoliko situacija to nalaže);
- Redovno praćenje prometa preko računa klijenta otvorenog kod Banke (prilivi i odlivi, realan obim u poređenju sa očekivanjima i ugovorenim procentom prometa preko Banke, praćenje priliva vezanih za zaloge na potraživanjima i/ili asignacije ukoliko iste predstavljaju deo instrumenata obezbeđenja); brzu reakciju u slučaju nestandardnih/neuobičajenih transakcija (ili njihovog odsustva) itd.;
- Praćenje dužnikovih poslovnih aktivnosti (kao i članica grupe povezanih lica kojoj on pripada) / ostvarenja – bilo na osnovu redovnih podataka dostavljenih od strane dužnika i/ili izveštaja koje će dostaviti lice koje je dužnik ovlastio i/ili iz izveštaja eksternom supervizora (ukoliko je angažovan);
- Fizički obilazak dužnika u zavisnosti od potrebe, složenosti dužnikovog načina poslovanja i definisane strategije restrukturiranja;
- Redovno praćenje i ažuriranje vrednosti instrumenata obezbeđenja;
- Redovno praćenje javnih registra kao i javno dostupnih informacija kako bi se moglo brzo reagovati u slučaju neuobičajenih dešavanja;
- Praćenje i brzo reagovanje na eventualne blokade računa klijenta (o čemu Banku istovremeno obaveštava NBS);
- Praćenje ispunjenja bilo kog drugog ugovornog uslova i odredbe a u skladu sa definisanim rokovima.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Kao deo RBI grupe, Banka je u obavezi da pored regulative propisane od strane Narodne banke Srbije poštuje i regulativu nadležnih organa Evropske Unije, među kojima i Evropskog nadzornog tela za bankarstvo. Jedna od regulativa koja je od velike važnosti za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom jeste i direktiva koja definiše "Forbearance" proces i odnosi se na sve klase izloženosti.

Pod "Forborne" plasmanima se podrazumevaju krediti (izloženosti) kod kojih su primenjene "forbearance" mere (koje obuhvataju koncesije/ustupke date dužniku koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju svojih finansijskih obaveza prema Banci). Na osnovu navedenog, "forbearance" status definišu dva faktora:

- Finansijske poteškoće, i
- Izmene/modifikacije opštih uslova kredita, koje se smatraju koncesijom/ustupkom dužniku.

"Forbearance" klasifikacija će prestati kada svi navedeni uslovi budu ispunjeni:

- Plasman se smatra "Performing", uključujući i one koji su reklasifikovani iz "Non-Performing" kategorije posle analize finansijskog stanja dužnika, koja dokazuje da plasman više nije "Non-Performing".
- Prošlo je minimum 2 godine probnog perioda od dana:
 - od kada se "Forborne" izloženost smatrala kao "Performing" (za plasmane reklasifikovane iz „Non-Performing“ statusa);
 - od kada je odobrena „forbearance“ mera (za plasmane koji nisu klasifikovani kao „Non-performing“ na dan implementacije „forbearance“ mere ili „forbearance“ mere nisu uticale da plasman bude klasifikovan kao „Non-performing“)
- Redovna otplata značajnog dela glavnice ili kamate tokom najmanje polovine probnog perioda;
- Ni jedna izloženost prema dužniku nije u docnji duže od 30 dana na kraju probnog perioda.

Restrukturiranje dužnika fizičkog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera i da će datim olakšicama pomoći klijentu da prevaziđe trenutne finansijske probleme i vrati plasman u redovnu otplatu. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Osigurati bolje razumevanje klijentovih potreba i trenutnog finansijskog stanja;
- Poboľšavanje motivacije klijenta da redovno izmiruje svoje obaveze.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Osnovna načela kojih se Banka pridržava prilikom kalkulacije osnovnih elemenata novog kredita za restrukturiranje su:

- Obuhvatiti sva bilansna potraživanja od komitenta u jednu partiju, uz moguće izuzetke.
- Plan otplate novog kredita za restrukturiranje treba biti u vidu mesečnih anuiteta, sa rokom koji se određuje prema izloženosti klijenta i proizvodima koje ima u korišćenju. Produženje perioda otplate, tj. novi period otplate novog kredita za restrukturiranje, kojom su objedinjene sve ostale partije (osim stambenog kredita i gotovinskog kredita sa hipotekom), se definiše u odnosu na vrstu kreditnih proizvoda koji se restrukturiraju (kredit, kartica, pozajmica..) i prema izloženosti;
- Kamatna stopa - Detaljan način određivanja kamatne stope, ali i provizija za obradu kredita za restrukturiranje je predmet odobrenja Komisije za utvrđivanje kamatnih stopa, tarifa i naknada za usluge;
- Obezbeđenje novog kredita treba da bude minimum istovetno postojećem obezbeđenju po kreditnim partijama klijenta koje su u otplati;
- Ukupne mesečne obaveze klijenta nakon restrukturiranja treba da budu umanjene za najmanje 20% u odnosu na postojeće mesečne obaveze klijenta u Banci;
- Modeli restrukturiranja koji se koriste (u procesu restrukturiranja dužnika fizičkih lica, Banka primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti klijenta).

Navodimo osnovne modele (mere) restrukturiranja koja Banka primenjuje:

- Produženje roka i korekcije mesečnih anuiteta u odnosu na inicijalne u skladu potrebama klijenta, mogućnostima otplate, gore postavljenim uslovima i Kreditnom politikom Banke;
- "*Grace period*" od maksimalno 12 meseci, po postojećem stambenom kreditu ili gotovinskom kreditu sa hipotekom (uz zadržavanje datuma dospeća). U toku *grace perioda* klijent plaća samo ugovoreni iznos kamate;
- Privremeno umanjene kamatne u periodu od maksimum 12 meseci;
- Negativna amortizacija. U ovim slučajevima kamatna stopa po stambenom kreditu ostaje nepromenjena, ali u "*grace periodu*" od 9 meseci klijent plaća samo 50% obračunate kamate. Po isteku "*grace perioda*" vrši se pripis svih neplaćenih obaveza po ovakvom planu otplate glavnici duga, uz zadržavanje originalne valute kredita.

Klijent dobija status „izlečen“ („cured“) po ispunjenju sledećih uslova:

- Potpuna otplata restrukturiranog kredita; ili
- Poslednje dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije bio u defaultu;
- Poslednje dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije imao docnju 30+ po bilo kom kreditnom proizvodu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u 30+ pa nakon nekog vremena izađe iz docnje 30+, period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz 30+).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja:

31.12.2023.									
Bilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovištva	-	395.211	29	9.587	127.094	-	-	34.775	566.696
Stambeni krediti	-	176.550	-	7.872	28.297	-	-	26.867	239.586
Potrošački i gotovinski krediti	-	207.621	29	1.715	7.356	-	-	1.737	218.458
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	11.040	-	-	91.441	-	-	6.171	108.652
Potraživanje od privrede	-	290.403	-	-	335.058	-	-	993.524	1.618.985
Velika preduzeća	-	143.545	-	-	193.667	-	-	774.662	1.111.874
Mala i srednja preduzeća	-	81.079	-	-	94.943	-	-	204.978	381.000
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	65.779	-	-	46.448	-	-	13.884	126.111
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	685.614	29	9.587	462.152	-	-	1.028.299	2.185.681

* Banka može posebno prikazati druge mere restrukturiranja u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja:

Vanbilansne pozicije (u hiljadama dinara)	31.12.2023.								Ukupno
	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	-	-	-	-	-	-	-	176.821	176.821
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	176.153	176.153
Mala i srednja preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	668	668
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	-	-	-	-	-	-	176.821	176.821

* Banka može posebno prikazati druge mere restrukturiranja u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja:

31.12.2022.									
Bilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	313.619	48	10.356	179.448	-	-	34.677	538.148
Stambeni krediti	-	182.066	-	8.513	21.273	-	-	21.949	233.801
Potrošački i gotovinski krediti	-	122.432	48	1.843	1.115	-	-	3.842	129.280
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	9.121	-	-	157.060	-	-	8.886	175.067
Potraživanje od privrede	-	348.821	-	-	275.461	-	-	1.323.903	1.948.185
Velika preduzeća	-	195.166	-	-	269.303	-	-	1.111.855	1.576.324
Mala i srednja preduzeća	-	84.877	-	-	6.158	-	-	192.045	283.080
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	68.778	-	-	-	-	-	20.003	88.781
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	662.440	48	10.356	454.909	-	-	1.358.580	2.486.333

* Banka može posebno prikazati druge mere restrukturiranja u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja:

31.12.2022.									
Vanbilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	-	-	-	-	-	-	-	366.716	366.716
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	366.092	366.092
Mala i srednja preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	624	624
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	-	-	-	-	-	-	366.716	366.716

* Banka može posebno prikazati druge mere restrukturiranja u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2023. godini su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2023.	Restrukturirano u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na 31. decembar 2023.	Neto vrednost na 31. decembar 2023.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	538.148	185.689	108.711	85	-48.515	566.696	302.111
Stambeni krediti	233.801	54.776	25.512	245	-23.724	239.586	112.374
Potrošački i gotovinski krediti	129.281	130.913	28.493	-	-13.243	218.458	105.927
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	175.066	-	54.706	-160	-11.548	108.652	83.810
Potraživanje od privrede	1.948.183	272.550	237.861	-1.016	-362.871	1.618.985	1.234.697
Velika preduzeća	1.576.324	22.729	194.146	-805	-292.228	1.111.874	965.293
Mala i srednja preduzeća	283.079	172.153	11.469	-190	-62.573	381.000	203.514
Mikro preduzeća i preduzetnici	88.780	77.668	32.246	-21	-8.070	126.111	65.890
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	2.486.331	458.239	346.572	-931	-411.386	2.185.681	1.536.808

* Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2023.	Restrukturirano u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na 31. decembar 2023.	Neto vrednost na 31. decembar 2023.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	366.716	-	4	-	-189.891	176.821	173.655
Velika preduzeća	366.092	-	-	-	-189.939	176.153	173.066
Mala i srednja preduzeća	624	-	4	-	48	668	589
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	366.716	-	4	-	-189.891	176.821	173.655

* Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2022. godini su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2022.	Restrukturirano u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na 31. decembar 2022.	Neto vrednost na 31. decembar 2022.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	550.639	112.217	74.613	-331	-49.764	538.148	336.895
Stambeni krediti	217.524	56.594	21.896	21	-18.442	233.801	137.822
Potrošački i gotovinski krediti	120.918	54.009	33.773	-	-11.874	129.280	60.281
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	212.197	1.614	18.944	-352	-19.448	175.067	138.792
Potraživanje od privrede	1.283.944	1.194.053	272.152	-2.129	-255.531	1.948.185	1.203.514
Velika preduzeća	893.428	1.028.465	141.100	-1.694	-202.775	1.576.324	1.015.432
Mala i srednja preduzeća	293.350	144.619	117.984	-429	-36.476	283.080	139.560
Mikro preduzeća i preduzetnici	97.166	20.969	13.068	-6	-16.280	88.781	48.522
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.834.583	1.306.270	346.765	-2.460	-305.295	2.486.333	1.540.409

* Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2022.	Restrukturirano u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na 31. decembar 2022.	Neto vrednost na 31. decembar 2022.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	142.889	13.925	2.286	-	212.188	366.716	306.518
Velika preduzeća	140.594	13.304	-	-	212.194	366.092	306.059
Mala i srednja preduzeća	2.295	621	2.286	-	-6	624	459
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	142.889	13.925	2.286	-	212.188	366.716	306.518

* Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika

Banka drži instrumente obezbeđenja po osnovu kredita i avansa datih klijentima u obliku hipoteke na nepokretnostima i ostalim sredstvima materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. Procene tržišne vrednosti baziraju se na vrednosti instrumenata obezbeđenja procenjenih u vreme zaduženja i po pravilu se ažuriraju na godišnjem nivou. Na postojeće instrumente obezbeđenja se primenjuju minimalni i, po potrebi, dodatni faktori umanjenja (haircut), propisani grupnom politikom Raiffeisen grupacije za svaku vrstu instrumenata kreditne zaštite koja uzima u obzir specifičnosti vrste instrumenata, tržišnih fluktuacija i lokalnih specifičnosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2023. godine su prikazana u nastavku:

Stage 1

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloga na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	80.467	-	20.264.298	7.959	-	490	-	-	-	-
Stambeni krediti	5.471	-	19.764.001	6.929	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	21.355	-	-	-	-	490	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	53.641	-	500.297	1.030	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	590.818	-	1.347.274	29.343.728	-	1.304.309	5.373.345	47.740.675	18.200.262	1.984.771
Velika preduzeća	335.006	-	649.800	25.955.312	-	1.301.159	4.927.710	283.740	15.005.416	1.984.771
Mala i srednja preduzeća	193.965	-	489.978	1.871.884	-	1.049	259.811	27.535	2.745.931	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	61.847	-	207.496	1.516.532	-	2.101	185.824	5.173	448.915	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	47.424.227	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	671.285	-	21.611.572	29.351.687	-	1.304.799	5.373.345	47.740.675	18.200.262	1.984.771
od čega: restrukturirana	-	-	3.014	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	671.285	-	21.611.572	29.351.687	-	1.304.799	5.373.345	47.740.675	18.200.262	1.984.771

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 1

31.12.2023.										
Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	208.012	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.867	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	206.145	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	1.371.880	-	594.193	6.604.142	-	219.291	-	13.763.596	21.377.300	5.614.885
Velika preduzeća	806.905	-	345.099	6.116.068	-	219.291	-	697.311	21.272.009	5.614.885
Mala i srednja preduzeća	343.298	-	239.272	429.501	-	-	-	-	102.791	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	221.677	-	9.822	58.573	-	-	-	-	2.500	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	13.066.285	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	1.579.892	-	594.193	6.604.142	-	219.291	-	13.763.596	21.377.300	5.614.885
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.579.892	-	594.193	6.604.142	-	219.291	-	13.763.596	21.377.300	5.614.885

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	47.199	-	27.603.448	31.333	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	14.099	-	27.001.566	27.241	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	32.223	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	877	-	601.882	4.092	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	173.504	-	425.399	5.517.342	-	699.500	215.600	190.576	3.594.991	34.854
Velika preduzeća	107.619	-	61.331	2.925.358	-	699.438	52.540	189.015	3.269.846	34.854
Mala i srednja preduzeća	63.540	-	205.477	2.507.349	-	62	112.978	-	253.686	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.345	-	158.591	84.635	-	-	50.082	-	71.459	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	1.561	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	220.703	-	28.028.847	5.548.675	-	699.500	215.600	190.576	3.594.991	34.854
od čega: restrukturirana	562	-	86.577	832.926	-	-	722	-	67.114	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	220.703	-	28.028.847	5.548.675	-	699.500	215.600	190.576	3.594.991	34.854

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloga na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	962	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	962	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	191.278	-	18.655	961.539	-	57.820	-	1.316.852	3.461.005	1.634.393
Velika preduzeća	125.809	-	-	819.733	-	54.810	-	-	3.452.794	1.634.393
Mala i srednja preduzeća	64.234	-	9.375	141.806	-	3.010	-	-	8.211	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.235	-	9.280	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	1.316.852	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	192.240	-	18.655	961.539	-	57.820	-	1.316.852	3.461.005	1.634.393
od čega: restrukturirana	-	-	-	11.603	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	192.240	-	18.655	961.539	-	57.820	-	1.316.852	3.461.005	1.634.393

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

31.12.2023.										
Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	2.606	-	987.039	5.227	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	1.555	-	922.346	5.227	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	2.456	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.051	-	62.237	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	232.955	-	79.242	324.502	-	184	35.690	-	209.916	-
Velika preduzeća	225.545	-	-	38.013	-	-	5.857	-	145.954	-
Mala i srednja preduzeća	2.508	-	58.941	125.457	-	184	16.250	-	38.332	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	4.902	-	20.301	161.032	-	-	13.583	-	25.630	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	235.561	-	1.066.281	329.729	-	184	35.690	-	209.916	-
od čega: restrukturirana	-	-	178.497	84.532	-	184	3.972	-	23.732	-
Ukupna potraživanja	235.561	-	1.066.281	329.729	-	184	35.690	-	209.916	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	626	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	626	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	18.133	-	-	142.176	-	-	-	5.250	-	-
Velika preduzeća	10.870	-	-	137.581	-	-	-	5.250	-	-
Mala i srednja preduzeća	631	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	6.632	-	-	4.595	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	18.759	-	-	142.176	-	-	-	5.250	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	18.759	-	-	142.176	-	-	-	5.250	-	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2022. godine su prikazana u nastavku:

Stage 1

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloga na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	68.189	-	23.806.295	31.282	-	1.702	-	-	-	-
Stambeni krediti	25.375	-	22.956.365	27.628	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	3.877	-	-	-	-	1.702	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	38.798	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	139	-	849.930	3.654	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	269.929	-	1.420.288	21.666.221	-	848.118	8.064.834	45.403.538	-	17.961.487
Velika preduzeća	172.398	-	588.265	20.480.301	-	813.549	6.878.598	226	-	17.223.720
Mala i srednja preduzeća	83.810	-	511.933	1.118.241	-	33.051	695.900	-	-	673.856
Mikro preduzeća i preduzetnici	13.721	-	320.090	67.679	-	1.518	490.336	-	-	63.911
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	45.403.312	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	338.118	-	25.226.583	21.697.503	-	849.820	8.064.834	45.403.538	-	17.961.487
od čega: restrukturirana	-	-	79.007	1.531	-	-	2.517	-	-	72
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	338.118	-	25.226.583	21.697.503	-	849.820	8.064.834	45.403.538	-	17.961.487

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 1

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloga na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	151.630	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	119.911	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	31.719	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	834.437	-	248.027	3.742.384	-	294.575	-	8.532.536	-	25.442.586
Velika preduzeća	546.268	-	116.729	3.518.414	-	290.841	-	109.749	-	25.372.322
Mala i srednja preduzeća	143.900	-	125.227	223.970	-	3.734	-	-	-	67.770
Mikro preduzeća i preduzetnici	144.269	-	6.071	-	-	-	-	-	-	2.494
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	8.422.787	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	986.068	-	248.027	3.742.384	-	294.575	-	8.532.536	-	25.442.586
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	986.068	-	248.027	3.742.384	-	294.575	-	8.532.536	-	25.442.586

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

31.12.2022.										
Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	33.983	-	4.034.721	774	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	12.886	-	3.519.144	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	20.590	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	507	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	515.577	774	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	174.944	-	250.450	3.865.540	-	911.376	563.007	1.353	-	5.094.674
Velika preduzeća	155.312	-	25.055	3.401.817	-	908.914	151.986	921	-	4.829.010
Mala i srednja preduzeća	18.454	-	207.932	448.267	-	2.462	264.445	-	-	244.741
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.178	-	17.463	15.456	-	-	146.576	-	-	20.923
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	432	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	208.927	-	4.285.171	3.866.314	-	911.376	563.007	1.353	-	5.094.674
od čega: restrukturirana	-	-	95.863	731.697	-	-	2.524	-	-	2.729
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	208.927	-	4.285.171	3.866.314	-	911.376	563.007	1.353	-	5.094.674

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	117	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	117	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	142.509	-	80.168	612.834	-	31.782	-	1.805.847	-	4.308.983
Velika preduzeća	122.182	-	9.867	562.265	-	27.880	-	401.733	-	4.286.069
Mala i srednja preduzeća	19.127	-	70.301	50.569	-	3.902	-	-	-	22.914
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	1.404.114	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	142.626	-	80.168	612.834	-	31.782	-	1.805.847	-	4.308.983
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	142.626	-	80.168	612.834	-	31.782	-	1.805.847	-	4.308.983

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

31.12.2022.										
Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	3.690	-	478.778	-	-	366	-	-	-	-
Stambeni krediti	2.594	-	403.698	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	225	-	2.755	-	-	366	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	871	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	72.325	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	372	-	15.165	229.024	-	-	38.975	-	-	55.461
Velika preduzeća	-	-	-	152.743	-	-	13.402	-	-	21.697
Mala i srednja preduzeća	-	-	-	69.436	-	-	13.379	-	-	29.672
Mikro preduzeća i preduzetnici	372	-	15.165	6.845	-	-	12.194	-	-	4.092
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	4.062	-	493.943	229.024	-	366	38.975	-	-	55.461
od čega: restrukturirana	-	-	135.145	185.407	-	-	-	-	-	25.606
Ukupna potraživanja	4.062	-	493.943	229.024	-	366	38.975	-	-	55.461

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2022.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloga na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	827	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	827	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	4.348	-	-	750.087	-	19.246	-	30.000	-	-
Velika preduzeća	3.859	-	-	736.538	-	19.246	-	30.000	-	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	-	13.549	-	-	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	489	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	5.175	-	-	750.087	-	19.246	-	30.000	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	351.674	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	5.175	-	-	750.087	-	19.246	-	30.000	-	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

U prethodnim tabelama, nepokretnosti su prikazane po alociranim vrednostima koje se koriste pri obračunu obezvređenja, dok su garancije prikazane u vrednosti koja nije veća od knjigovodstvene vrednosti potraživanja koje služe kao obezbeđenje. Ponderisana vrednost kolaterala (WCV) je obračunata kao nominalna vrednost kolaterala (NCV) umanjena za haircut (diskont) i izloženosti pokrivene istim kolateralom prioriternog ranga i limitirana je na iznos definisan u ugovoru o uspostavljanju sredstva obezbeđenja, kao i iznosom obezbeđenim odnosnim kolateralom. NCV je fer tržišna vrednost kolaterala (FMV), vrednost bazirana na proceni stručnjaka ili kupoprodajna vrednost nekretnine.

Politika Banke je da vrši blagovremenu realizaciju kolaterala na pravi način. Banka generalno ne koristi negotovinski kolateral za svoje vlastito poslovanje.

LTV racio

LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno.

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema LTV raciju su prikazana u nastavku:

Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima u hiljadama RSD

LTV racio	31.12.2023.	31.12.2022.
Ispod 50%	53.140.639	34.793.299
Od 50% do 70%	33.706.408	18.220.239
Od 70% do 90%	20.245.058	17.195.427
Od 90% do 100%	2.594.792	2.928.412
Od 100% do 120%	4.749.477	4.027.357
Od 120% do 150%	4.494.364	2.351.709
Preko 150%	6.324.141	3.368.110
Ukupno	125.254.879	82.884.553
Prosečan LTV pokazatelj	29%	26%

Investicione hartije od vrednosti

Banka upravlja limitima i kontroliše rizik koncentracije i rizik druge ugovorene strane na nivou klijenta. Investiranje u hartije od vrednosti i blagajničke zapise emitovane od strane države ili državnih institucija (Narodne banke Srbije i Ministarstva Finansija Republike Srbije) vrši se u cilju postizanja što boljeg kvaliteta portfolija plasmana sa aspekta rizika i profitabilnosti.

Rizici koji se odnose na ove plasmane kontinuirano se prate i podležu godišnjoj reviziji. Limiti se analiziraju na inicijativu i predlog Sektora sredstava, preporuke Sektora rizika (nakon urađene analize klijenata i dobijenog preliminarnog odobrenja od RBI) i odobravaju na Kreditnom odboru Banke i to kao maksimum izloženosti Banke u definisanom roku prema instrumentu; jednom klijentu; grupi povezanih lica. Stvarna izloženost u okviru limita se prati na dnevnom nivou.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Tokom 2023. i 2022. godine Banka je u svom portfoliju imala sledeće dužničke hartije i zapise:

- Trezorske zapise i obveznice Ministarstva Finansija Republike Srbije.
- Obveznice koje je izdala država US, Nemačka i Austrija.
- Obveznice koje je izdala Evropska Unija
- Obveznice koje je izdao Metro Wholesale & Food Specialist i
- Obveznice međunarodnih finansijskih organizacija (EBRD, IFC, EIB i KfW).

Banka je tokom 2023. i 2022. godine sprovodila revers-repo i repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije (na osnovu zapisa NBS).

Derivati

Tokom 2023. i 2022. godine. Banka je obavljala transakcije sa sledećim derivatima:

- FX forward i slični ugovori
- FX swap ugovori.
- kamatni swap.

Banka koristi navedene proizvode za upravljanje deviznim rizikom i rizikom kamatne stope.

FX forward i FX swap transakcije kreiraju kreditnu izloženost Banke (rizik da druga strana neće ispuniti u celosti svoju obavezu bilo o dospeću bilo kasnije) i rizik od neispunjenja obaveza druge ugovorne strane (rizik da će jedna strana u deviznoj transakciji isplatiti valutu koju je prodala ali neće dobiti valutu koju je kupila).

Rizik od neispunjenja obaveza druge ugovorene strane javlja se u bilo kojoj situaciji kada se plaćanje vrši u očekivanju odgovarajućeg primanja. Kontrola i praćenje izloženosti ovom riziku vrši se u okviru ukupnih kreditnih limita koji se odobravaju klijentima.

Banka vrši strogu kontrolu limita na otvorenim pozicijama derivata.

Strategija hedžinga Raiffeisen banke

Kao posledica razudjenih poslovnih aktivnosti, Banka je izložena brojnim rizicima, od kojih se rizik kamatnih stopa smatra jednim od osnovnih. Kamatni rizik se materijalizuje kroz uticaj kretanja tržišnih kamatnih stopa na neto prihod od kamata ili na ekonomsku vrednost banke.

Kako bi bila ispoštovana interna i regulatorna ograničenja za izloženost riziku kamatnih stopa, a istovremeno bila u mogućnosti da iskoristi tržišne prilike, Banka je opredeljena da koristi derivatne instrumente za aktivno upravljanje izloženošću kamatnom riziku.

Derivatni proizvodi, kao što su transakcije swap-a kamatnih stopa i međuvalutni swap su potencijalni instrumenti za upravljanje rizikom kamatnih stopa. Primena računovodstva zaštite od rizika (Hedge accounting-a) omogućava adekvatno računovodstveno prikazivanje derivatnih transakcija, u skladu sa svrhom upravljanja rizikom. Stoga, za potrebe računovodstva, Banka namerava da uskladi promene fer vrednosti zaključenih derivatnih transakcija sa promenama fer vrednosti objekta, odnosno pozicije koja je predmet zaštite od rizika kamatnih stopa. Na ovaj način ostvaruje se vremenska uskladenost priznavanja dobitaka i gubitaka na predmetu zaštite od rizika (Hedged Item) u odnosu na derivatnu transakciju, omogućavajući Banci da izbegne volatilnost finansijskog rezultata kroz netiranje efekata na pozicijama predmeta zaštite i instrumenata zaštite. Banka ove pozicije evidentira u posebnom portfoliju u o okviru sistema Wall Street.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

U razmatranju pozicija koje mogu biti predmet zaštite od rizika (hedginga) Banka podrazumeva samo pozicije koje se evidentiraju u okviru bankarske knjige i koje se vode po amortizovanoj vrednosti u skladu sa definisanim MSFI tretmanom, sa sledećim karakteristikama:

- krediti ili depoziti klijenata, koji su realizovani sa fiksnom ili promenljivom kamatnom stopom;
- pozicije koje su iskazane u valutama u kojima su dostupni instrumenti zaštite (IRS, CCS);
- sa jednokratnom otplatom glavnice ili otplatom u ratama (amortizacijom);
- imovina ili obaveze eksternih klijenata (nije dozvoljena primena na pozicije koje se odnose na entitete unutar grupe);

U ovom trenutku Hedge Accounting primenjen je na jedan kamatni swap (instrument), zaključen u cilju zaštite od rizika za jedan zajam kreditora EIB.

Detalji u vezi sa objektom zaštite od rizika (Hegded Item)

Objekat koji je predmet zaštite od rizika je kredit koji je Banci odobren od strane Evropske investicione Banke, preko Narodne banke Srbije kao agenta, a detalji ugovora su sledeći:

- kredit je odobren 20. novembra 2015. godine u iznosu od 34.035.000 EUR;
- kamata je promenljiva, definicija kamate 3M Euribor + 0,483%;
- kamata se plaća kvartalno (20. februar, 20. maj, 20. avgust, 20. novembar);
- prva isplata kamate 20. februara 2016. godine, poslednja 20. maja 2027. godine;
- glavnica se otplaćuje u 16 jednakih tromesečnih rata, pri čemu je prva rata dospela 20. novembra 2019. godine, a poslednja rata se otplaćuje 20. maja 2027. godine.

Detalji o instrumentu zaključenom u cilju zaštite (Hedge Instrument)

U cilju zaštite od kamatnog rizika Banke koji proističe iz varijabilne kamatne stope, zaključen je kamatni swap 24. maja 2016. (datum zaključenja), koji je stupio na snagu 26. maja 2016. godine.

Swap kamatnih stopa je zaključen u istom nominalnom iznosu i sa istim planom otplate kao i kredit koji je objekat zaštite – kredit EIB.

Detalji zaključene transakcije su:

- ugovorna strana koja plaća fiksnu kamatnu stopu – Raiffeisen banka a.d. Beograd;
- fiksna stopa – 0,29%;
- ugovorna strana koja plaća promenljivu kamatnu stopu - Raiffeisen Bank International AG;
- promenljiva kamatna stopa je 3M Euribor;
- kamata se obračunava i plaća kvartalno.

U cilju zaštite od kamatnog rizika Banke koji proističe iz varijabilne kamatne stope, zaključen je kamatni svop 24. maja 2016. (datum zaključena), koji je stupio na snagu 26. maja 2016. godine.

Swap kamatnih stopa je zaključen u istom nominalnom iznosu i sa istim planom otplate kao i kredit koji je objekat zaštite – kredit EIB.

Detalji zaključene transakcije su:

- ugovorna strana koja plaća fiksnu kamatnu stopu – Raiffeisen banka a.d. Beograd;
- fiksna stopa – 0,29%;
- ugovorna strana koja plaća promenljivu kamatnu stopu - Raiffeisen Bank International AG;
- promenljiva kamatna stopa je 3M Euribor;
- kamata se obračunava i plaća kvartalno.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija izračunavanja efektivnosti zaključene transakcije zaštite od rizika

Stepen efektivnost zaštite od rizika se odmerava u trenutku zaključenja transakcije, kao i na kraju svakog meseca, i to izračunavanjem efektivnosti na retrospektivnoj i prospektivnoj osnovi.

Oba testa se sprovede na osnovu neto fer vrednosti i uzimajući u obzir kumulirane promene fer vrednosti računato od dana zaključenja instrumenta zaštite. Metoda koja se koristi za sagledavanje efektivnost hedžinga je Dollar Offset metoda.

Dollar Offset je kvantitativna metoda koja se bazira na poređenju promene fer vrednosti ili tokova gotovine instrumenta zaštite, sa promenom fer vrednosti ili tokova gotovine objekta zaštite. U zavisnosti od politike upravljanja rizikom subjekta koji primenjuje ovaj metod, test se može izvršiti na dva načina:

- na kumulativnoj osnovi (poređenjem tekuće fer vrednosti sa početnom vrednošću), ili
- na osnovu sagledavanja pojedinačnog perioda i njegovim poređenjem sa prethodnim periodom.

U slučaju Raiffeisen banke, test se vrši na kumulativnoj osnovi. Zaključena transakcija se smatra veoma efektivnom ako su rezultati relevantnih testova u opsegu od 80%-125%, ili je apsolutna vrednost razlike između promene fer vrednosti instrumenta i promene fer vrednosti objekta manja od 0,3% nominalnog iznosa instrumenta hedžinga.

$$\text{Efektivnost} = \frac{\text{Kumulativna promena fer vrednosti Instrumenta zaštite}}{\text{Kumulativna promena fer vrednosti objekata zaštite}}$$

Kamatne stope koje se koriste za testove efektivnosti

Sistem Wall Street koristi cene i prinose instrumenata sa likvidnih tržišta kao izvor podataka za generisanje diskontne krive koja se primenjuje u obračunu. Inputi koji se koriste za konstruisanje primarne krive prinosa za svako tržište mogu se odabrati tako da odražavaju tržišnu konvenciju i preferencije korisnika.

Kriva koja se koristi u Wall Street sistemu za obračun fer vrednosti označena je kao D1 kriva i predstavlja uniju sledeća tri skupa podataka:

- Money Market stope do jedne godine - RV kriva
- fjučers ugovori za 2 godine – FS kriva
- trezorski prinosi -SV

Retrospektivni i prospektivni testovi efikasnosti

Retrospektivni testovi efikasnosti

Retrospektivni test efikasnosti je sagledavanje realizovanih efekata, kojim se odmerava da li je zaključena transakcija zaista bila efektivna u proteklom periodu na nivou koji je očekivan. Test se radi na mesečnom nivou, poslednjeg radnog dana u mesecu. Retrospektivni test efektivnosti se vrši na svaki izveštajni datum korišćenjem ranije opisanog Dollar Offset metoda, na kumulativnoj osnovi. Efektivnost se meri poređenjem kumulativne promene fer vrednosti objekta koji je predmet zaštite, sa kumulativnom promenom vrednosti instrumenta zaštite.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Smatra se da je zaključena transakcija efektivna zaštita od rizika, ako je odnos kumulativne promene fer vrednosti objekta zaštite (Hedged Item) i kumulativne promene fer vrednosti instrumenta zaštite u opsegu od 80%-125%, ili je apsolutna vrednost razlike između promene fer vrednosti instrumenta i promene fer vrednosti objekta manja od 0,3% nominalnog iznosa instrumenta hedžinga.

Efikasnost= $\frac{\text{Kumulativna promena Hedge instrumenta fer vrednost}}{\text{Kumulativna promena Hedge objekta fer vrednost}}$

Sve neophodne podatke obračunava sistem Wall Street.

Prospektivni test efektivnosti

Prospektivni test efektivnosti se takođe radi na mesečnom nivou, poslednjeg radnog dana u mesecu. Efektivnost se testira prema 3 različita hipotetička scenarija:

- H1 je kriva nultog kupona (D1) pomerena paralelno (nagore) za 100 baznih poena;
- H2 je D1 kriva uvećan za 5% za ročnosti do jedne godine, 10% za ročnosti do 2 godine; 15% uvećanja za stope za ročnosti tri i više godina;
- H3 je kriva sa vrednostima 3 mesečnog Euribora za sve ročnosti.

Slično kao i kod retrospektivnog testa, zaključena transakcija se smatra efektivnom ako je odnos kumulativne promene fer vrednosti objekta zaštite (Hedged Item) i kumulativne promene fer vrednosti instrumenta zaštite u opsegu od 80%-125%, ili je apsolutna vrednost razlike između promene fer vrednosti instrumenta i promene fer vrednosti objekta manja od 0,3% nominalnog iznosa instrumenta hedžinga.

Sve neophodne podatke obračunava WSS

Retrospektivni i prospektivni rezultati testa efikasnosti

Imajući u vidu činjenicu da je amortizacija zaključenog instrumenta podudarna za amortizacijom objekta zaštite (kredit EIB), visoki rezultati testova efektivnosti su prisutni tokom cele godine.

Računovodstveni principi i rezultat u bilansu uspeha za 2023. godinu

Rezultati testa retrospektivne efikasnosti se izračunavaju na mesečnom nivou (poslednjeg radnog dana) i evidentiraju se inkrementalnim knjizenjima.

Promena fer vrednosti instrumenta se poredi sa promenom fer vrednosti objekta merena preko hipotetičkog svopa kamatnih stopa

Efektivna komponenta se knjži na poziciji ostalog rezultata (Other Comprehensive Income), dok se neefektivna komponenta evidentira kao prihod ili rashod tekućeg perioda.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Nastaje usled neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive; uključuje i rizik nemogućnosti finansiranja sredstava po odgovarajućim stopama, kao i rizik pretvaranja drugih oblika imovine u gotovinu po razumnoj ceni i u odgovarajućem roku. Banka u svom poslovanju obezbeđuje pristup različitim izvorima sredstava:

- depozitima sa različitim rokovima dospeća (po broju i vrsti deponenata).
- dugoročnim sredstvima finansijskih tržišta.
- subordiniranim obavezama i
- akcijskom kapitalu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.****4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****(c) Rizik likvidnosti (nastavak)**

Diversifikacijom izvora sredstava obezbeđuje se stabilan i dugoročan izvor finansiranja. Banka kontinuirano procenjuje rizik likvidnosti tako što identifikuje i prati promene u pogledu sredstava koja su potrebna za ispunjenje ciljeva postavljenih u skladu sa celokupnom strategijom Banke.

U narednoj tabeli prikazane su informacije o racijima likvidnosti:

%	2023.	2022.
Pokazatelj likvidnosti-dnevni	2.37	2.04
Pokazatelj likvidnosti-trodnevni	2.33	2.07
Pokazatelj likvidnosti-mesečni	2.43	2.04
Uži pokazatelj likvidnosti-dnevni	1.73	1.79
Uži pokazatelj likvidnosti-trodnevni	1.65	1.75
Uži pokazatelj likvidnosti-mesečni	1.73	1.58
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	165.67	146.77

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	134.518.611	134.518.611	134.518.611	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	57.591	57.591	57.591	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	96.743.682	96.804.101	11.887.859	3.068.647	5.585.503	63.620.191	12.641.901
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	87.309.014	87.355.641	66.029.034	720.433	6.251.631	14.295.156	59.386
Kredit i potraživanja od komitenata	330.352.592	340.633.538	26.467.312	18.782.635	87.054.234	139.913.398	68.415.958
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	596.925	596.925	596.925	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	2.320.248	2.320.248	-	-	-	-	2.320.248
Ukupno	651.898.662	662.286.654	239.557.333	22.571.715	98.891.368	217.828.745	83.437.493
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivata	60.860	60.860	60.860	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	13.415.628	13.415.628	4.214.610	287.505	1.832.232	5.600.980	1.480.300
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	542.104.777	542.104.777	529.889.638	1.330.079	5.109.250	5.149.831	625.978
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	1.217.435	1.217.435	1.217.435	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	9.077.883	9.077.883	289.855	-	-	-	8.788.028
Ukupno	565.876.583	565.876.583	535.672.399	1.617.584	6.941.482	10.750.812	10.894.306
Neto gep likvidnosti na 31.12.2023	86.022.080	96.410.072	(296.115.066)	20.954.130	91.949.886	207.077.934	72.543.187
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2023	-	-	(296.115.066)	(275.160.936)	(183.211.049)	23.866.884	96.410.072

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	112.486.004	112.490.203	112.490.203	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	52.048	52.048	52.048	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	93.367.152	93.401.029	6.651.449	4.674.376	29.976.670	50.689.572	1.408.961
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	61.337.473	61.363.384	20.466.916	11.533.444	5.531.245	15.032.598	8.799.181
Kredit i potraživanja od komitenata	237.489.395	244.480.118	19.128.532	10.566.435	65.877.866	109.013.790	39.893.495
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	160.189	160.189	160.189	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	20.266.005	20.266.005	-	-	-	-	20.266.005
Ukupno	525.158.266	532.212.976	158.949.336	26.774.255	101.385.782	174.735.960	70.367.642
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivata	94.536	94.536	94.536	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	17.482.064	17.482.064	17.482.064	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	431.692.058	431.692.058	424.189.409	875.360	2.198.968	3.856.700	571.621
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.273.098	1.273.098	1.273.098	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	9.044.765	9.044.765	245.585	-	-	-	8.799.180
Ukupno	459.586.521	459.586.521	443.284.693	875.360	2.198.968	3.856.700	9.370.801
Neto gep likvidnosti na 31.12.2022	65.571.745	72.626.455	(284.335.356)	25.898.895	99.186.814	170.879.261	60.996.841
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2022	-	-	(284.335.356)	(258.436.461)	(159.249.647)	11.629.613	72.626.455

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U narednoj tabeli prikazani su neto iznos nederivativnih finansijskih sredstava i obaveza sa dospećem u roku od 12 meseci od dana izveštaja:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Finansijska imovina		
Kredit i potraživanja od komitenata	122.023.235	88.582.110
Finansijske obaveze		
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	536.328.968	427.263.738

U narednoj tabeli prikazane su komponente rezervi likvidnosti Banke:

U hiljadama RSD	2023.		2022.	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Stanje na računu kod centralne banke	108.546.639	108.546.639	87.661.382	87.661.382
Ostali gotovinski ekvivalenti	25.971.972	25.971.972	24.824.622	24.824.662

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2023. godine koja mogu biti na raspolaganju za buduće finansiranje:

U hiljadama RSD	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	134.518.611
Kredit i potraživanja	-	-	-	417.661.605
Ukupno aktiva	-	-	-	552.180.216

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2022. godine koja su bila na raspolaganju za buduće finansiranje:

U hiljadama RSD	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	112.486.004
Kredit i potraživanja	-	-	-	298.826.868
Ukupno aktiva	-	-	-	411.312.872

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neočekivanih i nepovoljnih kretanja na tržištu (u smislu volatilnosti kamatne stope, deviznog kursa, kreditne marže tržišnih cena vlasničkih hartija od vrednosti). Tržišni rizici nastaju iz rizika promene vrednosti otvorenih pozicija koje banke zauzima u svom poslovanju: uključuje promene vrednosti portfolija raspoređenih u knjigu trgovanja i bankarsku knjigu.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom podrazumeva upravljanje i kontrolu izloženosti Banke tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara uz optimizaciju prihoda od izloženosti riziku.

Tabela u nastavku prikazuje alokaciju finansijskih sredstava i obaveza, koje su izložene tržišnim rizicima, na portfolio namenjen trgovanju i portfolio koji nije namenjen trgovanju:

U hiljadama RSD	Napomena	Knjigovodstvena vrednost	Portfolio namenjen trgovanju	Portfolio kojim se ne trguje
31. decembar 2023. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	134.518.611	-	134.518.611
Potraživanja po osnovu derivata	15	57.591	57.591	-
Hartije od vrednosti	16	96.743.682	1.812.553	94.931.129
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	87.309.014	-	87.309.014
Kreditni i potraživanja od komitenata	18	330.352.592	-	330.352.592
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		596.925	-	596.925
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Obaveze po osnovu derivata		60.860	60.860	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		1.217.435	-	1.217.435
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	13.415.628	-	13.415.628
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	542.104.777	-	542.104.777
31. decembar 2022. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	112.468.004	-	112.468.004
Potraživanja po osnovu derivata	15	52.048	52.048	-
Hartije od vrednosti	16	93.367.152	4.461.834	88.905.318
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	61.337.473	-	61.337.473
Kreditni i potraživanja od komitenata	18	237.489.395	-	237.489.395
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		110.189	-	110.189
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Obaveze po osnovu derivata		94.536	94.536	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		1.273.098	-	1.273.098
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	17.482.064	-	17.482.064
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	431.692.058	-	431.692.058

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa. Promena kamatnih stopa direktno utiče na generisanje prihoda od kamata usled neusaglašenosti ukupne kamatonosne aktive i pasive ili perioda fiksiranja cene kamatonosnih instrumenata. Razlikujemo:

- „outright“ kamatni rizik – rizik koji proizilazi iz osetljivosti promene kamate u odnosu na vertikalno kretanje krive prinosa.
- „yield curve risk“ (strukturni rizik kamatne stope) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu oblika i nagiba krive prinosa (horizontalno kretanje) i
- „basis risk“ (osnovni rizik) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu u rasponu (spread-u) između različitih kamatnih stopa.

Kamatni rizik identifikuje se na nivou svake pojedinačne transakcije i na nivou banke. Banka prati i kontroliše izloženost riziku promene kamatne stope kamatonosno osetljivih instrumenata raspoređenih i u knjigu trgovanja i u bankarsku knjigu.

/i/ Knjiga trgovanja

Banka na dan 31.12.2023. godine i 31.12.2022. godine ima valutne derivate i dinarske obveznice Republike Srbije raspoređene u knjizi trgovanja.

/ii/ Bankarska knjiga

Metodologija koja se koristi za procenu rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi je „Gap analiza“ analiza. U analizu su uključeni svi kamatonosni proizvodi u skladu sa:

- a) periodom promene kamatnih stopa (repricing period/floating interest rate)
- b) finalnim periodom dospeća.

Razlika između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive unutar definisanih vremenskih odrednica „korpi“ pokazuje kako dve strane bilansa različito reaguju na promene kamatnih stopa:

- kada je GAP pozitivan. Banka je izložena riziku gubitka u slučaju pada kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti
- kada je GAP negativan. Banka je izložena riziku gubitka u slučaju rasta kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti.

Rezultirajuće kratke i duge pozicije po svim vremenskim odrednicama ponderišu se „faktorima“ dizajniranim tako da odražavaju osetljivost pozicija u različitim vremenskim korpama na pretpostavljenu promenu kamatnih stopa od 200 b.p.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

U hiljadama RSD	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
	Nominalni Gap	Efekat promene Kamatne stope 200bp	Nominalni Gap	Efekat promene Kamatne stope 200bp
RSD	5.785.797	860.702	5.266.614	372.026
EUR	10.200.309	424.543	18.264.453	1.109.799
USD	7.782.285	2.999	10.337.958	309.945
CHF	8.211.455	215.773	5.453.098	101.493
Ostale valute	1.428.913	5.667	2.083.522	642
Ukupan efekat		1.509.685		1.888.906

Glavne kategorije u kreiranju razlika u repricingu su:

- Pozicije („leg“) sa fiksnom kamatnom stopom (repricing gap predstavlja nominalni novčani tok, prema vremenskim korpama njegovog dospeća);
- Pozicije („leg“) sa promenljivom kamatnom stopom (repricing gap predstavlja novčani tokovi razvrstani u vremenske korpe prema datumu sledećeg fiksiranja kamatne stope)
- Administrativni proizvodi (tekući računi, štedni računi, kreditne kartice, rizik kamatne stope većine ovih proizvoda je modeliran).

Efekat stresa od 200 bps se obavlja množenjem razlika u repricingu sa standardnim ponderima neusklađenosti (Izmenjeno trajanje, definisano EBA i BSBS direktivom).

Banka je uglavnom izložena faktorima promenljivih kamatnih stopa EUR variable - EURIBOR 1M, EURIBOR 3M i EURIBOR 6M.

Što se tiče kredita u USD, Banka ima samo mali broj korporativnih kredita, sa ukupnom izloženošću u iznosu od 17.8 miliona EUR na dan 31. decembar 2023. godine vezanih za SOFR 3M. Krajnji rok otplate kredita je mart 2027. godine. Što se tiče kredita u CHF, Banka ima u portfoliju stambene kredite indeksirane u CHF, u ukupnom iznosu od 942 hiljade EUR, koji imaju ugovorenu fiksnu stopu ili promenljivu stopu sa referencom na LIBOR_CHF_6M, koja je fiksirana na vrednost od 31.12.2021, kada je prestala da se objavljuje. Nisu vršena ažuriranja sa CHF LIBOR-a na SARON-a.

Banka u analizi pored prethodno pomenute „Gap analize“ koristi i sledeća tri scenarija osetljivosti na promenu kamatne stope :

- **Parallel shift up/down** - paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivi prinosa. i podrazumeva pomeranje cele krive prinosa na više ili na niže za isti broj baznih poena na svakoj ročnosti pri čemu se kao veličina pomaka koristi scenario od 200 baznih poena za sve valute kao i scenario pomeranja krivih za 200-400 baznih poena u zavisnosti od valute koja je predmet stresa, a sve u skladu sa međunarodnim standardima (BCBS/IRRBB 4/2016)
- **Short rates shift up/down** - neparalelno pomeranje krive naviše/naniže sa najvećim šokom za kraće ročnosti i stabilnom stopom za duže ročnosti;
- **Rotational shift - Steepener and Flattener** – rotacija krive sa pozitivnim šokom za duže (kraće) ročnosti i negativnim šokom za kraće (duže) ročnosti

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31.12.2023:

	+200bp	-200bp	Flattener	Steeper	Short+	Short-	IRRBB+	IRRBB-
RSD	1,626,099	(2,251,204)	2,842,770	(3,207,364)	3,684,882	(5,227,666)	2,832,807	(3,951,311)
EUR	115,430	(2,051,376)	139,794	(1,541,978)	131,153	(2,458,717)	115,430	(2,051,376)
USD	175,357	(424,039)	113,979	(310,130)	172,526	(540,346)	175,357	(424,039)
CHF	169,414	(322,316)	72,606	(123,029)	102,839	(214,504)	85,829	(161,677)
Ostale	(46,707)	(33,330)	(67,074)	(25,033)	(81,725)	(43,118)	(54,295)	(40,037)
Ukupno	2,039,594	(5,082,266)	3,102,076	(5,207,533)	4,009,674	(8,484,352)	3,155,128	(6,628,440)

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31.12.2022:

	+200bp	-200bp	Flattener	Steeper	Short+	Short-	IRRBB+	IRRBB-
RSD	880,845	(1,133,254)	1,163,591	(1,252,660)	1,692,611	(2,402,544)	1,765,436	(2,337,377)
EUR	1,173,554	(2,705,176)	1,015,399	(1,959,339)	1,313,933	(3,184,526)	1,173,600	(2,705,210)
USD	5,963	(230,849)	(100,181)	(122,254)	(109,873)	(252,374)	5,963	(230,849)
CHF	(175,002)	46,926	(101,456)	20,254	(128,297)	20,813	(87,450)	20,730
Ostale	(50,350)	(21,778)	(65,448)	(21,835)	(81,079)	(34,677)	(55,996)	(30,058)
Ukupno	1,835,010	(4,044,131)	1,911,905	(3,335,834)	2,687,297	(5,853,309)	2,801,553	(5,282,763)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2023. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	134.518.611	47.421.925	-	-	-	-	87.096.686
Potraživanja po osnovu derivate	57.591	-	-	-	-	-	57.591
Hartije od vrednosti	96.743.682	11.827.440	3.068.647	5.585.503	63.620.191	12.641.901	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	87.309.014	68.527.397	6.281.097	4.603.136	7.831.841	-	65.543
Kredit i potraživanja od komitenata	330.352.592	76.378.773	125.611.792	83.218.216	32.698.574	11.705.277	739.960
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	596.925	-	-	-	-	-	596.925
Investicije u zavisna društva	2.320.248	-	-	-	-	-	2.320.248
Ukupno	651.898.663	204.155.536	134.961.536	93.406.855	104.150.606	24.347.178	90.876.953
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	60.860	-	-	-	-	-	60.860
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	13.415.628	7.189.058	1.750.020	3.344.105	775.000	295.933	61.512
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	542.104.777	527.246.017	3.696.585	4.520.574	3.188.922	624.548	2.828.130
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	1.217.435	-	-	-	-	-	1.217.435
Subordinirane obaveze	9.077.883	9.077.883	-	-	-	-	-
Ukupno	565.876.583	543.512.958	5.446.605	7.864.680	3.963.922	920.482	4.167.937
Vanbilansne stavke							
Derivati koji se drže radi zaštite od rizika	(785.432)	(1.630.162)	1.540.089	(79.105)	(532.550)	(83.705)	-
Neto kamatna neusklađenost 31.12.2023.	85.236.648	(340.987.584)	131.055.020	85.463.071	99.654.134	23.342.991	86.709.016

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2022. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	112.486.004	45.401.631	-	-	-	-	67.084.373
Potraživanja po osnovu derivata	52.048	-	-	-	-	-	52.048
Hartije od vrednosti	93.367.152	6.617.572	4.674.376	29.976.670	50.689.572	1.408.961	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	61.337.473	24.121.174	16.011.412	14.688.844	6.494.528	-	21.515
Kreditni i potraživanja od komitenata	237.489.395	84.249.489	76.519.754	50.173.465	15.690.808	10.465.594	390.285
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	160.189	-	-	-	-	-	160.189
Investicije u zavisna društva	20.266.005	-	-	-	-	-	20.266.005
Ukupno	525.158.266	160.389.866	97.205.542	94.838.979	72.874.908	11.874.556	87.974.415
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivata	94.536	-	-	-	-	-	94.536
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	17.482.064	17.124.396	-	-	-	-	357.668
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	431.692.058	423.003.780	3.941.942	1.630.003	1.332.678	522.767	1.260.888
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.273.098	-	-	-	-	-	1.273.098
Subordinirane obaveze	9.044.765	9.044.765	-	-	-	-	-
Ukupno	459.586.522	449.172.941	3.941.942	1.630.003	1.332.678	522.767	2.986.190
Vanbilansne stavke							
Derivati koji se drže radi zaštite od rizika	(1.303.263)	(961.149)	1.594.238	(289.880)	(1.646.472)	-	-
Neto kamatna neusklađenost 31.12.2022.	64.268.482	(289.744.224)	94.857.838	92.919.096	69.895.758	11.351.788	84.988.225

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

iii/ Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Banka nema vlasničke hartije od vrednosti u svom portfoliju, te nije izložena cenovnom riziku po ovom osnovu.

iv/ Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa. Deviznom riziku Banka je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj i knjizi trgovanja. Devizni rizik se izražava i meri otvorenom deviznom pozicijom.

Otvorena devizna pozicija Banke predstavlja razliku između potraživanja i obaveza banke u stranoj valuti kao i potraživanja i obaveza u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu).

Analiza osetljivosti, koja se sastoji iz dva scenarija sačinjenih na osnovu pretpostavljenih mogućih promena deviznog kursa pri čemu sve druge varijable ostaju konstantne pokazuje mogući efekat na finansijski rezultat.

- a) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od +10% (aprecijacija strane valute)
- b) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od -5% (aprecijacija RSD)

	USD	EUR	CHF	Ostale valute	Ukupan efekat
Neto devizna pozicija (gap)					
31. decembar 2023	180.117	295.727	2.846	9.260	
Efekat+10% (aprecijacija strane valute)	18.012	29.573	285	926	48.795
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(9.006)	(14.786)	(142)	(463)	(24.398)
Neto devizna pozicija (gap)					
31. decembar 2022	72.513	(57.347)	(2.993)	14.464	
Efekat+10% (aprecijacija strane valute)	7.251	(5.735)	(299)	1.446	2.664
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(3.626)	2.867	150	(723)	(1.332)

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti aktive i pasive denominovane u stranim valutama. Banka održava nizak nivo otvorene devizne pozicije.

Banka nastoji da umanjí rizik promene kursa valute putem odobravanja kredita sa deviznom klauzulom.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2023. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.072.708	60.511.568	2.590.201	1.018.157	69.325.977	134.518.611
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	23.984	-	33.607	57.591
Hartije od vrednosti	19.075.669	14.853.890	-	-	62.814.123	96.743.682
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	881.160	25.597.767	128.171	626.445	60.075.470	87.309.014
Kreditni i potraživanja od komitenata	2.028.449	240.831.222	95.460	1.751	87.395.709	330.352.592
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	87.845	-	-	509.080	596.925
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	2.320.248	2.320.248
Ukupna finansijska imovina	23.057.987	341.882.292	2.837.816	1.646.353	282.474.215	651.898.663
Finansijske obaveze						
Obaveze po osnovu derivata	-	45.276	-	-	15.584	60.860
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	48.946	8.913.696	36.274	4.017	4.412.694	13.415.628
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	47.823.173	273.021.096	18.261.681	5.535.038	197.463.789	542.104.777
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	1.217.435	1.217.435
Subordinirane obaveze	-	9.077.883	-	-	-	9.077.883
Ukupne finansijske obaveze	47.872.120	291.057.951	18.297.955	5.539.055	203.109.502	565.876.583
Vanbilans - netirano						
FX Spot	(756.263)	(422.271)	(21.969)	23.386	1.923.280	746.162
FX SWAP	25.737.284	(46.284.367)	15.484.838	3.881.041	432.219	(748.985)
FX Forward	-	(361.473)	-	-	364.295	2.822
Ukupno	24.981.021	(47.068.111)	15.462.870	3.904.426	2.719.794	-
Devizna pozicija na dan 31.12.2023.	166.888	3.756.230	2.731	11.724	82.084.507	86.022.080

*Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2022. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.744.287	55.939.046	6.422.413	746.608	47.633.650	112.486.004
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	52.048	52.048
Hartije od vrednosti	19.618.699	15.990.194	-	-	57.758.259	93.367.152
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.825.348	47.697.140	85.024	716.766	10.013.194	61.337.473
Kredit i potraživanja od komitenata	110.080	171.324.430	125.615	1.158	65.928.111	237.489.395
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	54	160.189
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	20.266.005	20.266.005
Ukupna finansijska imovina	24.298.414	291.110.945	6.633.052	1.464.533	201.651.322	525.158.266
Finansijske obaveze						
Obaveze po osnovu derivata	-	79.199	-	-	15.337	94.536
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.927.167	6.325.403	2.117.867	92.832	7.018.796	17.482.064
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	47.858.158	234.523.646	14.866.982	4.944.830	129.498.441	431.692.058
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	1.273.098	1.273.098
Subordinirane obaveze	-	9.044.765	-	-	-	9.044.765
Ukupne finansijske obaveze	49.785.325	249.973.013	16.984.848	5.037.662	137.805.672	459.586.521
Vanbilans - netirano						
FX Spot	(1.485.416)	1.081.300	15.504	(40.500)	428.464	(649)
FX SWAP	27.674.056	(39.908.104)	10.333.192	3.629.314	(1.761.152)	(32.695)
FX Forward	(622.907)	(238.694)	-	-	894.945	33.344
Ukupno	25.565.732	(39.065.499)	10.348.695	3.588.814	(437.743)	-
Devizna pozicija na dan 31. 12.2022.	78.821	2.072.434	(3.101)	15.685	63.407.906	65.571.745

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni, ali isključuje strateški i rizik reputacije.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je svođenje izloženosti Banke operativnom riziku na minimum, odnosno do nivoa koji je prihvatljiv za Banku sa aspekta odnosa troškova i rizika. a kroz dosledno i prudenčno upravljanje finansijskom organizacijom i kroz unapređenje poslovnih aktivnosti i sistema unutrašnjih kontrola.

Prioriteti upravljanja rizikom identifikuju se kroz kombinaciju iskustva i opservaciju, procenu i znanje interne revizije, interne kontrole, detaljnu procenu rizika, unapređenje procedura za upravljanje, izveštaje o incidentima.

Ocena nivoa operativnih rizika zavisi od vrste događaja, frekvencije pojavljivanja i finansijskog uticaja na poslovanje Banke.

Kontrola, praćenje, izveštavanje o uočenim i procenjenim izvorima rizika, kao i preduzimanje mera za ublažavanje mogućih negativnih posledica, predstavljaju sastavni deo procesa upravljanja operativnim rizikom.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikaciju kako postojećih, tako i potencijalnih izvora rizika koji može nastati uvođenjem novih poslovnih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija rizika obuhvata:

- interne prevare i zloupotrebu;
- eksterne prevare i zloupotrebu;
- propuste u politici zapošljavanja i sistema bezbednosti na radnom mestu;
- probleme u upravljanju odnosima sa klijentima, uvođenju proizvoda i poslovnim procedurama – ukoliko su neadekvatni;
- štete nastale na imovini Banke usled prirodnih nepogoda i drugih događaja;
- poremećaje i greške u organizaciji i funkcionisanju informacionih sistema;
- probleme u implementaciji i realizaciji poslovnih procesa, procedura i odluka.

Banka prati izvore operativnog rizika u skladu sa organizacijom i poslovnim aktivnostima, a što se odnosi na finansiranje privrede, realizaciju transakcija trgovine i prodaje sa privrednim entitetima i finansijskim institucijama, poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa privredom, realizaciju transakcija obračuna i plaćanja, usluge za račun klijenta, upravljanje sredstvima i brokersko-dilersko poslovanje.

(f) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su sledeći:

- usklađivanje sa zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije. kao regulatora za bankarski sektor. u vezi sa kapitalom i kapitalnim zahtevima;
- poslovanje Banke u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. na način da Banka i dalje obezbeđuje prinos za svoje akcionare. kao i stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte;
- Da održava jaku kapitalnu bazu. koja će omogućiti razvoj poslovanja Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Adekvatnost kapitala i korišćenje regulatornog kapitala su predmet redovnog nadzora od strane rukovodstva Banke. na bazi tehnika i instrumenata razvijenih u skladu sa instrukcijama Bazelskog komiteta. na način na koji ih je implementirala Narodna banka Srbije za potrebe nadzora bankarskog sektora. Narodna banka Srbije. kao regulator za bankarski sektor. definiše i vrši nadzor nad ispunjenošću propisa u vezi sa kapitalnim zahtevima za Banku. Informacije se Narodnoj banci Srbije dostavljaju na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije vrši neposredan nadzor Banke.

Banka je u obavezi da se usaglasila sa zahtevima iz okvira definisanog od strane Bazelskog komiteta. na način na koji ih je primenila Narodna banka Srbije. Banka koristi standardizovani pristup za obračun kapitalnih zahteva za kreditni i operativni rizik. Kapitalni zahtev za tržišne rizike se obračunava na način propisan regulativom Narodne banke Srbije u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Narodna banka Srbije je propisala određene zahteve sa kojima svaka banka mora da se uskladi i to:

- Banka je dužna da održava novčani deo osnivačkog kapital na nivou koji ne može biti manji od EUR 10 miliona u dinarskoj protivvrednosti;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 4.5%. što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 6%. što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji ne može biti manji od 8%. što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;

Dodatno. Banka je dužna da. pored ispunjenja navedenog u prethodnom pasusu. u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. a najmanje u visini potrebnoj za održavanje uvećanih pokazatelja adekvatnosti kapitala određenih od strane Narodne banke Srbije.

Regulatorni kapital Banke je zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. pri čemu osnovni kapital Banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital je zbir sledećih elemenata korigovanih za regulatorna prilagođavanja i umanjeno za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Dobiti banke;
- Revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- Rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- Rezervi za opšte bankarske rizike.

Dobit, revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitci, rezerve iz dobiti i ostale rezerve kao i rezerve za opšte bankarske rizike će biti uključene u osnovni akcijski kapital samo ako Banka može da ih koristi bezuslovno u celosti i bez odlaganja za pokriće rizika ili gubitaka čim do njih dođe.

U skladu sa Odlukom o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala Banke, Banka može iz obračuna osnovnog akcijskog kapitala da isključi iznos privremenog regulatornog prilagođavanja koji je jednak 0.70 vrednosti nerealizovanih gubitaka/dobitaka po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata čiji izdavalac je Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave Republike Srbije a koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (deo stanja na računu 823).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dobit Banke koja se uključuje u osnovni akcijski kapital čini dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama.

Banka može u osnovni akcijski kapital da uključi dobit tekuće godine koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama samo uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora. U ovom slučaju, dobit tekuće godine treba da bude umanjena za projektovan iznos poreza na dobit, obaveze za dividende i sve druge obaveze iz dobiti (druga učešća u raspodeli dobiti sve obaveze ili okolnosti koje su nastale tokom izveštajnog perioda i za koje je verovatno da će dovesti do smanjenja dobiti Banke) koje se mogu predvideti u vreme uključivanja dobiti u osnovni akcijski kapital;

Regulatorna prilagođavanja osnovnog akcijskog kapitala su:

- Povećanja kapitala koja rezultiraju iz sekjuritizacije izloženosti;
- Fer vrednost rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- Dobitke ili gubitke po osnovu obaveza Banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti Banke;
- Dobitke ili gubitke koji proizlaze iz kreditnog rizika Banke po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu Banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizlaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Odbitne stavke osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti Banke;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja Banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je Banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje koja prelaze 10% osnovnog akcijskog kapitala banke;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala Banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala Banke;
- Iznos zbira odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje a koji prelazi limit 17.65% iz Odluke o adekvatnosti kapitala tačka 21. stav 3 te odluke
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %. a koje Banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti postao niži od tog procenta;
- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita (izuzev kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila) koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, čija je ugovorena ročnost:
 - Duža od 2920 dana, ako su ti krediti odobreni u periodu od 01.01. do 31.12.2019;
 - Duža od 2555 dana, ako su ti krediti odobreni u periodu od 01.01. do 31.12.2020;
 - Duža od 2190 dana, ako su ti krediti odobreni počev od 01.01.2021.;

Ova odbitna stavka biva umanjena za iznos potraživanja po osnovu kredita za refinansiranje kredita koji su odobreni do 18.marta 2020. godine, pod uslovom da je kredit za refinansiranje odobren je u periodu od 19.marta do 31.decembra 2020. godine, a da ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 3285 dana ili je kredit za refinansiranje odobren u periodu od 1. januara do 31.decembra 2021. godine, a ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 2920 dana; kao i da iznos kredita za refinansiranje nije veći od preostalog neotplaćenog iznosa kredita koji se refinansira.

- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana, ako su ti krediti odobreni počev od 01.01.2019.

Ova odbitna stavka biva umanjena za iznos potraživanja po osnovu kredita za refinansiranje potrošačkih kredita koji su odobreni do 18. marta 2020. godine, pod uslovom da je kredit za refinansiranje odobren u periodu od 19.marta 2020. godine do 31.decembra 2021.godine, a da ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 3650 dana, kao i da njegov iznos nije veći od preostalog neotplaćenog iznosa kredita koji se refinansira.

Odbitne stavke koje se odnose na stepen kreditne zaduženosti i na ročnost se neće primenjivati na potraživanja koja su restrukturirana u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pod uslovom da nisu bila inicijalno odbitna stavka od kapitala, da se restrukturiranje sprovodi na osnovu ponude banke odnosno na osnovu obrazloženog zahteva dužnika nakon kojeg je Banka ustanovila da je došlo do pogoršavanja finansijskog položaja dužnika, da se restrukturiranjem ne uvećava preostali neotplaćeni iznos kredita, da potraživanje nije prethodno restrukturirano i da nakon restrukturiranja ugovorena ročnost nije duža od 3285 dana za odobrene potrošačke, gotovinske ili ostalih kredita (izuzev kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila) odnosno nije duža od 4015 dana za potrošačke kredite odobrene za kupovinu motornih vozila

Dodatni osnovni kapital je zbir sledećih elemenata umanjениh za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dodatnog osnovnog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dodatnog osnovog kapitala.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala su:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;
- Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala Banke premašuju iznos dopunskog kapitala Banke;
- Iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Banka prethodno korigovala iznos tih elemenata - u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gub

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima, koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dopunskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dopunskog kapitala;
- Opšta prilagođavanja za kreditne rizike koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1.25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditne rizike.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subodiniраних obaveza uključuju u obračun dopunskog kapitala Banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subodiniраних obaveza na dan vršenja obračuna.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordiniraniх obaveza lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordiniraniх obaveza lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće.

Poslovne transakcije Banke se svrstavaju ili u knjigu trgovanja ili u bankarsku knjigu, i rizična aktiva se utvrđuje na bazi specifičnih zahteva koji teže da odražavaju različiti nivo rizika za određenu aktivu i izloženosti koje nisu priznate u bilansu stanja.

Politika Banke je da održava jaku kapitalnu bazu, koja će obezbediti prinos za akcionare, stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte, i koja će omogućiti rast Banke. Uticaj iznosa kapitala na nivo prinosa investitora je takođe prepoznat i Banka priznaje potrebu održavanja balansa između mogućih viših stopa prinosa i prednosti koje pruža sigurno poslovanje, uslovljeno jakom kapitalnom pozicijom.

Banka ispunjava sve kapitalne zahteve koje je propisala Narodna banka Srbije u posmatranom izveštajnom periodu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje komponente regulatornog kapitala i racija koja je Banka ostvarila u izveštajnom periodu koji se završava na dan 31. decembar:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	27.466.158	27.466.158
Dobit iz tekućeg perioda koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	5.363.891	-
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici / gubici	938.286	755.183
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	37.868.493	30.309.874
Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	(103.641)	(180.443)
Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(1.670.337)	(1.084.260)
Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje koja prelazi 10% osnovnog akcijskog kapitala	-	(14.721.796)
Iznos zbira odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje a koji prelazi limit 17.65% iz Odluke o adekvatnosti kapitala tačka 21. stav 3 te odluke	-	(163.958)
Bruto iznos potraživanja od dužnika kod kojih je stepen kreditne zaduženosti veći od 60%	(1.222.763)	(1.551.324)
Bruto iznos potraživanja od dužnika čija je ugovorena ročnost duža od definisanog roka	(234.869)	(273.394)
Osnovni akcijski kapital	68.405.218	40.556.040
Dodatni osnovni kapital	-	-
Osnovni kapital	68.405.218	40.556.040
Dopunski kapital	8.788.028	5.983.441
Ukupno regulatorni kapital	77.193.246	46.539.481
Kapitalni zahtevi		
Kreditni rizik	25.937.877	20.347.171
Devizni rizik	39.075	7.180
Cenovni rizik	47.288	53.002
Operativni rizik	4.805.807	2.768.392
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	17,77%	14,00%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	20,06%	16,07%

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Usaglašenost sa pokazateljima poslovanja, propisanim od strane Narodne banke Srbije, sa stanjem na dan 31. decembar je prikazana kao što sledi:

	Propisano	2023.	2022.
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Min 4.5%	17,77%	14,00%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Min 6%	17,77%	14,00%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Min 8%	20,06%	16,07%
Regulatorni kapital	min. EUR 10 mil.	EUR 659 mil	EUR 397 mil
Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva	maks. 60%	10,48%	12,92%
Zbir velikih izloženosti banke	maks. 400%	35,09%	118,62%
Uži pokazatelj likvidnosti	min. 0.7	1,74	1,54
Širi pokazatelj likvidnosti	min. 1	2,42	2,03
Pokazatelj deviznog rizika	maks. 20%	0,63%	0,19%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica*	maks. 25%	13,76%	22,92%

**Pojedinačno najveća izloženost*

Banka koristi regulatorni pokazatelj adekvatnosti kapitala za potrebe praćenja adekvatnosti kapitalne baze. Pristup Narodne banke Srbije koji u svojoj osnovi ima bazelsku metodologiju, primarno je baziran na praćenju odnosa kapitalnih zahteva i raspoloživih izvora kapitala.

Alokacija kapitala na različite poslovne aktivnosti je, u velikoj meri, određena optimizacijom prinosa koji se ostvari na bazi izvršene alokacije. Iznos alociranog kapitala na određenu poslovnu aktivnost je primarno baziran na regulatornom kapitalu, ali u nekim slučajevima regulatorni zahtevi ne odražavaju u punoj meri varirajući stepen rizika koji je svojstven različitim poslovnim aktivnostima. U takvim slučajevima, kapitalni zahtevi mogu biti varijabilni da bi reflektovali različite rizične profile, uz uslov da ukupan iznos kapitala za određenu poslovnu aktivnost ne padne ispod minimalnog iznosa propisanog od strane regulatora.

Iako je optimizacija prinosa na kapital, koji je prilagođen za efekte koji proističu iz rizika kojima je Banka izložena, primarni faktor koji se koristi u procesu alokacije kapitala na pojedine poslovne aktivnosti, to ipak nije jedini princip koji se koristi u procesu donošenja odluka od strane rukovodstva Banke. U obzir se uzimaju i drugi faktori, kao na primer sinergija sa drugim poslovnim aktivnostima, raspoloživost rukovodećeg kadra i drugih resursa za određenu poslovnu aktivnost, stepen u kome se određena poslovna aktivnost uklapa u dugoročne strateške ciljeve Banke i sl. Politika Banke u pogledu upravljanja kapitalom i alokacijom kapitala je predmet redovnog razmatranja od strane rukovodstva Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

5. FER VREDNOST

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne tržišne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom raspoloživih tržišnih podataka na dan izveštavanja i modela vrednovanja koje Banka koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće kao što su kreditne kartice i tekući računi. Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova odgovarajućom stopom koja odražava trenutne tržišne uslove i specifične risk faktore pojedinačnih pod-portfolija.

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na aktivnom tržištu za određivanje fer vrednosti se koriste kotacije sa tržišta. Fer vrednosti ostalih hartija od vrednosti se određuje kao neto sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine.

Fer vrednost valutnih derivata se obračunava na bazi diskontovanja procenjenih budućih tokova gotovine. Za diskontovanje Banka koristi tržišne kamatne stope za finansijske instrumente sa istim preostalim rokom dospeća.

Fer vrednost preuzetih neopozivih obaveza i potencijalnih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika za vrednovanje po fer vrednosti koju Banka koristi opisana je u okviru računovodstvenih politika u napomeni 3(k)(vi).

Banka pri određivanju fer vrednosti koristi sledeću hijerarhiju, koja odražava značaj inputa koji se koriste pri vrednovanju:

- Nivo 1: Kotirane tržišne cene (nemodifikovane) sa aktivnog tržišta za identičan finansijski instrument;
- Nivo 2: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju dostupnih inputa, osim kotiranih tržišnih cena, direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje vrednovanje instrumenata uz korišćenje sledećih inputa: kotirane cene sa aktivnog tržišta sličnih instrumenata; kotirane cene za iste ili slične instrumente sa tržišta koja se ne smatraju aktivnim; ili druge tehnike vrednovanja gde su svi značajni inputi direktno ili indirektno dostupnih tržišnih podataka;
- Nivo 3: Model vrednovanja: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju nedostupnih podataka. Ova kategorija uključuje sve finansijske instrumente gde modeli vrednovanja koriste inpute koji se ne baziraju na korišćenju dostupnih podataka i nedostupni podaci imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata. gde su potrebna značajna prilagođavanja ili pretpostavke da bi se odrazila razlika između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojim se trguje na aktivnom tržištu se bazira na kotiranim tržišnim cenama ili kotacijama dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrednost korišćenjem modela vrednovanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Modeli vrednovanja uključuju neto sadašnju vrednost i model diskontovanja novčanih tokova, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje dostupne tržišne cene i drugi modeli vrednovanja. Pretpostavke i inputi koji se koriste kod primene modela vrednovanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne spreadove i druge premije koje se koriste pri određivanju diskontne stope, cene akcija i obveznica, devizne kurseve, cenovne indekse i očekivanu volatilitet i korelaciju cena. Cilj primene modela vrednovanja je utvrđivanje fer vrednosti koja odražava cenu finansijskog instrumenta na izveštajni datum koja i bila utvrđena između tržišnih učesnika u nezavisnoj tržišnoj transakciji.

Banka koristi opšteprihvaćene modele vrednovanja za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi, kod kojih se koriste samo dostupni tržišni podaci i gde nisu potrebne značajne računovodstvene pretpostavke i procene rukovodstva. Dostupne cene i drugi inputi su obično dostupni na tržištu za listirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate sa kojima se trguje na berzi i jednostavne OTC derivate, kao što su na primer kamatni svopovi.

Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa smanjuje potrebu za korišćenje procena i pretpostavki od strane rukovodstva i smanjuje neizvesnost kod definisanja fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa varira u zavisnosti od proizvoda i tržišta i zavisi od promena uslovljenih specifičnim i opštim uslovima na tržištima.

U tabeli u nastavku prikazana je analiza finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti na kraju obračunskog perioda po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.				
Potraživanja po osnovu derivata	57.591	-	-	57.591
Hartije od vrednosti	12.945.113	14.125.881	-	27.070.994
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-
	13.002.704	14.125.881	-	27.128.585
Obaveze po osnovu derivata	60.860	-	-	60.860
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.217.435	-	-	1.217.435
	1.278.295	-	-	1.278.295
31.12.2022.				
Potraživanja po osnovu derivata	52.048	-	-	52.048
Hartije od vrednosti	16.708.375	26.025.721	-	42.734.096
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-
	16.760.423	26.025.721	-	42.786.144
Obaveze po osnovu derivata	94.536	-	-	94.536
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.273.098	-	-	1.273.098
	1.367.634	-	-	1.367.634

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Efekti promene u fer vrednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti u bilansu uspeha su sledeći:

U hiljadama RSD

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi po osnovu promene vrednosti derivata	16,968,891	32.646.582
Prihodi po osnovu promene vrednosti fin. sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	927,700	465.653
Ukupno prihodi	17,896,591	33.112.235
Rashodi po osnovu promene vrednosti derivata	(17,235,591)	(30.657.379)
Rashodi po osnovu promene vrednosti fin. sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(475,875)	(58.246)
Ukupno prihodi	(17,711,466)	(30.715.625)
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	185,125	2.396.610

U narednoj tabeli su prikazane fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti sa analizom po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knjigovodstveno stanje
Stanje na dan 31. decembar 2023.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	134.518.611	-	134.518.611	134.518.611
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	87.309.014	87.309.014	87.309.014
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	335.637.101	335.637.101	330.352.592
Hartije od vrednosti po amortizovanoj vrednosti	20.832.779	49.376.920	-	70.209.699	69.672.688
	20.832.779	183.895.531	422.946.115	627.674.425	621.852.905
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	13.415.628	13.415.628	13.415.628
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	542.104.777	542.104.777	542.104.777
	-	-	555.520.405	555.520.405	555.520.405

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knjigovodstveno stanje
Stanje na dan 31. decembar 2022.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	112.486.004	-	112.486.004	112.486.004
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	61.337.473	61.337.473	61.337.473
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	238.434.960	238.434.960	237.489.395
Hartije od vrednosti po amortizovanoj vrednosti	18.278.937	32.276.531	-	50.555.468	50.633.057
	18.278.937	144.762.535	299.772.433	462.813.905	461.945.929
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	17.482.064	17.482.064	17.482.064
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	431.692.058	431.692.058	431.692.058
	-	-	449.174.122	449.174.122	449.174.122

Tamo gde je dostupno, fer vrednost kredita i potraživanja se zasniva na zapaženim tržišnim transakcijama. Tamo gde takvi podaci nisu dostupni, fer vrednost se procenjuje korišćenjem modela vrednovanja, kao što su tehnike diskontovanih novčanih tokova. Ulazni podaci koji se koriste u tehnikama vrednovanja uključuju očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka, kamatne stope, stope prevremene otplate i primarno ili sekundarno širenje tržišta. Za obezvređene kredite obezbeđene kolateralom, fer vrednost se meri na osnovu fer vrednosti kolaterala.

Da bi se poboljšala tačnost procene vrednosti kredita stanovništvu, malim i mikro preduzećima, krediti se grupišu u portfelje sa sličnim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda i pozajmljivača, valuta, preostala dospeća itd.

Procena fer vrednost depozita banaka i kupaca koristi tehnike diskontovanog novčanog toka, primenjujući cene koje se nude za depozite sličnih dospeća i uslova, kao što su vrsta depozita, valuta, vrsta kupca i preostala dospeća. Fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

U nastavku su obelodanjene metode, procena i pretpostavka koje se koriste za utvrđivanje fer vrednosti za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

Sredstva i obaveze sa fer vrednošću približno ekvivalentnim njihovoj sadašnjoj vrednosti

Za određene finansijske instrumente bez definisanog dospeća ili sa rokom dospeća kraćim od 3 meseca, pretpostavka je da je njihova knjigovodstvena vrednost približno ekvivalentna njihovoj fer vrednosti. Ova pretpostavka se koristi i za depozite po viđenju, štedne depozite bez definisanih dospeća, kao i za finansijske instrumente sa promenljivim kamatnim stopama, a primenljiva je samo za instrumente bez inkrementalnih troškova i u slučaju da se kreditni rizik banke ne promeni od trenutka početnog priznavanja.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom vrednovanom po amortizovanoj vrednosti procenjuje se na osnovu poređenja prvobitno dogovoreni kamatnih stopa i trenutnih kamatnih stopa za slične finansijske instrumente. Utvrđivanje fer vrednosti kredita i depozita sa fiksnom kamatnom stopom zasniva se na diskontovanju budućih predviđenih novčanih tokova na njihovu sadašnju vrednost, korišćenjem trenutnih kamatnih stopa za finansijske instrumente sa sličnim karakteristikama, kao što su vrsta proizvoda, vrsta kupca, preostali rok dospeća i valuta.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

6. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	2.308.859	284.383
Banke		
- domaće	327.722	251.406
- strane	879.621	294.550
Privreda	13.733.018	5.149.262
Javni sektor	6	9
Stanovništvo	10.655.531	5.644.337
Hartije od vrednosti	2.784.083	1.741.978
Strana lica	135.941	53.576
	30.824.781	13.419.501
Rashodi kamata		
Banke		
- domaće	(39.277)	(27.987)
- strane	(1.262.423)	(811.771)
Privreda	(414.268)	(32.563)
Javni sektor	(113.594)	(17.736)
Stanovništvo	(55.360)	(25.122)
Hartije od vrednosti	(111.717)	(105.924)
Strana lica	(288.030)	(22.791)
	(2.284.669)	(1.043.894)
Neto prihod po osnovu kamata	28.540.112	12.375.607

Od ukupnog prihoda po osnovu kamata za 2023. godinu iznos od RSD 80.218 hiljada (2022.: RSD 37.146 hiljada) se odnosi na prihode od kamate po osnovu obezvređenih plasmana.

Prihodi od kamata uključuju i prihode od naknada koji čine integralni deo efektivne kamatne stope u iznosu od RSD 569.247 hiljada (2022.: RSD 391.923 hiljade).

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Banka ostvaruje naknadu i prihode od provizije od raznovrsnog spektra finansijskih usluga koje pruža svojim korisnicima. Naknada i prihodi od provizije priznaju se na iznos koji odražava razmatranje na koje Banka očekuje da ima pravo u zamenu za pružanje usluga. Obaveze iz usluga, kao i vreme njihovog ispunjenja, identifikuju se i određuju, pri nastanku ugovora. Kada Banka pruži uslugu svojim klijentima, potraživanje se fakturiše i generalno dospeva odmah na ispunjenje usluge koja se pruža u trenutku ili na kraju perioda ugovora za uslugu koja se pruža tokom vremena. Banka je uglavnom zaključila da je principal u svojim aranžmanima sa prihodima jer obično kontroliše usluge pre nego što ih prenese na klijentu, osim za agentske naknade – prodaja lizing proizvoda i investicionih jedinica investicionih fondova kao i naknade za agenciju za osiguranje.

Priroda svakog ugovora o prihodu Banke rezultira jednom obavezom izvršenja. Zbog toga Banka nije donela nikakve značajne procene prilikom alokacije cene transakcije na obavezu izvršenja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (nastavak)

Prihod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

U hiljadama RSD	2023	2022
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade od zastupanja u osiguranju	394.779	283,316
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanje tekućih računa	4.714.481	3,321,631
Naknade po osnovu platnog prometa	1.601.281	1.231.089
Naknade po osnovu garancija	652.000	508.456
Naknade za nostro i loro doznake	987.767	813.335
Naknade za odobravanje, obradu i administriranje (OL)	137.111	94.097
Naknade od učešća u prodaji na POS terminalima	1.337.332	795.108
Naknade za troškove opomena	122.613	97.822
Naknade za gotovinske uplate/isplate	30.053	28.774
Naknade po osnovu posredovanja-lizing i inv.fondovi	263.949	195.022
Naknade za usluge trgovanja HoV	50.100	36.064
Naknade za Kreditni biro	56.666	45.989
Ostale naknade i provizije	905.683	663.182
Prihodi nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza	7.552.749	6.047.281
	18.806.564	14.161.166

Rashod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(410.682)	(272.293)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(2.804.518)	(1.753.254)
Naknade po osnovu osiguranja kredita	(194.435)	(111.786)
Naknade po osnovu MIGA garancije	(180.477)	(92.459)
Naknade za Kreditni biro	(87.223)	(74.585)
Naknada za slanje SMS poruka klijentima	(72.113)	(47.290)
Ostale naknade i provizije	(134.358)	(53.902)
Naknade po osnovu ugovora o posredovanju	(274.897)	(219.623)
Rashodi od realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza	(1.731.844)	(1.904.391)
	(5.890.547)	(4.529.583)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	12.916.017	9.631.583

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

8. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto dobitak po kursnim razlikama i efektima devizne klauzule uključuje:

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Neto dobitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	802	205
Gotovina u trezoru devizni računi	775.380	1.690.633
Obavezna rezerva	30.039	48.515
Kredit i druga potraživanja u stranoj valuti	2.237.709	6.772.638
Kredit i druga potraživanja povezana sa stranom valutom	203.348	301.792
Depoziti i pozajmice u stranoj valuti	9.110.251	8.555.429
Hartije od vrednosti	1.964.748	2.806.458
Ostalo	6.482	7.363
Subordinirani krediti	17.737	34.757
	<u>14.346.496</u>	<u>20.217.790</u>
Neto gubitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	(398)	(338)
Gotovina u trezoru devizni računi	(736.140)	(1.185.440)
Obavezna rezerva	(85.699)	(126.939)
Kredit i druga potraživanja u stranoj valuti	(2.413.570)	(7.168.641)
Kredit i druga potraživanja povezana sa stranom valutom	(501.073)	(734.702)
Depoziti i pozajmice u stranoj valuti	(7.679.958)	(8.810.777)
Hartije od vrednosti	(2.808.969)	(2.124.596)
Ostalo	(2.988)	(3.557)
Subordinirani krediti	(6.636)	(1.661)
	<u>(14.235.431)</u>	<u>(20.156.651)</u>
Neto dobitak/gubitak po kursnim razlikama i efektima devizne klauzule	<u>111.065</u>	<u>61.139</u>

*Napomena 2(i)

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

**9. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA / (OBEZVREĐENJA) FINANSIJSKIH
SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava	12.903.210	10.750.815
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	2.155.719	1.759.186
Prihodi od naplaćene kamate po obezvređenim kreditima	80.218	37.146
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	694.807	557.537
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	14.457	-
	15.848.411	13.104.684
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvređenja finansijskih sredstava	(14.293.594)	(11.751.610)
Rashodi obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(2.102.065)	(2.027.476)
Rashodi po osnovu obezvređenih kredita	(131.080)	(52.273)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(12.291)	(7.769)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(1.468.304)	-
	(18.007.334)	(13.839.128)
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(2.158.923)	(734.444)

Narodna banka Srbije je u cilju ostvarenja stabilnosti finansijskog sistema, 11.09.2023. godine donela Odluku o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima. Odlukom je definisano privremeno ograničenje nominalnih kamatnih stopa na stambene kredite sa promenljivom kamatnom stopom i povučenim iznosom do EUR 200 hiljada. Ograničenje nominalne kamatne stope biće na snazi 15 meseci, počev od oktobra 2023. godine do 31.12.2024. (15 meseci).

NBS je uvela ograničenja na nominalne kamatne stope i to:

- a) Za stambene kredite odobrene do 30.07.2022. godine: nominalna kamatna stopa je ograničena na 4,08%, što predstavlja prosečnu ponderisanu kamatnu stopu na stambene kredite u Republici Srbiji na dan 31.07.2022. za 30%;
- b) Za stambene kredite odobrene u periodu od 31.07.2022. godine do dana stupanja na snagu Odluke: Ukoliko je početna nominalna stopa veća od 4,08%, klijenti će plaćati kamatu po stopi od početnog anuiteta do 31.12.2024. godine, odnosno promena referentne stope od 31.07.2022 neće se uzeti u obzir;

Ova privremena mera odnosi se samo na klijente koji koriste prvi stambeni kredit. U slučaju pada nominalne kamatne stope ispod limita definisanog od strane NBS, banka je dužna da odredi kamatnu stopu u skladu sa odredbama ugovora o kreditu.

Za stambene kredite odobrene nakon stupanja na snagu Odluke primenjivaće se:

- a) stambeni krediti sa promenljivom kamatnom stopom: marža ne može biti veća od 1,1% do 31.12.2024.
- b) stambeni krediti sa fiksnom kamatnom stopom: nominalna kamatna stopa ne može biti veća od 5,03%.

Pored toga, NBS je definisala da se prevremena otplata stambenih kredita može izvršiti bez plaćanja naknade za prevremenu otplatu. Ova mera se odnosi na stambene kredite sa fiksnom kao i na stambene kredite na promenljivom kamatnom stopom.

Privremena mera NBS je prouzrokovala promenu novčanih tokova postojećih kredita, a po tom osnovu, Banka je obračunala i proknjižila modifikaciju u iznosu od RSD 1.468.304 hiljada. Obračunati gubitak, banka će amortizovati u toku 15 meseci a u skladu sa preporukom NBS.

U toku 2022. godine. Banka nije imala evidentirane modifikacije usled promene u budućim tokovima u otplativim planovima zajmova.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

10. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI I OSTALI POSLOVNI PRIHODI

10.1 Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Neto dobitak od prodaje finansijskih instrumenata	248.955	130.561
Neto dobitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizacionoj vrednosti	248.955	130.561

Neto dobitak/(g po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizacionoj vrednosti se odnosi na dobitke od prodaje nekvalitetnih kredita (non-performing loans) i ovo je jedna od strategija za klijente koji su u kašnjenju. Pored ovoga, ostvareni dobiti usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizacionoj vrednosti se takođe obelodanjuju u ovoj poziciji.

10.2 Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od izdavanja objekata u zakup	30.337	30.022
Prihodi od refundacije troškova za osiguranje kredita	223	34
Prihodi od prodaje materijalnih vrednosti stečenih naplatom potraživanja	767	22.874
Ostali poslovni prihodi	142.126	107.369
Ukupno	173.453	160.299

Banka poseduje poslovnu zgradu. Deo prostora poslovne zgrade iznajmljuje povezanim licima koje, prema ugovoru, plaćaju naknadu za korišćenje. Kao zakupodavac. Banka ostvaruje prihode od iznajmljivanja, što je priznato u bilansu uspeha u poziciji Ostali operativni prihodi. Banka je u 2023. godini ostvarila prihod od iznajmljivanja u iznosu od 39.505 hiljade dinara (i 2022 : RSD 30.022 hiljade).

Samo beznačajan deo prostora poslovne zgrade (manje od 5%) iznajmljuje se povezanim licima koje prema ugovoru plaćaju naknadu za korišćenje. Zbog toga je zgrada u celosti klasifikovana pod pozicijom imovina. postrojenje i opremu.

Analiza dospeća naplate zakupa koja treba da se primi je kao što je predstavljeno:

U hiljadama RSD	Obračunato na dan 31.12.2023.
Prihodi od izdavanja objekata u zakup	
Do godinu dana	16.368
Od 1 – 2 godine	16.368
Od 2 – 3 godine	16.368
Od 3 – 4 godine	16.368
Od 4 – 5 godine	16.368
Preko 5 godina	81.840
Ukupno	163.680

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi zarada	3.887.942	2.802.282
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	477.048	345.528
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	939.482	672.333
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	328.842	359.535
Prihodi od ukidanja rezervisanja za penzije	(1.150)	(51.005)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za godišnje odmore	(189.505)	(106.475)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonuse	(188.407)	(46.749)
Ostali lični rashodi	106.726	23.125
Ukupno	5.360.978	3.998.574

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI
12.1. Ostali prihodi

Ostali prihodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	5.721	249.063
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih obaveza	2.275	4.319
Prihodi od smanjenja obaveza	238	638
Viškovi	13.444	5.370
Naplaćeni troškovi sudskih takasa	98.154	68.411
Naplaćena kamata nakon otpisa potraživanja	188.548	163.153
Ostali prihodi	96.396	21.304
Ukupno	404.776	512.258

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI (nastavak)

12.2. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi zakupnine	85.621	48.751
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	802.045	615.283
Troškovi reklame i propagande	264.199	224.668
Troškovi održavanja stalnih sredstava	1.112.463	1.055.247
Ostali nematerijalni troškovi	847.398	556.456
Troškovi stručnog osposobljavanja radnika	19.144	35.475
Troškovi kancelarijskog materijala	48.286	39.927
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	792.373	675.817
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	223.341	144.224
Troškovi čuvanja imovine	185.662	131.862
Ostali materijalni troškovi i usluge	210.786	134.246
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	47.097	22.334
Troškovi PTT usluga	25.016	19.594
Troškovi ostalog materijala	299.532	194.195
Troškovi premija osiguranja	1.352.625	1.048.320
Troškovi poreza	84.869	81.472
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	17.895	16.156
Troškovi reprezentacije	83.117	41.218
Troškovi članarina	7.755	7.139
Ostalo	283.343	201.259
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava, investicionih nekretnina i nematerijalnih ulaganja	1.263.875	-
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	<u>484.029</u>	<u>338.351</u>
Ukupno	<u>8.540.471</u>	<u>5.631.994</u>

Iznos od RSD 484.029 hiljada se odnosi na rezervisanja za sudske sporove (napomene 26.4 i 29.2).

Banka je priznala troškove vezane za zakup male vrednosti ili plaćanje zakupa u vezi sa kratkoročnim ugovorima kao druge troškove u iznosu od RSD 85.621 hiljada (2022: RSD 48.751 hiljada).

Banka je nakon mergera-a RBA banke, evidentirala u svojim poslovnim knjigama goodwill u iznosu od RSD 1.131.459 hiljada. Do kraja godine, iznos evidentiranog goodwill-a je obezvređen u potpunosti, sto je evidentirano u okviru rashoda po osnovu promene vrednosti nematerijalnih ulaganja.

13. POREZ NA DOBITAK

13.1 Porez na dobitak za 2023. godinu se sastoji od:

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Porez na dobitak	3.626.189	1.577.413
Gubitak / (Dobitak) od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	<u>39.629</u>	<u>(37.407)</u>
Ukupno	<u>3.665.818</u>	<u>1.540.006</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

13. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

13.2 Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dobitak pre oporezivanja	25.023.386	11.233.618
Obračunati porez po stopi od 15%	3.753.508	1.685.043
Usaglašavane efektivne kamatne stope:		
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	214.842	25.405
Korekcije po osnovu transfernih cena	50.324	108.494
Usklađivanje prihoda	(392.485)	(273.640)
Privremena razlika između vrednosti osnovnih sredstava u poreskom bilansu i finansijskim izveštajima	122.446	(63.789)
Rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih	(93.608)	57.067
Ostalo	10.791	1.426
Poreski rashod	<u>3.665.818</u>	<u>1.540.006</u>
Efektivna poreska stopa	<u>14.65%</u>	<u>13.71%</u>

13.3 Kretanje u okviru privremenih razlika tokom 2023. i 2022. godine je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	Stanje 1. januara 2023.	Efekat migracije	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Stanje 31. decembra 2023.
Nekretnine i oprema	333.597	28.586	(122.446)	-	211.151
Rezervisanja za otpremnine	50.946	-	25.626	-	76.573
Rezervisanja za sudske sporove	118.276	-	67.981	-	186.257
Porez po osnovu ostalog rezultata	190.352	-	-	4.565	194.917
Ostalo	10.876	-	(10,790)	-	86
Ukupno	<u>704.047</u>	<u>28.586</u>	<u>(39.629)</u>	<u>4.565</u>	<u>668.984</u>
	Stanje 1. januara 2022.	Efekat migracije	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. decembra 2022.
Nekretnine i oprema	265.284	-	68.313	-	333.597
Rezervisanja za otpremnine	53.836	-	(2.890)	-	50.946
Rezervisanja za sudske sporove	148.234	-	(29.959)	-	118.276
Porez po osnovu ostalog rezultata	(22.687)	-	-	213.039	190.352
Ostalo	8.934	-	1.942	-	10.876
Ukupno	<u>453.601</u>	<u>-</u>	<u>37.407</u>	<u>213.039</u>	<u>704.047</u>

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
13. POREZ NA DOBITAK (nastavak)**13.4. Porez po osnovu ostalog rezultata**

U hiljadama RSD	2023	2022
Porez po osnovu ostalog rezultata		
Dužnička ulaganja vrednovana kroz FVOCI promena fer vrednosti	(43.288)	248.177
Aktuarski dobici/gubici po osnovu planova definisanih primanja	8.426	(5.901)
Cash flow hedging - vrednovanje	10.843	(29.237)
Ukupno porez po osnovu ostalog rezultata	(24.019)	213.039

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE**14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:**

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dinarska novčana sredstva		
Žiro račun	61.124.713	42.259.751
Blagajna	8.201.264	5.373.899
	69.325.977	47.633.650
Novčana sredstva u stranoj valuti		
Obavezna rezerva	47.421.925	45.401.631
Blagajna	17.770.613	19.454.914
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	96	8
	65.192.634	64.856.553
Minus: Ispravka vrednosti	-	(4.199)
Stanje na dan 31. decembar	134.518.611	112.486.004

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	4.199	6
Rashod	4.992	4.251
Ukidanje	(9.217)	(54)
Efekat integracije	26	-
Kursna razlika	-	(4)
Stanje na dan 31. decembar	-	4.199

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju (nastavak):

Banka je tokom 2023. godine izdvajala obaveznu rezervu u skladu sa važećom Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije.

Stope izdvajanja dinarske obavezne rezerve na dinarske depozite bez devizne klauzule bile su iste kao i u 2022. godini sve do 18. septembra 2023. godine, a iznosile su 5% na dinarske depozite do dve godine i 0% na dinarske depozite preko dve godine. Od 18. septembra 2023. godine stope izdvajanja dinarske obavezne rezerve na dinarske depozite bez devizne klauzule su povećane i iznose 7% na dinarske depozite do dve godine i 2% na dinarske depozite preko dve godine.

Stope konverzije devizne u dinarsku obaveznu rezervu do 18. septembra 2023. godine i iznosile su 38% za devizne depozite do dve godine i 30% za devizne depozite preko dve godine. Nakon 18. septembra 2023. godine, stope konverzije su povećane i iznose 46% za devizne depozite do dve godine i 38% za devizne depozite preko dve godine.

Na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve Narodna banka Srbije je od 18. juna 2022. pa do kraja 2023. godine NBS primenjivala kamatnu stopu od 0,75%. Izuzetno, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, Narodna banka Srbije na deo ovih sredstava, ukoliko su ispunjeni propisani uslovi – plaća kamatu po kamatnoj stopi u visini 1.25% na godišnjem nivou (0.75%+0.50 procentnih poena).

Devizna obavezna rezerva izdvaja se na devizne izvore sredstava i na dinarske izvore sredstava sa deviznom klauzulom.

Do 18. septembra 2023. godine primenjivane su sledeće stope izdvajanja devizne obavezne rezerve:

- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite do dve godine iznosila je 20%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite preko dve godine iznosila je 13%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na dinarske obaveze sa deviznom klauzulom iznosila je 100%.

Nakon 18. septembra 2023. godine primenjivane su nove, uvećane stope izdvajanja devizne obavezne rezerve:

- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite do dve godine iznosila je 23%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite preko dve godine iznosila je 16%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na dinarske obaveze sa deviznom klauzulom ostala je nepromenjena i iznosi 100%.

Na izdvojenu deviznu obaveznu rezervu Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Do septembra 2023. godine NBS je na više izdvojenu deviznu obaveznu rezervu od obračunate naplaćivala kamatu u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 5 procentnih poena. U septembru 2023. godine ukinuta je obaveza banaka da plaćaju kamatu na iznos prosečno izdvojene devizne obavezne rezerve u obračunskom periodu koji je veći od obračunate devizne obavezne rezerve. Banka je deviznu obaveznu rezervu tokom cele 2023. godine držala u dozvoljenom rasponu u odnosu na obračunatu deviznu obaveznu rezervu.

14.2. Gotovina prikazana u Izveštaju o tokovima gotovine sadrži sledeće pozicije:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Žiro račun	61.124.713	42.259.751
Blagajna – u dinarima	8.201.264	5.373.899
Blagajna - devizama	17.770.613	19.454.914
Devizni računi	3.002.253	8.114.602
Stanje na dan 31. decembar	90.098.843	75.203.166

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

14.3 Usaglašavanje između Izveštaja o tokovima gotovine i pozicija Bilansa stanja

U hiljadama RSD	2023 Bilans stanja	2023 Izveštaj o tokovima gotovine
Žiro račun	61.124.713	61.124.713
Gotovina u RSD	8.201.264	8.201.264
Obavezna rezerva	47.421.925	-
Blagajna u stranoj valuti	17.770.613	17.770.613
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	96	-
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Devizni račun (Napomena 17)	-	3.002.253
Stanje na dan 31. decembar	134.518.611	90.098.843

U hiljadama RSD	2022 Bilans stanja	2022 Izveštaj o tokovima gotovine
Žiro račun	42.259.751	42.259.751
Gotovina u RSD	5.373.899	5.373.899
Obavezna rezerva	45.401.631	-
Blagajna u stranoj valuti	19.454.914	19.454.914
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	8	-
Minus: Ispravka vrednosti	(4.199)	-
Devizni račun (Napomena 17)	-	8.114.602
Stanje na dan 31. decembar	112.486.004	75.203.166

15. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	33.607	52.048
Obaveze po osnovu derivata	(15.584)	(15.337)
Stanje na dan 31. decembar	(18.023)	36.711

Preostali iznos potraživanja po osnovu derivata u iznosu od RSD 23.984 hiljada se odnosi na derivate koje nisu namenjeni trgovanju. Preostali iznos obaveza po osnovu fer vrednosti derivata u iznosu od RSD 45.276 hiljada se odnosi na derivate koje nisu namenjeni trgovanju.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

15. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA (nastavak)

Nominalna vrednost derivata namenjenih trgovanju je prikazana u tabeli u nastavku:

U hiljadama RSD	2023.				2022.			
	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	Fer vrednost	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	Fer vrednost
Derivati namenjeni trgovanju								
FX Forward	1.262.202	1.259.379	2.822	2.102	894.945	861.601	33.344	33.257
FX SWAP	47.044.051	47.059.895	(15.844)	15.921	65.655.604	65.655.872	-268	3.453
Ukupno	48.306.253	48.319.274	(13.022)	18.023	66.550.549	66.517.473	33.076	36.711

16. HARTIJE OD VREDNOSTI

Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Obveznice stranih institucija	19.395.894	19.348.244
Obveznice drugih banaka	9.339.671	11.883.287
Obveznice - Ministarstvo finansija Republike Srbije	67.274.121	61.375.018
Obveznice - Ministarstvo finansija RS-konverzija kredita iz CHF u EUR	794.415	794.480
Minus: Ispravka vrednosti	(60.419)	(33.877)
Stanje na dan 31. decembar	96.743.682	93.367.152

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	33.877	12.384
Rashod	57.667	40.455
Ukidanje	(31.081)	(18.950)
Kursna razlika	(44)	(12)
Stanje na dan 31. decembar	60.419	33.877

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

16. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz bilans uspeha	1.812.553	4.461.834
Hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	25.274.243	38.286.111
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	69.717.305	50.653.084
Minus: Ispravka vrednosti	(60.419)	(33.877)
Stanje na dan 31. decembar	96.743.682	93.367.152

U toku 2022. godine, prodaja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat rezultirala je sa gubitkom od 27.348 hiljade dinara priznatih u bilansu uspeha. U toku 2023. godine nisu realizovane ove vrste dužničkih hartija od vrednosti.

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Devizni računi - Raiffeisen Bank International A.G.	1.395.989	2.781.562
Devizni računi ostalih banaka	1.606.791	5.333.981
Kredit i po repo transakcijama	60.000.000	10.004.634
Overnigt	820.216	1.652.273
Kredit i za likvidnost i obrtna sredstva	20.210.758	25.666.709
Investicioni kredit i	11.150	-
Ostali kredit i plasmani	1.668.481	5.502.719
Namenski depoziti u stranoj valuti	1.642.256	10.421.506
	87.355.641	61.363.384
Minus: Ispravka vrednosti	(46.627)	(25.911)
Stanje na dan 31. decembar	87.309.014	61.337.473

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

Grupna ispravka vrednosti S-2

Stanje na dan 1. januar	25.911	2.014
Rashod	46.627	25.911
Ukidanje	(25.911)	(2.014)
Kursna razlika		
Stanje na dan 31. decembar	46.627	25.911

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

Kredit i potraživanja od komitenta obuhvataju:

U hiljadama RSD	Bruto	Ispravka	Neto	
	31.12.2023.	vrednosti 31.12.2023.	31.12.2023.	31.12.2022.
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	9.591	-	9.591	1.948
Kredit i po transakcionim računima	7.442.940	349.508	7.093.432	5.751.543
Potrošački kredit i	6.622.747	115.472	6.507.275	498.437
Kredit i za likvidnost i obrtna sredstva	105.947.113	1.765.215	104.181.898	91.944.298
			-	
Investicioni kredit i	55.744.191	993.744	54.750.447	37.855.442
Stambeni kredit i	67.819.257	1.559.856	66.259.401	36.330.335
Gotovinski kredit i	52.994.368	3.446.884	49.547.484	33.883.899
Ostali kredit i i kreditne kartice	25.542.981	588.050	24.954.931	26.705.781
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	4.991.539	3.342	4.988.197	1.576.550
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	312.666	5.462	307.204	121.386
Ostali plasmani i eskont menica	202.901	5.703	197.198	397.537
Kredit i za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	13.001.143	1.447.709	11.553.434	9.410.859
Dati depoziti	2.101	1	2.100	2.103
	340.633.538	10.280.946	330.352.592	244.480.118
Minus: Ispravka vrednosti	(10.280.946)			(6.990.723)
Stanje na dan 31. decembar	330.352.592			237.489.395

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti S-3		
Stanje na dan 1. januar	3.130.826	3.751.067
Rashod	6.165.966	3.184.215
Ukidanje	(4.537.519)	(3.236.167)
Otpis	(1.247.692)	(591.000)
Kursna razlika	(6.618)	(3.103)
Efekat integracije	2.299.608	-
Ostala prilagođavanja	(122.692)	25.814
	5.681.879	3.130.826
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	755.647	520.442
Rashod	1.819.407	1.664.637
Ukidanje	(2.198.911)	(1.393.538)
Kursna razlika	1.293	(2.137)
Otpis	(46.413)	-
Efekat integracije	789.722	-
Ostalo	-	(33.757)
	1.120.745	755.647
Grupna ispravka vrednosti S-2		
Stanje na dan 1. januar	3.104.250	2.480.845
Rashod	5.996.584	6.725.333
Ukidanje	(5.960.979)	(6.037.047)
Otpis	(26)	(71)
Kursna razlika	-	-
Efekat integracije	338.493	-
Ostalo	-	(64.810)
	3.478.322	3.104.250
Stanje na dan 31. decembar	10.280.946	6.990.723

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka je u 2023. godini odobravalala:

- Kratkoročne kredite po godišnjoj stopi u zavisnosti od kreditnog rejtinga okvirno do nivoa od 3.7% iznad EURIBOR-a tj. okvirno do nivoa od 3% iznad BELIBOR-a;
- Dugoročne kredite na period do 10 godina. po godišnjoj stopi koja se u zavisnosti od kreditnog rejtinga kretala okvirno do nivoa od 4.5% iznad EURIBOR-a. tj. okvirno do nivoa od 4.6% iznad BELIBOR-a.

Sektoru malih preduzeća i preduzetnika banka je u 2023. godini odobravalala:

- Kredite sa mesečnim ratama. u zavisnosti od kreditnog rejtinga. za dinarske kredite po promenljivoj kamatnoj stopi od 4.5% do 5,25% uvećanoj za Belibor; Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale u nivou od 3.85% do 5,25% plus Euribor. Dugoročni krediti za sektor malih preduzeća su odobravani na period do 10 godina. preovlađujuća kamata kretala se u nivou EURIBOR uvećan za 2.5% do 4.5%.
- Za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika. banka je odobravalala dinarske kredite sa mesečnim ratama. u zavisnosti od kreditnog rejtinga. po promenljivoj stopi od 6.5% do 11,5% uvećanoj za Belibor. Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale po promenljivoj kamatnoj stopi od 5.25% do 8.75% plus Euribor. Dugoročni investicioni krediti za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika su odobravani na period do 10 godina kao dinarski ili krediti sa deviznom klauzulom. Krediti sa deviznom klauzulom odobravani su po kamatnoj stopi do 3-mesečnog Euribora uvećanog za od 4.3% do 7.5% Dinarski krediti su odobravani po promenljivoj kamatnoj stopi od 3.5% do 5% uvećanoj za 3mesečni Belibor.
- U značajnoj meri u 2023. godini. svim klijentima sektora malih preduzeća i preduzetnika odobravali su se krediti obezbeđeni garancijama Evropskog Investicionog Fonda i United States International Development Finance Corporation (DFC), kao dinarski ili krediti sa deviznom klauzulom sa rokom otplate od 36 do 48 meseci.
- Za klijente registrovana poljoprivredna gazdinstva, banka je odobravalala kredite za obrtna sredstva na rok do 36 meseci, u dinarima i indeksirane u evrima, po varijabilnim kamatnim stopama za RSD 3Mbelibor + 5-8%, fiksnim za RSD između 10.6% i 14%, varijabilnim za indeksirane kredite 3Meuribor + 4.75-8% i fiksnim za EUR od 7.5% do 11%. Banka je odobravalala i investicione kredite na rok do 12 godina, u dinarima i indeksirane u evrima, po varijabilnim kamatnim stopama za RSD 3Mbelibor + 4.5-9%, varijabilnim za indeksirane kredite 3Meuribor + 5-8% i fiksnim za EUR od 7% do 10%. Takođe, banka je odobravalala i dinarske kredite uz subvenciju kamate od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Krediti su se odobravali sa rokom otplate do 60 meseci za investicioni kredit i rokom otplate do 36 meseci za trajna obrtna sredstva po kamatnoj stopi za klijenta od 1% i 3%.

Sektoru stanovništva Banka je u 2023. godine odobravalala:

- Kratkoročne kredite sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom u intervalu od 5.75% iznad EURIBORA sa valutnom klauzulom tj. od 5.50% do 10.2% iznad BELIBORA za dinarske kredite;
- Kratkoročne dinarske kredite sa fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 14.50% do 30.00%;
- Dozvoljeno prekoračenje po tekućim računima po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi od 0% do 29.76%;
- Dugoročne kredite sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 3.50% do 8.90% iznad EURIBORA za kredite sa valutnom klauzulom i od 3.60% do 10.20% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 3.24% do 3.45% (1.1% do kraja 2024. godine u skladu sa Odlukom NBS) iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 5.10% (1.1% do kraja 2024. godine u skladu sa Odlukom NBS) iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročne dinarske kredite sa fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 14.50% do 30%;
- Dugoročne kredite (stambeni) sa fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 5.50% do 6.45% za prvih 60 meseci (nakon tog perioda primenjuje se promenljiva stopa u skladu sa važećim uslovima stambenih kredita sa promenljivom stopom) za kredite u EUR sa valutnom klauzulom.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

19. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Raiffeisen Future a.d. Beograd. Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	140.787	140.787
Raiffeisen Invest a.d. Beograd. Društvo za upravljanje investicionim fondovima	445.260	422.361
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	1.734.171	1.560.387
RBA banka a.d.. Novi Sad	-	18.142.440
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
Stanje na dan 31. decembar	<u>2.320.248</u>	<u>20.266.005</u>

Sledeći alternative koje dozvoljava IAS 27, Banka je odlučila da svoja ulaganja u zavisna preduzeća meri po fer vrednosti. Sledeći opcije koje dozvoljava IFRS 9 promene fer vrednosti priznaju se kroz ostali rezultat.

Pozitivan efekat valorizacije za 2023. godinu prepoznat je u ostalom rezultatu u iznosu od 18.016 hiljada (2022: pozitivan efekat u iznosu od 830.132 hiljada).

Pozitivni i negativni efekti valorizacije za svaki entitet su predstavljeni u tabeli:

U hiljadama RSD	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	(4.883)	901.929
Raiffeisen Future a.d. Beograd	-	23.204
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	22.899	(95.001)
	<u>18.016</u>	<u>830.132</u>

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Zemljište i građevinski objekti	4.386.427	3.118.301
Oprema	1.709.690	1.415.503
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	360.876	382.857
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	28.217	33.965
	<u>6.485.210</u>	<u>4.950.626</u>
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1.554.853	1.064.332
Stanje na dan 31. decembar	<u>8.040.063</u>	<u>6.014.958</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi su prikazane u nastavku:

U hiljadama RSD	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i ostala oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2022.	3.940.994	6.025.463	-	9.966.457
Povećanja	-	-	667.988	667.988
Prenos iz investicija u toku	8.592	625.431	(634.023)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(268.266)	-	(268.266)
Stanje 31. decembar 2022.	3.949.586	6.382.628	33.965	10.366.179
Stanje na dan 1. januar 2023.	3.949.586	6.382.628	33.965	10.366.179
Povećanja	-	-	954.254	954.254
	1.569.549	1.515.850		3.085.399
Prenos iz investicija u toku	491.491	624.948	(1.116.439)	-
Otuđivanje i rashodovanje	(18.115)	(138.322)	156.437	-
Stanje 31. decembar 2023.	5.992.511	8.385.104	28.217	14.405.832
Ispravka vrednosti				
Efekat migracije				
Stanje 1. januar 2022.	747.786	4.312.384	-	5.060.170
Amortizacija	83.499	535.873	-	619.372
Otuđivanje i rashodovanje	-	(263.989)	-	(263.989)
Stanje 31. decembar 2022.	831.285	4.584.268	-	5.415.553
Stanje 1. januar 2023.	831.285	4.584.268	-	5.415.553
Amortizacija	125.964	648.613	-	774.577
Efekat migracije	645.515	1.212.641	-	1.858.156
Otuđivanje i rashodovanje	(3.320)	(130.984)	-	(127.664)
Stanje 31. decembar 2023.	1.606.084	6.314.538	-	7.920.622
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2022.	3.193.208	1.713.079	-	4.906.287
Stanje na dan 31. decembar 2022.	3.118.301	1.798.360	33.965	4.950.626
Stanje na dan 31. decembar 2023.	4.386.427	2.070.566	28.217	6.485.210

Na građevinskim objektima Banke nema uspostavljenih tereta po osnovu obezbeđenja kredita ili drugih obaveza.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima uzetim u lizing su prikazane u nastavku:

U hiljadama RSD	<u>Automobili</u>	<u>Poslovni prostor</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1.januar 2022.	55.829	1.753.569	1.809.398
Povećanja-aneksiranje	15.315	149.492	164.807
Povećanja-novi ugovori		(48.010)	(48.010)
Raskid ugovora i rashodovanje	-	-	-
Stanje 31. decembar 2022.	71.144	1.855.051	1.926.195
Stanje na dan 1.januar 2023.	71.144	1.855.051	1.926.195
Povećanje-aneksiranje	74.131	1.465.810	1.539.941
Raskid ugovora i rashodovanje	-	(780.522)	(780.522)
Stanje 31. decembar 2023.	145.275	2.540.339	2.685.614
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januar 2022.	36.234	738.802	775.036
Amortizacija	13.031	351.737	364.768
Povećanja-aneksi		(277.941)	(277.941)
Povećanja-novi ugovori			
Raskid ugovora i rashodovanje			
Stanje 31. decembar 2022.	49.265	812.598	861.863
Stanje 01. januar 2023.	49.265	812.598	861.863
Amortizacija	20.904	449.770	470.674
Raskid ugovora i rashodovanje	43.374	(245.150)	(201.776)
Stanje 31. decembar 2023.	113.543	1.017.218	1.130.761
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2022.	19.595	1.014.767	1.034.362
Stanje na dan 31. decembar 2022.	21.879	1.042.453	1.064.332
Stanje na dan 31. decembar 2023.	31.732	1.523.121	1.554.853

Banka zakupljuje poslovni prostor za ekspoziture i vozila. Prosečan rok zakupa je pet godina za poslovni prostor i četiri godine za vozila.

Ukupan odliv gotovine za zakup iznosio je 843.299 hiljade RSD (2022: 484.372 hiljade RSD).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Iznosi koji se odnose na zakup prostora i automobila a koji su priznati u Bilansu uspeha su prikazani u tabeli:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
U hiljadama RSD		
Amortizacija sredstava uzetih u lizing	(470.674)	(364.769)
Rashodi od kamate na obaveze po osnovu lizinga	(14.055)	(11.326)
Troškovi zakupa za kratkoročne ugovore	(32.084)	(9.854)
Zavisni troškovi zakupa	(24.779)	(18.542)
Prihod od zakupa za izdati prostor	39.505	30.022

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna imovina obuhvata:

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Softveri, patenti i licence	1,182,354	1.084.261
Ostala nematerijalna ulaganja	487.982	-
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.670.336</u>	<u>1.084.261</u>

Promene na nematerijalnoj imovini su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Patenti i licence	Goodwill	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2022.	4,636,562		27,257	4,663,819
Povećanje	512,860			512,860
Otuđenje i rashodovanje				-
Stanje 31. decembar 2022.	<u>5,149,422</u>		<u>27,257</u>	<u>5,176,679</u>
Stanje na dan 1. januar 2023.	5,149,422		27,257	5,176,679
Povećanje	516,193	1,131,459	-	1,647,652
Efekat integracije	767,951		766,912	1,534,863
Otuđenje i rashodovanje	-(573,059)			(573,059)
Stanje 31. decembar 2023.	<u>5,860,507</u>	<u>1,131,459</u>	<u>794,169</u>	<u>7,786,135</u>
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 1. januara 2022.	3,685,129		27,257	3,712,386
Amortizacija	380,032			380,032
Otuđenje i rashodovanje				-
Stanje 31. decembar 2022.	<u>4,065,161</u>		<u>27,257</u>	<u>4,092,418</u>
Stanje na dan 1. januara 2023.	4,065,161		27,257	4,092,418
Amortizacija	482,636		87,309	569,945
Efekat integracije	674,416		65,482	739,898
Otuđenje i rashodovanje	(544,060)	1,131,459	126,139	713,538
Stanje 31. decembar 2023.	<u>4,678,153</u>	<u>1,131,459</u>	<u>306,187</u>	<u>6,115,799</u>
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2022.	951,433		-	951,433
Stanje na dan 31. decembar 2022.	1,084,261		-	1,084,261
Stanje na dan 31. decembar 2023.	1,182,354	-	487,982	1,670,336

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

21. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

Kao rezultat realizacije kupoprodajne transakcije nastao je goodwill koji je inicijalno priznat u iznosu od 1.131.459 hiljada dinara. Do kraja godine, a na osnovu testiranja goodwill-a na obezvređenje, utvrđen je i evidentiran iznos obezvređenja u celosti, od 1.131.459 hiljada dinara.

Dodatno, na osnovu fer vrednovanje aktive i obaveza RBA banke i sprovedene alokacije kupoprodajne cene identifikovana su sledeća nematerijalna ulaganja: core depoziti stanovništva i baza klijenata stanovništva ukupne inicijalno priznate vrednosti od 766.912 hiljada dinara. Na dan 31.12.2023. godine, na osnovu testiranja, evidentirano je obezvređenje u iznosu od r278.931 hiljada dinara.

22. INVESTICIONE NEKRETNINE

Nabavna vrednost	Ukupne investicione nekretnine
Stanje na dan 01.01.2022. godine	100.805
Otuđenja	(28.934)
Prenos sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	19.870
Stanje na 31.12.2022. godine	91.741
Otuđenja	(10.752)
Prenos sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	-
Stanje na 31.12.2023. godine	80.989
<i>Ispravka vrednosti</i>	
Stanje na dan 01.01.2022. godine	26.299
Amortizacija za period	2.477
Otuđenja	(3.864)
Stanje na 31.12.2022. godine	24.912
Amortizacija za period (Napomena 11)	2.077
Otuđenja	(4.730)
Promena vrednosti	6.277
Stanje na 31.12.2023. godine	28.536
<i>Neotpisana vrednost</i>	
Na dan 31.12.2022. godine	66.829
Na dan 31.12.2023. godine	52.453

Investicione nekretnine čine stambeni i poslovni prostor koji je generisao u 2023. godini prihode od zakupa u iznosu od RSD 844 hiljada (2022: RSD 3.619 hiljada). U toku 2023. godine urađena je nova procena vrednosti investicionih nepokretnosti, i proknjižen je efekat smanjenja u iznosu od RSD 6.277 hiljada.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

23. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

Obračun odloženog poreskog sredstva na 31. decembar 2022. godine je prikazan kao što sledi:

U hiljadama RSD	2023.			2022.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Razlika sadašnje vrednosti osnovnih sredstava	239.738	-	239.738	333.597	-	333.597
Rezervisanja za sudske sporove	186.257	-	186.257	118.276	-	118.276
Otpremnina za odlazak u penziju	76.573	-	76.573	50.946	-	50.946
Ostalo	85	-	85	10.876	-	10.876
Odloženi porez na revalorizacije rezerve po osnovu hartija od vrednosti	166.332	-	166.332	190.352	-	190.352
Odloženo poresko sredstvo/(obaveza), neto	668.984	-	668.984	704.047	-	704.047

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

Odloženi porez nije priznat za privremene razlike povezane sa investicijama u zavisna društva. Pozitivni efekti valorizacije trajnih ulaganja u 2023. bili su RSD 18.016 hiljada (u 2022. godini: pozitivni efekti RSD 830.132 hiljada).

Odložena poreska obaveza se ne priznaje na privremene razlike koje se odnose na kumulativnu pozitivnu revalorizaciju fer vrednosti pošto je Banka u mogućnosti da kontroliše vreme poništavanja ovih privremenih razlika i verovatno je da se one neće poništiti u doglednoj budućnosti

24. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	112.504	72.723
Potraživanja po osnovu prodaje	2.569	1.541
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	6.033	10.725
Potraživanja od zaposlenih	44.438	33.265
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	27.513	22.118
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	103.290	76.196
Prolazni i privremeni računi	353.355	551.382
Potraživanja u obračunu	11.159	
Razgraničeni prihodi kamata	2	6
Razgraničeni troškovi-osiguranje, zakup	331.755	199.341
Ostala AVR -nedospela provizija od zastupanja u osiguranju	344.359	253.855
Sredstva stečena naplatom	150.718	5.890
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
	1.489.712	1.229.059
Minus: Ispravka vrednosti	(132.979)	(95.314)
Stanje na dan 31. decembar	1.356.733	1.133.745

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

24. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

U hiljadama RSD	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti S-3		
Stanje na dan 1. januar	54.525	82.215
Rashod	70.580	27.642
Ukidanje	(15.506)	(9.372)
Otpis	(34.477)	(45.960)
Kursna razlika	(3)	-
Efekat integracije	6.767	-
	81.886	54.525
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	4.426	2.153
Rashod	3.798	276
Ukidanje	(3.903)	(278)
Ostalo	2.582	2.094
Kursna razlika	-	1
	6.903	4.246
Grupna ispravka vrednosti S-2		
Stanje na dan 1. januar	36.543	11.048
Rashod	124.686	78.856
Ukidanje	(117.076)	(53.361)
Kursna razlika	1	-
Efekat integracije	36	-
	44.190	36.543
Stanje na dan 31. decembar	132.979	95.314

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
24. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Sredstva stečena naplatom potraživanja obuhvataju:

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	Površina (m ²)	Vrednost	Površina (m ²)	Vrednost
Smederevska Palanka. Neznalog junaka br. 47 – poslovno-stambeni prostor	275	5.890	275	5.890
Jagodina, Poslovni prostor br. 62	65	2.406	-	-
Borča, Njiva II klase, parcela 2980/2.	3.167	22.375	-	-
Borča, Njiva II klase, parcela 2979.	4.917	34.739	-	-
Jagodina, Lokal 12, Sarina međa2	92	705	-	-
Borča, Njiva II klase, parcela 2980/1.	4.007	23.550	-	-
Jagodina, lokal 13, Vojvođanska bb2	94	1.176	-	-
Subotica, Njive i zemljište pod zgradom	10.785	1.041	-	-
Kovačica, Njiva I klase 4198m2	4.198	4.468	-	-
Kragujevac, porodična stambena zgrada br3, Luja Pastera br112	424	21.488	-	-
Novi Sad, Tekelijina 14	83	4.563	-	-
Arilje, stambena zgrada, parcela 801/1	79	2.156	-	-
Bački Monoštor, Porodična zgrada, Zagrebačka 104	144	823	-	-
Paraćin, Poslovni prostor,	2.000	4.222	-	-
Bošnjane, porodična zgrada 168m2, pomoćna zgrada 24m2	24	1.370	-	-
Bošnjane, kuća, posl. zgrada 223m2	223	825	-	-
Bošnjane, zemljište uz zgradu 500m2 i njiva 1301m2	1.801	264	-	-
Bošnjane, njiva 8030m2	8.030	588	-	-
Paraćin, Vidovdanska 4, poslovni prostor 594 i pašnjak 5232m2	5.826	7.779	-	-
Paraćin, Vidovdanska 4, poslovni prostor 674m2 i pašnjak 1702m2	2.376	8.183	-	-
Ub, Kralja Petra I 58, poslovni prosto - lokal	47	2.106	-	-
	48.657	150.718	275	5.890
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 1. januar		2.172		78
Rashod		2.582		2.094
Stanje na dan 31. decembar		4.754		2.172

Građevinski objekti nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu naplate problematičnih kredita uključeni su u „Ostala sredstva“ osim ukoliko nije drugačije naglašeno. Početno odmeravanje vrši se po nabavnoj vrednosti koja obuhvata sve troškove nabavke, troškove konverzije i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju ovih sredstava.

U svakom narednom periodu vrši se nova procena neto nadoknadive vrednosti tako da je nova knjigovodstvena vrednost jednaka nabavnoj vrednosti ili procenjenoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Pri proceni neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu nameniti prodaji i realizovati.

Priznavanje rashoda od obezvređenja sredstava se knjiži kao rashod perioda u kom se vrši priznavanje uz umanjenje vrednosti sredstva koje se obezvređuje, odnosno svodi na neto nadoknadivu vrednost. Svi prihodi ili rashodi od otuđenja sredstava uključeni su u „Ostale operativne prihode“ ili „Ostale rashode“.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA. DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacija i centralnoj bancii obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2023.			31.12.2022.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionih depozita	2.951.185	521.172	3.472.357	1.639.841	840.206	2.480.047
Obaveze po osnovu datih kredita		295.933	295.933	-	-	-
Obaveze po namenskim depozitima	10.000	8.310	18.310	10.000	103.281	113.281
Obaveze po ostalim depozitima	1.446.157	1.465	1.447.622	5.356	6.787.809	6.793.165
Obaveze po osnovu overnight-a	-	-	-	-	2.328.073	2.328.073
Obaveze po osnovu REPO transakcija	-	-	-	5.362.089	-	5.362.089
Obaveze po osnovu kredita	-	8.051.391	8.051.391	-	47.740	47.740
Obaveze po osnovu ostalih finansijskih obaveza	5.355	124.660	130.015	1.508	356.161	357.669
Stanje na dan 31. decembar	4.412.697	9.002.931	13.415.628	7.018.794	10.463.270	17.482.064

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	2023.		2022.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
EIB	40.380	4.731.470		
KfW	28.333	3.319.922		
RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG	-	-	409	47.740
Stanje na dan 31. decembar	68.713	8.051.392	409	47.740

Dugoročni krediti povučeni od EIB-a i KfW-a su preuzeti migracijom RBA banka. Krediti su povučeni sa ugovorenim rokom otplate od 6-10 godina uz kamatne stope od 0.382 % do 4.125%

Na dan 31.12.2022. godine minusni saldo deviznog računa koji je otvoren kod RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG. iznosio je EUR 409 hiljada i evidentiran je u skladu sa uputstvom NBS na Obaveze po osnovu kredita u okviru pasive. U 2023. godini nije bilo minusnog salda na deviznom računu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

26. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.			2022.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	191.772.466	296.264.563	488.037.029	127.869.460	260.964.756	388.834.216
Obaveze po osnovu štednih depozita	606.024	33.018.444	33.624.468	274.279	28.933.991	29.208.270
Obaveze po osnovu depozita za date kredite	186.717	1.646.903	1.833.620	108.469	1.214.277	1.322.746
Obaveze po osnovu namenskih depozita	430.345	6.318.038	6.748.383	326.179	6.052.184	6.378.363
Obaveze po osnovu ostalih depozita	4.363.745	1.682.793	6.046.538	1.018.689	413.007	1.431.696
Obaveze po osnovu kredita	-	2.950.893	2.950.893	-	3.258.433	3.258.433
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	104.489	2.759.357	2.863.846	18.689	1.239.645	1.258.334
Stanje na dan 31. decembar	197.463.786	344.640.991	542.104.777	129.615.765	302.076.293	431.692.058

Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 2.934.868 hiljada (2022: RSD 3.258.433 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu APEX krediti sa rokom dospeća najkasnije do 2030 godine. Kamatna stopa se za najveći broj partija utvrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0.277% do 1.38%, Za jednu partiju kredita definisana je fiksna kamatna stopa od 3.985%. Krediti se vraćaju u jednakim godišnjim i polugodišnjim tranšama

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka je u 2023. godini samo u izuzetnim situacijama plaćala kamatu do 4.8% na dinarske depozite i do 3.9% na devizne depozite pošto je pored toga opciono nudila i usluge Raiffeisen Invest Cash fonda gde su ostvareni prinosi na dinarske depozite bili 4.4% i za devizne depozite 3.1%.

U 2023. godini Banka nije nudila oročene depozite malim preduzećima i preduzetnicima i na iste nije plaćana kamata, ali je opciono nudila plasman u UCITS fondove Raiffeisen CASH i Raiffeisen EURO CASH koji su ostvarili prinos oko 4.4% u dinarima, odnosno oko 3.1% u evrima.

Na devizna sredstva stanovništva položena na devizne tekuće račune banka nije obračunavala i isplaćivala kamatu, osim na depozite u valuti EUR položene na štedne račune po viđenju otvorene pre 2015. godine, po stopi od 0.1% na godišnjem nivou.

Na dinarska sredstva stanovništva položena na dinarske tekuće račune i štedne račune po viđenju banka nije obračunavala kamatu.

Kratkoročni dinarski depoziti stanovništva oročeni na 12 meseci imali su godišnju kamatnu stopu od 1.00%. U Nedelji štednje, koja je trajala od 31.10. do 31.12.2023., banka je ugovarala depozite na 12 meseci u valuti RSD sa kamatnom stopom 4.00% i u valuti EUR sa kamatnom stopom 2.5%. Svi drugi oblici dinarske i devizne oročene štednje, i kratkoročne i dugoročne, povučeni su iz ponude banke 2016. godine.

Na dinarske i devizne depozite položene na oročene račune otvorene pre 2016. Godine, koji su imali mogućnost više sukcesivnih uplata i automatskog reoročenja, obračunavana je kamata po stopi od 0.11% za depozite u valuti EUR, odnosno 0.01% u slučaju depozita u drugim valutama, bez obzira na rok oročenja.

Na depozite stanovništva koji su migrirani iz RBA banke, banka je obračunavala kamatnu stopu na oročenja u valutama: RSD od 0.6% do 5% i EUR od 0.1% do 1.9%.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
26. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

U hiljadama RSD	Napomena	2023.	2022.
Početno stanje			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	17.482.064	2.340.980
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25	<u>431.692.058</u>	<u>366.617.048</u>
Početno stanje 1. januara		<u>449.174.122</u>	<u>368.958.028</u>
Neto prilivi/odliv – depoziti		(3.714.044)	80.710.373
Neto odlivi – krediti		(2.582.988)	(831.383)
Neto odlivi - kamate		(2.266.740)	(1.042.945)
Neto odlivi– naknade		(5.889.430)	(4.525.278)
Priliv- integracija		105.627.403	-
Priliv – krediti integracija		10.283.568	-
Kursne razlike		(1.430.531)	256.141
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije		6.319.045	5.649.186
Stanje na dan bilansa			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	13.415.628	17.482.064
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25	<u>542.104.777</u>	<u>431.692.058</u>
Stanje na 31. decembar		<u>555.520.405</u>	<u>449.174.122</u>

26.1 Kretanje finansijskih obaveza koje proističu iz aktivnosti finansiranja

Tabela ispod detaljno opisuje promene obaveza Banke koje proističu iz aktivnosti finansiranja uključujući i gotovinske i bezgotovinske promene. Obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja su one za koje su novčani tokovi klasifikovani u izveštaju o tokovima gotovine Banke kao novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja.

2023					
	Početno stanje	Novčani priliv	Novčani odliv	Razgraničena kamata	Stanje na kraju perioda
Obaveze po osnovu kredita	3.258.433	-	(314.553)	7.013	2.950.893
2022					
	Početno stanje	Novčani priliv	Novčani odliv	Razgraničena kamata	Stanje na kraju perioda
Obaveze po osnovu kredita	4.136.560	-	(831.383)	(46.744)	3.258.433

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

27. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	2023.	2022.
Subordinirane obaveze	<u>9.077.883</u>	<u>9.044.765</u>
Stanje na dan 31. decembar	9.077.883	9.044.765

Banka je u aprilu 2022. godine između ostalog i u cilju diversifikacije strukture regulatornog kapitala, povukla subordinirani kredit od Raiffeisen banke International AG u iznosu od EUR 75.000 hiljada. Inicijalna ročnost kredita je 10 godina, tako da dospeva 08. aprila 2032. godine. Otplata kredita je jednokratna na kraju perioda trajanja istog (bullet payment).

28. REZERVISANJA

28.1. Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	409.428	251.215
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	101.057	88.429
- ostala rezervisanja - kratkoročna (bonus, godišnji odmori)	<u>341.668</u>	<u>307.458</u>
	852.153	647.102
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	1.080.668	1.075.857
Rezervisanja za sudske sporove	1.239.329	768.281
Ostala rezervisanja za obaveze	<u>20.363</u>	<u>38.566</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>3.192.513</u>	<u>2.529.806</u>

28.2. Promene na rezervisanjima za beneficije zaposlenih:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januar	<u>647.102</u>	<u>535.872</u>
Nova rezervisanja	328.842	359.535
Ukidanje rezervisanja	(379.062)	(204.229)
Aktuarski dobici/gubici	73.660	(39.341)
Isplate	(10.736)	(4.735)
Efekat integracije	<u>192.347</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>852.153</u>	<u>647.102</u>

28.3. Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januar	<u>1.075.857</u>	<u>808.521</u>
Nova rezervisanja	2.102.065	2.027.476
Ukidanje rezervisanja	(2.155.719)	(1.759.189)
Kursne razlike	(924)	(951)
Efekat integracije	<u>59.389</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.080.668</u>	<u>1.075.857</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
28. REZERVISANJA (nastavak)

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od RSD 1.080.668 hiljade (31. decembar 2022.: RSD 1.075.857 hiljada) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

28.4. Promene na rezervisanjima za sudske sporove su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januar	768.281	951.981
Nova rezervisanja	484.029	332.347
Ukidanje rezervisanja	(5.721)	(249.063)
Korišćenje rezervisanja	(399.707)	(266.984)
Efekat integracije	392.447	-
Stanje na dan 31. decembar	1.239.329	768.281

28.5. Promene na ostalim rezervisanjima za obaveze su prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje na dan 1. januar	38.566	54.480
Nova rezervisanja	-	6.004
Korišćenje rezervisanja	(18.203)	(21.918)
Stanje na dan 31. decembar	20.363	38.566

29. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Obaveze za naknadu	7.161	6.180
Obaveze prema dobavljačima	107.489	64.344
Obaveze po osnovu primljenih avansa	237.171	459.617
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga (Napomena 20)	1.596.428	1.091.347
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	96.325	91.052
Obaveze u obračunu	488.289	514.237
Prolazni i privremeni računi	1.552.775	666.447
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada		254
Obaveze za porez na dodatu vrednost	75.129	76.397
Obaveze za druge poreze i doprinose	3.360	3.422
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	476.930	242.944
Razgraničeni prihodi kamate	309.360	98.774
Razgraničeni ostali prihodi	322.263	251.982
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	7.082	2.430
Stanje na dan 31. decembar	5.279.762	3.569.427

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

30. KAPITAL

30.1. Kapital Banke se sastoji od:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Akcijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	37.868.493	30.309.874
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti vlasničkih instrumenata – investicije u kapital zavisnih društava	1.415.101	1.397.085
Aktuarski dobici/gubici	(14.307)	33.440
Hedžing rezerva	74.669	136.115
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata –obveznice	(1.002.912)	(1.248.213)
Dobitak	21.357.568	9.693.612
Stanje na dan 31. decembar	87.164.770	67.788.071

Raiffeisen See Region Holding GmbH. Beč je vlasnik 100% kapitala Banke.

Imalac običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

Odlukom Skupštine od 20.03.2023. godine, od ukupnog iznosa dobiti koja je ostvarena u 2022. godini u iznosu od RSD 9.693.612 hiljada, deo dobiti u iznosu od RSD 6.281.559 hiljada raspoređen je u ostale rezerve iz dobiti, a preostali iznos od RSD 3.412.053 hiljada je raspodelila isplatom dividende koja je realizovana 30.11.2023. godine. Odlukom Skupštine od 21. decembra 2023. godine, neraspoređena dobit iz ranijih godina u iznosu od RSD 1.277.060 hiljada, Banka je takođe rasporedila u ostale rezerve iz dobiti.

Odlukom Skupštine od 28.04.2022. godine, deo dobiti realizovane u 2021. godini u iznosu od RSD 5.291.195 hiljada, Banka je rasporedila u ostale rezerve iz dobiti. Odlukom Skupštine od 26. septembra 2022. godine, preostali deo dobiti realizovane u 2021. godini u iznosu od RSD 1.565.885 hiljada, kao i neraspoređenu dobit realizovanu pre 2021. godine u iznosu od RSD 99.329 hiljada, Banka je takođe rasporedila u ostale rezerve iz dobiti.

30.2. Rezerve iz dobitka obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Potrebna rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	23.353.465	23.353.465
Ostale rezerve iz dobiti	14.515.028	6.956.409
Stanje na dan 31. decembar	37.868.493	30.309.874

Prema propisima za bankarski sektor Banka je bila dužna da kreira rezerve iz dobiti na nivou specifičnih rezervi za kreditne gubitke što je obračunato u skladu sa zahtevima definisanim Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

U skladu sa propisom koji je na snazi Banka formalno može da smanji vrednost rezervi iz dobiti ukoliko dobije prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije. Da bi dobila pomenuto odobrenje Banka mora da dokaže da će stavku zameniti instrumentom jednakim ili kvalitetnijim i sa sličnim ili nižim troškovima i da pokazatelj adekvatnosti kapitala ostane iznad propisanog nivoa nakon smanjenja kapitala / rezervi.

29.3. Banka ispunjava sve regulatorne zahteve u pogledu kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala (Napomena 4(f)).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

31. POTENCIJALNE OBAVEZE

31.1. Preuzete buduće obaveze Banke na dan 31. decembra obuhvataju:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Date garancije i druga jemstva	89.845.073	72.584.683
Izdati akreditivi	1.286.753	1.914.037
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	21.287.473	17.998.123
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	158.034.470	96.787.842
Stanje na dan 31. decembar	270.453.769	189.284.685

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivi. Banka je procenila i formirala rezervu na teret rashoda u iznosu od RSD 1.080.668 hiljada (2022: RSD 1.075.857 hiljada), koja je iskazana kao obaveza po osnovu rezervisanja u bilansu Banke.

Preuzete neopozive obaveze imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Okvirne linije po tekućim računima pravnih lica	25.000	25.000
Okvirne linije po kratkoročnim kreditima, garancijama	2.956.660	37.626
Okvirne linije po dugoročnim kreditima, garancijama	3.750.883	4.930.170
Okvirne linije po faktoring poslovima	-	284.057
Okvirne linije pravnih lica po karticama	1.326.443	1.027.549
Okvirne linije po tekućim računima građana	1.988.516	1.185.247
Okvirne linije građana po karticama	11.239.971	10.508.474
Stanje na dan 31. decembar	21.287.473	17.998.123

31.2. Sudski sporovi

Protiv Banke se vode 23.030 sudska spora (2022: 22.988). Na dan 31. decembar 2023. godine ukupna vrednost sporova iznosi RSD 3.208.533 hiljada (2022: RSD 3.820.439 hiljada). Na bazi procene rukovodstva o pozitivnom ishodu sudskih sporova i ukupnom gubitku koji Banka može pretrpeti Banka je procenila da ukupan gubitak po osnovu sudskih sporova iznosi RSD 1.239.329 hiljada (2022: RSD 768.281 hiljada) i u tom iznosu je formirana rezervacija za sudske sporove.

Na bazi procene Pravne službe, a na osnovu dosadašnjeg iskustva, u toku 2023 godine troškovi tužbenog zahteva su obračunati u iznosu od EUR 500 u dinarskoj protivvrednosti na vrednost tužbenog zahteva.

Banka je pokrenula veliki broj sudskih sporova protiv trećih lica uglavnom u cilju naplate potraživanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

32. POVEZANA PRAVNA LICA

Banku kontroliše Raiffeisen SEE Region Holding GmbH. Vienna. osnovan u Austriji. koji je vlasnik 100% običnih akcija Banke. Krajnji vlasnik Banke je Raiffeisen Zentralbank Osterreich AG. osnovana u Austriji. Takođe. Banka ima kontrolu nad svojim zavisnim društvima i zajedničkim poduhvatima: Raiffeisen Future a.d. Beograd. Raiffeisen Invest a.d. Beograd i Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd

Bankarske transakcije se obavljaju sa povezanim licima kao deo redovnog poslovanja Banke. Ove transakcije obuhvataju kredite. depozite. učešća u kapitalu i derivate-

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost prema i od povezanih lica. koja imaju uticaj na poslovanje Banke:

BILANS STANJA

U hiljadama RSD	2023	2022
AKTIVA		
Potraživanja po osnovu derivata		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	54,723	18,791
	54,723	18,791
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	2,198,199	2,804,841
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	21,785,969	23,120,052
	23,984,168	25,924,893
Kredit i potraživanja od komitenata		
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	1,400,649	18,424,891
	1,400,649	18,424,891
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	596,925	160,189
	596,925	160,189
Nekretnine, postrojenja i oprema		
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	21,575	21,879
	21,575	21,879
Ostala sredstva		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	49,183	53,845
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	4,005	2,207
Ostala povezana lica	32,289	21,203
	85,477	77,255

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

32. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS STANJA (nastavak)

U hiljadama RSD	<u>2023</u>	<u>2022</u>
PASIVA		
Obaveze po osnovu derivata		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	60,094	91,306
	60,094	91,306
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	1,217,435	1,273,098
	1,217,435	1,273,098
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	180,671	52,610
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	492,439	9,109,325
Ostala povezana lica	813,522	106,058
	1,486,632	9,267,993
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	722,876	345,720
	722,876	345,720
Subordinirane obaveze		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	9,077,883	9,044,765
	9,077,883	9,044,765
Rezervisanja		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	103	47
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	48,546	702
	48,649	749
Ostale obaveze		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	226,143	88,322
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	103,897	397
	330,040	88,719

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**
32. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

U hiljadama RSD	2023	2022
Prihodi od kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	92,403	23,191
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	824,003	452,683
	916,406	475,874
Rashodi kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-1,248,853	-701,889
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	-53,159	-49,336
	-1,302,012	-751,225
Prihodi od naknada i provizija:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	1,365,359	1,416,790
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	60,548	213,791
Ostala povezana lica	263.197	16,289
	1.689.104	1,646,870
Rashodi naknada i provizija:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-1,744,256	-1,672,336
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	-465,980	-514,748
Ostala povezana lica	-1	-1,108
	-2,210,237	-2,188,192
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-255,129	1,964,030
	-255,129	1,964,030
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika		
Raiffeisen Bank internacional AG, Wien	564,689	-1,847,238
	564,689	-1,847,238
Ostali poslovni prihodi		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	2,391	2,164
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	121,897	20,411
Ostala povezana lica	8,051	8,398
	132,339	30,973
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-112	-381
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	-72,903	-16,595
	-73,015	-16.976
Ostali prihodi		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	47.214	10
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	181	805
	47,395	815
Ostali rashodi		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-658,897	-499,019
Povezana lica sa bankom koja ulaze u punu konsolidaciju	-175,299	-86,099
	-834,196	-585,118
Neto iznos na dan 31. decembra	-1,324.656	-1,270,187

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31.12.2023.**

32. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

Ukupno ostvarena bruto zarada Izvršnog odbora i ostalog ključnog rukovodstva u 2023. godini iznose RSD 1.088.320 hiljada (2022: RSD 816.991 hiljada). Osim bruto zarada, nije bilo drugih naknada za ključno rukovodstvo u 2023. i 2022. godini.

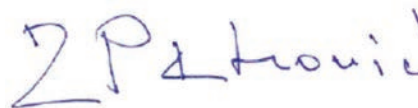
33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nije bilo događaja nakon dana sastavljanja finansijskih izveštaja za 2023. godinu koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju finansijskih izveštaja.

Beograd, 11. april 2024. godine

Goran Kesić
Član Izvršnog odbora

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora